

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KÜLTÜREL MİRAS ALANLARININ YÖNETİMİ
ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNİVERSİTE MÜZELERİ KAPSAMINDA
AMERİKAN ÜNİVERSİTELERİNİN
İNCELENMESİ

Cem Onat YILMAZ

2508120001

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Fethiye ERBAY

İSTANBUL – 2020

ÖZ

ÜNİVERSİTE MÜZELERİ KAPSAMINDA AMERİKAN ÜNİVERSİTELERİNİN İNCELENMESİ

CEM ONAT YILMAZ

Üniversite müzeleri bilimin, sanatın ve tarihin mekanları olan üniversiteler ve müzelerin birleştiği yerlerdir. Bu iki zenginliğin birleştiği yerde bulunmak, üniversite müzelerine bir yandan avantajlar sağlarken diğer yandan diğer müzelerin sahip olmadığı sorumluluklar yüklemektedir. Çoğunlukla kampüslerde bulunan üniversite müzeleri öğrencilere, araştırmacılara ve halka hizmet vermek ve değişen zamanın gerekliliklerini yakalamak zorundadır.

Bu tez çalışmasında öncelikle üniversite müzelerinin tarihi gelişimi incelenmiştir. Ardından Amerika Birleşik Devletleri'ndeki üniversite müzelerinin tarihi gelişimleri ve genel durumları araştırılmış ve ABD'nin bazı seçkin üniversitelerine ait müze oluşumları incelenmiştir. Tezin hazırlanması sürecinde mümkün olduğunca yazılı kaynaklardan yararlanılmış, internet kaynakları ve ilgili müzelerin internet sitelerinden de yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: üniversite, müze, amerika birleşik devletleri, koleksiyon, üniversite müzesi

ABSTRACT

STUDY OF AMERICAN UNIVERSITIES WITHIN THE SCOPE OF UNIVERSITY MUSEUMS

CEM ONAT YILMAZ

University museums are the places where combines science, art and history traditions of university and museums. Being in the junction of these richness gives advantages to university museums while on the other hand, it also imposes responsibilities that other museums do not have. University museums, mostly located on campuses, have to serve students, researchers and the public and match the requirements of the changing time.

In this thesis, the historical development of university museums was examined first. Then, historical developments and general conditions of university museums in the United States were investigated and museum formations belonging to some distinguished universities of the USA were examined. During the preparation of the thesis, primarily written sources were used. Internet resources and websites of related museums were also used.

Keywords: university, museum, united states of america, collection, university museum

ÖNSÖZ

Amerika’da bulunduğum sürede müzeler ve özellikle üniversite müzelerine olan ilgim arttı ve zamanımın büyük çoğunluğunu müzelerde geçirdim. Bu alanda tez yazmamın önünü açan ve bana destek olan tez danışmanım Prof. Dr. Fethiye Erbay’a teşekkür ederim.

Dökümanları araştırmamda beni yönlendiren, kaynak gösteren hocam Doç. Dr. Mutlu Erbay’a teşekkür ederim. Beni bu alanda çalışmamda yüreklendiren ve destek veren annem Yük. Mimar Ümran Köksüz’e teşekkür ederim. Müzelerin kurumlaşması çabaları ve bu alanda birçok öğrencisini destekleyen, yönlendiren, bizlere bu alanda başarı yolunu açan danışmanım Prof. Dr. Fethiye Erbay’a tekrar teşekkürü bir borç bilirim.

CEM ONAT YILMAZ

İSTANBUL, 2020

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
RESİMLER LİSTESİ.....	xii
HARİTALAR LİSTESİ.....	xiv
TABLolar LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTE MÜZELERİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

1.1 Üniversite Müzelerinin Kökenleri.....	8
1.1.1 Eğitim ve Araştırma Amaçlı Erken Dönem Koleksiyonlar.....	9
1.2 Üniversite Müzesi.....	10
1.2.1. Ashmolean Modeli.....	11
1.2.2. Üniversite Müzelerinin Altın Çağı.....	12
1.2.3. Günümüzdeki Durum.....	15
1.2.3.1. Universeum Ağı (2000).....	17
1.2.3.2. UMAC (2001).....	18

İKİNCİ BÖLÜM

AMERİKA'DA ÜNİVERSİTE MÜZELERİNİN TARİHİ VE GELİŞİMİ

2.1. İlk Koleksiyon ve Müzeler.....	21
2.2. Yirminci Yüzyıl Gelişmeleri.....	24
2.2.1. İkinci Dünya Savaşı Sırasında Gelişmeler.....	24
2.2.2. Tarih Müzelerinin Yükselişi.....	25
2.3. Bilim Müzeleri.....	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AMERİKAN ÜNİVERSİTE MÜZE ÖRNEKLERİNİN İNCELENMESİ

3.1. Cornell Üniversitesi Herbert F. Johnson Sanat Müzesi.....	27
3.1.1. Müze Binası.....	28
3.1.2. Koleksiyonlar.....	29
3.1.2.1. Afrika Koleksiyonu.....	30
3.1.2.2. Amerika Koleksiyonu.....	31
3.1.2.3. Asya / Pasifik Koleksiyonu.....	32
3.1.2.4. Dekoratif Sanatlar Koleksiyonu.....	35
3.1.2.5. Avrupa Koleksiyonu.....	35
3.1.2.6. Modern ve Çağdaş Sanat Koleksiyonu.....	36
3.1.2.7. Fotoğraf ve Video Koleksiyonu.....	36
3.1.2.8. Baskı ve Çizim Koleksiyonu.....	37
3.2. Dartmouth Üniversitesi Hood Müzesi.....	38
3.2.1. Müze Binası ve Genişletme Çalışmaları.....	39
3.2.2. Koleksiyon.....	42
3.2.2.1. Afrika Koleksiyonu.....	42
3.2.2.1.1. Kuzey Afrika.....	42
3.2.2.1.2. Batı Afrika.....	43
3.2.2.1.3. Merkez Afrika.....	43
3.2.2.1.4. Doğu Afrika.....	43
3.2.2.1.5. Güney Afrika.....	43
3.2.2.2. Antik Sanat.....	43
3.2.2.2.1. Amerika.....	44
3.2.2.2.2. Asya.....	44
3.2.2.2.3. Klasik Antikalar.....	44
3.2.2.2.4. Hanedanlık Mısır'ı.....	44
3.2.2.2.5. Yakın Doğu.....	44
3.2.2.3. Asya Koleksiyonu.....	44
3.2.2.4. Avrupa Koleksiyonu.....	45
3.2.2.4.1. Resim.....	45
3.2.2.4.2. Heykel ve Dekoratif Sanatlar.....	45
3.2.2.4.3. Kâğıt Üzeri İşler.....	45
3.2.2.5. Meksika, Orta ve Güney Amerika.....	46

3.2.2.5.1. 1700 yılına kadar Meksika ve Orta Amerika.....	46
3.2.2.5.2. 1700 yılına kadar Güney Amerika.....	46
3.2.2.5.3. 1700'den günümüze.....	46
3.2.2.6. Modern ve Çağdaş Sanat.....	46
3.2.2.6.1. Modern (1900-1945).....	47
3.2.2.6.2. Savaş Sonrası Dönem (1946-1989).....	47
3.2.2.6.3. Küresel Çağdaş Sanat (1900 – Günümüz).....	47
3.2.2.6.4. Fluxus.....	47
3.2.2.7. Kızılderili Sanatı.....	48
3.2.2.7.1. Arktik ve Yarı Arktik Bölge.....	48
3.2.2.7.2. Kuzeybatı Kıyısı.....	48
3.2.2.7.3. Woodlands.....	48
3.2.2.7.4. Güneydoğu.....	49
3.2.2.7.5. Plato ve Büyük Havza.....	49
3.2.2.7.6. Ovalar.....	49
3.2.2.7.7. Kaliforniya.....	49
3.2.2.7.8. Güneybatı.....	49
3.2.2.8. Okyanusya.....	50
3.2.2.8.1. Avustralya.....	51
3.2.2.8.2. Melanezya, Polinezya ve Mikronezya.....	51
3.2.2.9. ABD ve Kanada.....	51
3.2.2.9.1. Resim.....	51
3.2.2.9.2. Heykel.....	51
3.2.2.9.3. Kâğıt Üzeri İşler.....	52
3.3. Miami Üniversitesi Lowe Sanat Müzesi.....	52
3.3.1. Koleksiyon.....	54
3.3.1.1. Afrika Sanatı.....	55
3.3.1.2. Eski Amerika Sanatı.....	55
3.3.1.3. Eski Akdeniz Sanatı.....	55
3.3.1.4. Asya Sanatı.....	55
3.3.1.5. Karayip Sanatı.....	55
3.3.1.6. Orta ve Güney Amerika Sanatı.....	55
3.3.1.7. Mısır ve Yakın Doğu Sanatı.....	56
3.3.1.8. Avrupa Sanatı.....	56

3.3.1.9. Yerli Amerika Sanatı.....	56
3.3.1.10. Kuzey Amerika Sanatı.....	57
3.3.1.11. Pasifik Adaları Sanatı.....	57
3.3.1.12. Açık Hava Heykel Programı.....	57
3.3.1.13. Myrna ve Sheldon Palley Pavilyonu – Çağdaş Cam ve Stüdyo Sanatları.....	57
3.3.2. Akademik Programlar.....	58
3.3.3. Beaux Arts Derneği.....	58
3.4. Pennsylvania Üniversitesi Penn Müzesi.....	60
3.4.1. Tarihçe.....	61
3.4.2. Koleksiyonlar.....	63
3.4.2.1. Afrika Koleksiyonu.....	64
3.4.2.2. Amerikan Koleksiyonu.....	65
3.4.2.3. Asya Koleksiyonu.....	65
3.4.2.4. Mısır Koleksiyonu.....	67
3.4.2.5. Avrupa Arkeoloji Koleksiyonu.....	67
3.4.2.6. Tarihi Arkeoloji Koleksiyonu.....	68
3.4.2.7. Fiziksel Antropoloji Koleksiyonu.....	68
3.4.2.8. Okyanusya Koleksiyonu.....	69
3.4.2.9. Akdeniz Koleksiyonu.....	69
3.4.2.10. Yakın Doğu Koleksiyonu.....	70
3.5. Wellesley Üniversitesi Davis Müzesi.....	71
3.5.1. Tarihçe.....	71
3.5.2. Müze Binası.....	74
3.5.3. Koleksiyon.....	76
3.6. Yale Üniversitesi Müzeleri.....	78
3.6.1. Marsh Botanik Bahçesi.....	78
3.6.1.1. Tarihçe.....	79
3.6.1.2. Koleksiyonlar ve Bahçe Sergileri.....	81
3.6.1.2.1. Etçil Bitkiler.....	81
3.6.1.2.2. Çöl Evi.....	81
3.6.1.2.3. Tropik Koleksiyon.....	81
3.6.1.2.4. Açık Hava Koleksiyonları.....	81
3.6.2. Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu.....	82

3.6.2.1. Tarihçe.....	83
3.6.2.2. Koleksiyon.....	83
3.6.2.2.1. Telliler.....	84
3.6.2.2.2. Nefesliler.....	84
3.6.2.2.3. Perküsyon.....	84
3.6.2.2.4. Asya, Afrika ve Latin Amerika Enstrümanları.....	85
3.6.3. Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi.....	85
3.6.3.1. Tarihçe.....	86
3.6.3.2. Koleksiyonlar.....	89
3.6.3.2.1. Antropoloji.....	89
3.6.3.2.2. Botanik.....	89
3.6.3.2.3. Entomoloji.....	89
3.6.3.2.4. Omurgasız Paleontolojisi.....	89
3.6.3.2.5. Omurgasız Hayvan Bölümü.....	90
3.6.3.2.6. Tarihi Bilimsel Aygıtlar.....	90
3.6.3.2.7. Fosil Bitki Bilimi.....	90
3.6.3.2.8. Mineraloji ve Göktaşları Bölümü.....	90
3.6.3.2.9. Omurgalı Paleontolojisi Anabilim Dalı.....	91
3.6.3.2.10. Omurgalı Zooloji Bölümü.....	91
3.6.3.2.11. Soğutma Tesisi.....	91
3.6.3.2.12. Arşiv.....	91
3.6.4. Yale İngiliz Sanatı Merkezi.....	92
3.6.4.1. Louis I. Kahn Binası.....	92
3.6.4.2. Koleksiyon.....	93
3.6.5. Yale Üniversitesi Sanat Galerisi.....	94
3.6.5.1. Tarihçe.....	94
3.6.5.1.1. Street Hall (1866).....	94
3.6.5.1.2. Eski Yale Sanat Galerisi Binası (1928).....	96
3.6.5.1.3. Louis Kahn Binası (1953).....	96
3.6.5.1.4. Yenileme ve Genişletme (2004-2012).....	98
3.6.5.2. Koleksiyonlar.....	98
3.6.5.2.1. Afrika Sanatı.....	99
3.6.5.2.2. Amerikan Dekoratif Sanatları.....	99
3.6.5.2.3. Amerikan Resim ve Heykel Sanatları.....	100

3.6.5.2.4. Antik Sanat.....	100
3.6.5.2.5. Antik Amerika Sanatı.....	101
3.6.5.2.6. Asya Sanatı.....	101
3.6.5.2.7. Avrupa Sanatı.....	101
3.6.5.2.8. Hint Pasifiği Sanatı.....	101
3.6.5.2.9. Modern ve Çağdaş Sanat.....	101
3.6.5.2.10. Nümismatik.....	102
3.6.5.2.11. Fotoğraf.....	102
3.6.5.2.12. Baskı ve Çizim.....	102
3.7. Johns Hopkins Üniversitesi Müzeleri.....	103
3.7.1. Evergreen Müze ve Kütüphanesi.....	103
3.7.1.1. Garrett Ailesi.....	103
3.7.1.2. Koleksiyon.....	105
3.7.1.2.1. Kuzey Girişi.....	105
3.7.1.2.2. Birinci Kat Salonu.....	106
3.7.1.2.3. Çizim Odası.....	106
3.7.1.2.4. Ana Kütüphane.....	106
3.7.1.2.5. Viktorya Dönemi Odası.....	107
3.7.1.2.6. Altın Banyo.....	107
3.7.1.2.7. John Work Garrett'in Çocukluk Odası, Çalışma Odası ve Kütüphanesi.....	107
3.7.1.2.8. Bakst Tiyatrosu.....	107
3.7.1.3. John Work Garret Kütüphanesi.....	108
3.7.1.3.1. Ana Kütüphane.....	109
3.7.1.3.2. Incunabula.....	109
3.7.1.3.3. Mimarlık Tarihi: Fowler Koleksiyonu.....	110
3.7.1.3.4. Sanat ve Müze Gravür Kitapları.....	110
3.7.2. Homewood.....	111
3.7.2.1. Koleksiyon.....	113
3.7.2.2. Misyon.....	113
3.7.2.3. Binalar ve Arazi.....	114
3.7.2.4. Ev.....	114
3.7.2.5. Carroll Ailesi.....	115
3.7.2.6. Ross Ailesi.....	116

3.7.2.7. Conner Ailesi.....	117
3.7.2.8. Bugünkü Kullanım.....	118
3.7.3. Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi.....	121
3.7.3.1. Müzenin Tarihi.....	121
3.7.3.2. Misyon.....	121
3.7.3.3. Koleksiyon.....	123
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	125
KAYNAKÇA.....	129



RESİMLER LİSTESİ

Resim 3.1: Herbert F. Johnson Sanat Müzesi.....	28
Resim 3.2: Herbert F. Johnson Sanat Müzesi İç Mekan.....	30
Resim 3.3: Dartmouth Kampüs.....	38
Resim 3.4: Dartmouth Hood Müzesi.....	39
Resim 3.5: Hood Müzesi İç Mekan.....	40
Resim 3.6: Lowe Sanat Müzesi.....	53
Resim 3.7: Lowe Sanat Müzesi.....	54
Resim 3.8: Lowe Sanat Müzesi İç Mekân.....	56
Resim 3.9: Penn Museum.....	61
Resim 3.10: Müzenin İlk İki Binası: College Hall sağda ve Furness Binası solda.....	62
Resim 3.11: Furness Binası Mısır ve Akdeniz nesneleri sergisi.....	63
Resim 3.12: Yeni Afrika Galerileri.....	64
Resim 3.13: Davis Müzesi.....	71
Resim 3.14: Davis Müzesi.....	72
Resim 3.15: Davis Müzesi Giriş.....	75
Resim 3.16: Davis Müzesi İç Mekân.....	77
Resim 3.17: Marsh Botanik Bahçesi.....	78
Resim 3.18: 1930’lu yıllarda Marsh Botanik Bahçesi.....	80
Resim 3.19: Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu.....	82
Resim 3.20: Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi.....	86
Resim 3.21: Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi İç Mekan.....	88
Resim 3.22: Yale İngiliz Sanatı Merkezi.....	92
Resim 3.23: Yale İngiliz Sanatı Merkezi İç Mekan.....	93
Resim 3.24: Trumbull Galerisi, 1865.....	95
Resim 3.25: Street Hall.....	95
Resim 3.26: Eski Yale Sanat Galerisi Binası.....	96
Resim 3.27: Louis Kahn Binası.....	97
Resim 3.28: Soldan sağa Louis Kahn Binası, Eski Yale Sanat Galerisi, Street Hall...	97
Resim 3.29: Louis Kahn Binası Galeri.....	98
Resim 3.30: Evergreen Müze ve Kütüphanesi.....	104
Resim 3.31: Bakst Tiyatrosu.....	108
Resim 3.32: John Work Garrett Kütüphanesi.....	110

Resim 3.33: Gilman yatılı okulunun 1809 sınıfı öğrencilerinin resmi.....	112
Resim 3.34: Homewood Müzesi.....	113
Resim 3.35: Zemin kat yerleşim planı.....	115
Resim 3.36: Müzik odası.....	116
Resim 3.37: Hizmetkar kostümü.....	117
Resim 3.38: ‘Beach’ üzerinde öğrenciler ve Homewood Muzesi arka planı.....	118
Resim 3.39: 2015 yılından müze üyeliği broşürü.....	119
Resim 3.40: Güncellenen müze içeriğine bir örnek.....	120
Resim 3.41: Yöresel meyvelerin geleneksel kokteylleri- etkinlik kağıt broşürü.....	120
Resim 3.42: Aynı etkinliğin web sitesindeki yayım ve daveti.....	120
Resim 3.43: Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi eski kampüs.....	122
Resim 3.44: Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi Araştırma.....	123
Resim 3.45: Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi.....	124

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 3.1: ABD Kızılderili Bölgeleri Haritası.....	50
--	----



TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Koleksiyon ve Kuruluş Yıllarına Göre Müzeler.....	126
Tablo 2: Koleksiyon Türlerine Göre Müzeler.....	127



KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
CREATE	: Kültürel Kaynaklar Katılım Akademi Teknoloji Zenginleştirme
ICOM	: Uluslararası Müzeler Konseyi
IMLS	: Amerikan Müze ve Kütüphane Hizmetleri Enstitüsü
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
MOMA	: Museum of Modern Art
OMNI	: Nesneler ve Yapımcıları: Yeni Anlayışlar
TDK	: Türk Dil Kurumu
UMAC	: Uluslararası Üniversite Müzeleri ve Koleksiyonları Komitesi
USTAR	: Miami Üniversitesi Sanat ve Araştırma Öğrenci Ekibi
VTS	: Visual Thinking Strategy



GİRİŞ

Üniversite müzeleri, 19. yüzyıl başlarında ve öncesinde Amerika Birleşik Devletleri'nde yükseköğretimin bir parçası olmuştur. İster kamu ister özel olsun, her büyüklükteki hemen hemen her üniversitenin kampüsünde bir müzesi bulunmaktadır. Üniversite müzelerinden kampüs ve toplum arasında bir bağlantı görevi görmesi ve üniversitenin kamu hizmeti ve sosyal yardım misyonunda önemli bir rol oynamaları istenmektedir. Aynı zamanda, üniversitenin merkezi akademik misyonunun bir parçası olmalı ve öğrencilerin eğitimine tam olarak katılmalılardır. Bu ikili rol hem üniversite hem de toplum tarafından kabul edilmektedir ancak bu sorumluluklar baskı ve beklentiye beraberinde getirmektedir. Üniversite müzelerinin çok sayıda öğrenciyi ve toplumun üyelerini çekmesi beklenir ve yeni finansal destek kaynakları bulma konusunda girişimci olmaları teşvik edilir. Aynı zamanda fakülte, müzenin eğitim ve araştırma faaliyetlerine yüksek düzeyde destek vermesini ve koleksiyonları sürdürmesini beklemektedir. Üniversite müzelerinin bu baskılara nasıl tepki verdikleri ve kendilerini nasıl tanımladıkları önümüzdeki yıllarda karşılaçacakları zorluklardan bazılarıdır. ¹

Bir üniversite müzesinin ayırt edici özelliklerinden biri, araştırmanın üstünlüğüdür. Bu araştırmaların yeri hem müzenin koleksiyonları hakkındaki kendi küratöryel araştırmalarında hem de üniversitenin eğitim ve araştırma faaliyetleriyle yakın ilişkilerinde açıkça görülmektedir. Birçok üniversite müzesi akademik programların ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Öğrenme deneyimini zenginleştiren pratik uygulamalar için orijinal eserler sağlayarak teorik eğitime katkı sağlayabilirler. Akademik özgürlük prensibi üzerine kurulmuş olan üniversite müzesi, yenilikçi düşüncenin yeri olabilir. Müze sektörünün geri kalanından daha etkili ve cesur fikirler üretme potansiyeline sahiptir.

Araştırmanın yanı sıra, üniversite müzesi çekebileceği geniş ziyaretçi kitleleri açısından da önemlidir. Öğrenci ve akademisyenleri kabul etmenin yanı sıra birçok üniversite müzesi, halkın her kesimine koleksiyonlarına erişme fırsatı sunmaktadır.

¹ Lyndel King, "University Museums in the 21st Century", **Managing University Museums**. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 2001. s.19

Böylece üniversite müzeleri uzman araştırmacıların yanı sıra iyi eğitilmiş vatandaşların sayısının artmasına katkı sağlamaktadır. Geleneksel olarak üniversite müzesinin halk eğitim çalışmaları koleksiyonları ve onları çevreleyen araştırmalarla tanımlanmıştır. Günümüzde halka açık bazı üniversite müzeleri artık esas olarak küratörlerin istekleri yönünde değil, daha pazar odaklı bir yaklaşımı benimseyerek insanların öğrenmek istediklerini şeyleri öğrenmek istedikleri şekillerde sunmaktadırlar.²

Bu çalışmada üniversite ve müze kavramlarından yola çıkılarak üniversite müzelerinin öncelikle dünya genelinde, daha sonra ABD özelinde tarihleri ve gelişimi incelenmekte, ardından ABD'nin bazı köklü üniversitelerinin müzeleri incelenecektir. Araştırmanın birinci bölümünde üniversite, müze ve ilgili kavramlardan yola çıkılarak üniversite müze ve koleksiyonlarının gelişimleri incelenecektir. İkinci bölümde ABD özelinde üniversite ve kolej müzeleri ve ilgili kurumların tarihleri incelenecek, üçüncü bölümde ise Cornell, Dartmouth, Miami, Pennsylvania, Wellesley, Yale ve Johns Hopkins gibi seçkin üniversitelerin müze ve koleksiyonları incelenecektir. Bu yedi üniversiteden dördü (Cornell, Dartmouth, Pennsylvania ve Yale Üniversiteleri) Ivy League adı verilen, ABD'nin en seçkin sekiz özel üniversitesinden oluşan birliğin parçasıdır.

Tez kapsamında incelemek için seçilen üniversitelerin tamamı ABD'nin doğu yakasında yer almaktadır. Miami Üniversitesi güneydoğu yakasında Florida eyaletinde; diğer üniversiteler kuzeydoğu yakasında yer almaktadır. Cornell Üniversitesi New York, Dartmouth Üniversitesi New Hampshire, Johns Hopkins Üniversitesi Maryland, Pennsylvania Üniversitesi Philadelphia, Wellesley Üniversitesi Massachusetts ve Yale Üniversitesi Connecticut eyaletinde bulunmaktadır. Bu açıdan Miami Üniversitesi hariç diğer üniversitelerin birbirine komşu eyaletlerde bulunmak özelliği bulunmaktadır.

² Melanie Kelly, "Introduction", **Managing University Museums**. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 2001. s.10

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTE MÜZELERİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Günümüzde üniversite müzelerini tüm yönleri ile kapsayan bir tanım hala oluşturulamamıştır. Bununla birlikte üniversite müze ve koleksiyonlarının müzecilik açısından temel zorluklar oluşturması, üniversite müze ve koleksiyonlarının heyecan verici yanlarından birisini oluşturmaktadır.

Kavramsal olarak müze kategorisine dahil edilmek için bir koleksiyona sahip olunması yeterli kabul edilirse, üniversitelerdeki arşiv malzemelerinden küçük bölüm koleksiyonlarına kadar geniş bir çerçeve çizme zorunluluğu doğmaktadır. Bir ülkenin bilimsel, kültürel ve tarihi mirası üniversite müzeleri koleksiyonları aracılığıyla önemli bir yer tutmaktadır.³ Black, müzelerin koleksiyonlardan oluştuğunu fakat koleksiyonların bir müze oluşturmak için yeterli olmadığını belirtmiş ve önemli olanın kurumsallaşma, yönetim yapısı ve araştırma, koruma ve yorumlamaya adanmışlık olduğunu vurgulamıştır.⁴

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük'te müze: "Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı" olarak tanımlanmıştır.⁵ Müzenin en yaygın kullanılan ve üzerinde mutabık olunan tanımı ilk olarak 1946 yılında Uluslararası Müzeler Konseyi ICOM tarafından yapılmıştır. Çeşitli defa sosyal beklenti, müzeciliğin gelişimi ve toplumsal gelişmeler sebebiyle değişime uğrayan bu tanımın güncel şekli şu şekildedir:

"Eğitim, araştırma ve keyif alma gibi amaçlarla insan ve çevresine ait somut ve somut olmayan mirasın toplandığı, korunduğu, araştırıldığı, paylaşıldığı ve sergilendiği; halka açık, toplumun ve gelişiminin hizmetinde, kâr amacı gütmeyen ve de sürekliliği olan bir kurumdur."⁶

³ Fethiye Erbay, **Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası (1984-2009)**, İstanbul, Mimarlık Vakfı Enstitüsü, 2009, s.328

⁴ C.C. Black, "Dilemma for campus museums: open door or ivory tower?", **Museum Studies Journal**, 1 (4), 1984, s.20-23.

⁵ Çevrimiçi: sozluk.gov.tr (11.01.2020)

⁶ Çevrimiçi: <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/> (23.11.2019)

Benzer şekilde müze tanımının yenilenmesi için 2017 yılından itibaren çalışma başlatan ICOM, 2019 yılında yeni tanım önerisini açıklamış ve oylamaya sunmuştur. Henüz kabul edilmemiş olan bu alternatif tanım şu şekildedir:

"Müzeler, geçmiş ve geleceği değerlendirebileceğimiz, bu amaçla diyalog kurmamızı sağlayan, demokratikleştirici, kapsayıcı ve çok sesli alanlardır. Bugünün çatışma ve zorluklarını tanıyıp tanımlayarak, toplum adına korumakla yükümlü oldukları eserleri ve (kültür) örneklerini gelecek nesiller için güvence altına alır, her kesimden insanın (bu) kültürel mirasa erişimi için eşit haklar sağlar.

Müzeler kâr amacı gütmeyiz. Katılımcı ve şeffaftırlar; insan onuruna ve sosyal adalete, bütün dünyayı ve insanlığı kapsayan biçimde eşitliğe ve iyiliğe katkıda bulunmak için toplar, muhafaza eder, araştırır, yorumlar, sergiler ve dünyadaki anlayışı bu yönde geliştirmek için çeşitli topluluklarla aktif olarak çalışır."⁷

Amerikan Müzeler Birliği müzeyi "öncelikli amacı geçici sergiler yapmak olmayan, federal ve eyalet gelir vergilerinden muaf; kamuya açık ve kamu yararına yönetilen; korumak, saklamak, üzerinde çalışmak ve yorumlamak amacıyla kar gütmeyen; sanatsal, bilimsel, tarihi ve teknolojik materyaller de dahil olmak üzere materyallerin eğitim, kültür ve eğlence için toplandığı ve halka sunulduğu yerleşik bir kurum" olarak tanımlamaktadır. Bu sebeple botanik bahçeleri, zoolojik parklar, akvaryumlar, herbaryumlar, tarihi topluluklar ve tarihi evler de müze kategorisine dahil edilmektedir.⁸

Koleksiyon, TDK Güncel Sözlük'te "Öğrenme, yarar sağlama veya zevk amacıyla bir araya getirilmiş ve özelliklerine göre sınıflara ayrılmış nesnelerin bütünü, derlem" tanımıyla karşımıza çıkmaktadır.⁹ ICOM tarafından ise koleksiyon, bir bireyin veya kuruluşun güvenli bir ortamda bir araya getirdiği, sınıflandırdığı, seçtiği ve koruduğu bir dizi maddi veya maddi olmayan nesne (işler, eserler, örnekler, arşiv belgeleri, tanıklıklar vb.) olarak tanımlanmıştır.¹⁰

⁷ Çevrimiçi: <http://mmkd.org.tr/icom-alternatif-muze-tanimini-acikladi/> (29.05.2020)

⁸ Timothy Ambrose, Crispin Paine, **Museum Basics**, Londra, Routledge, 2. bs, 2008. s.8

⁹ Çevrimiçi: sozluk.gov.tr (11.01.2020)

¹⁰ André Desvallées, François Mairesse, **Key Concepts of Museology**, Armand Colin, 2010. s. 26-28

İngiliz Müzeler Birliği koleksiyonu insan aktivitesinin veya doğal çevrenin seçilmiş maddi ifadelerinin ilişkili bilgilere göre organize edilmiş bir yapısı olarak tanımlar. Bu tanıma göre bir müze binasında tutulan nesnelerin, bilimsel örneklerin veya sanat eserlerinin yanı sıra bir koleksiyon binalar veya alanlar da içerebilir.¹¹

Üniversite koleksiyonları yapıları gereği olası tüm disiplinleri kapsayabilmektedir. Rodeck, herhangi bir üniversitede dış hekimliği malzemelerinden kilise tarihine kadar her türlü konu ve objenin bir müze tarafından temsil edilebildiğini belirterek bu çeşitliliğe vurgu yapmıştır.¹² Günümüzde üniversite koleksiyonları doğa tarihi, zooloji, botanik, mineraloji, jeoloji, paleontoloji, antropoloji, sanat, arkeoloji, anatomi, patoloji, sosyal tarih, din tarihi, üniversite tarihi, öğrencilerin tarihi, tıp tarihi, eczacılık, teknoloji, mühendislik, fizik, kimya, astronomi, tasarım, tekstil tarihi, tiyatro tarihi, jeofizik, jeodezi, meteoroloji, genetik, ekoloji, mikrobiyoloji ve deniz biyolojisi gibi çok sayıda farklı alanlarda ortaya çıkabilmektedir.

Objeler açısından, üniversite koleksiyonları mineraller, kristaller, meteorlar, kayalar, tortul toprak profilleri, bitkiler, mantarlar, algler, bakteriler, canlı deniz ve tatlı su organizmaları, tohum kökleri, fosiller, ıslak ve kuru zoolojik örnekler, meyveler, lifler, reçineler, kabuklar, embriyolar, deriler, iskeletler, kafatasları, kuş yuvaları ve yumurtalar, anomaliler ve canavarlıklar, giysi ve tekstil, resimler, çizimler, heykeller, mücevher, silahlar, oyuncaklar, müzik aletleri, astronomik aletler, cerrahi aletler, termometreler, kimya ekipmanları, ses arşivleri, kimyasallar, ölçü standartları, teraziler, makineler, araçlar, arabalar, uçaklar, tekneler, haritalar, fotoğraflar, slaytlar, kitaplar, alçı, balmumu ve ahşap modelleri, kopyaları, prototipleri ve minyatürleri kapsayabilir. Üniversite koleksiyonları obje sayıları bakımından düzineler ile on milyonlar arasında değişebilmektedir.

Örgütsel düzeyde üniversiteler geleneksel müzeler ve botanik bahçelerinin yanı sıra tarihi binalar ve ev müzeleri, bilim merkezleri, planetaryumlar, kaleler,

¹¹ Çevrimiçi: museumsassociation.org/ethics/code-of-ethics (20.07.2019)

¹² H.G. Rodeck, "Present Situation Among College and University Museums", **Museum News**, 30 (1), 1952, s. 4-6

ekomüzeler, hastane müzeleri, dini sanat müzeleri ve çağdaş sanat müzelerine sahip olabilir.

Bununla birlikte Merriman'ın¹³ da belirttiği üzere üniversitelerde müzeler ile koleksiyonlar arasında bir ayırım bulunmaktadır. Müzesi olmayan üniversiteler de koleksiyonlara sahip olabilirler ve bunların çoğunluğu oluşturduğu düşünülebilir. Bu koleksiyonlar blümlerde, enstitülerde, gözlemevlerinde veya diğer tesislerde bulunabilir. Bu koleksiyonların halka açıklık durumu koleksiyonların niteliğine göre değişiklik gösterebilmektedir. Bazı üniversitelerde halkı açık galerilerde sürekli sergilenen sanat koleksiyonları bulunurken bazı üniversite sanat galeri de koleksiyona sahip olmadan geçici sergiler düzenleyebilmektedir.

Üniversite koleksiyon ve müzeleri genellikle ait oldukları disiplinlere göre sınıflandırılmaktadır. Örnek olarak arkeoloji koleksiyonları veya bilim müzeleri gösterilebilir. Harita koleksiyonları, balmumu modeller gibi obje türleri üzerinden sınıflandırmalar da mevcuttur. Üniversite koleksiyonlarında başka bir disipline ait veya çok sayıda disiplini kapsayan obje toplanması nadir görülmektedir. İki sebepten ötürü bu durum normal kabul edilebilir. Birincisi çok çeşitli sayıda disiplini kapsayan bir sınıflandırma yapmanın zorluğudur. İkincisi ise bu koleksiyonların ister bilimsel gelişmeler olsun ister üniversite içindeki kurumsal değişikliklerin yarattığı zorluklar olsun farklı sebeplerle sürekli bir değişime maruz kalmalarıdır. Üniversite koleksiyonları sınırları çok net çizilmiş kategorilere sokulmak için çok karmaşık, dinamik ve tarihi niteliktedir.

Üniversite koleksiyonlarına dair en çok atıfta bulunulan sınıflandırma Hamilton tarafından önerilmiştir. Hamilton bu koleksiyonların rastgele oluşmuş olabileceği ihtimalini de kabul ederek dört kategorili bir sınıflandırma oluşturmuştur:¹⁴

a) tören koleksiyonları (üniversite tarihi ile ilgili öğeler)

¹³ N. Merriman, "The Current State of Higher Education Museums, Galleries and Collections in the UK", **Museologica**, 2, 2002, s.71-80

¹⁴ J. Hamilton, "The Role of the University Curator in the 1990s", **Museum Management and Curatorship**, 14, 1995, s. 73-79

- b) hatıra koleksiyonları (üniversitenin geçmişi ile ilgili seçkin bireylerin portreleri, madalyaları, vb.)
- c) üniversite içindeki kamusal ve ya özel alanları süslemek için üniversite tarafından elde edilen sanat eserlerini kapsayan dekoratif koleksiyonlar
- d) didaktik koleksiyonlar (araştırma, eğitim ve uygulama için edinilen sanat eserleri, doğa tarihi numune ve nesnelerini kapsayan koleksiyon)

Lourenço, Hamilton'un sınıflandırması temelli aşağıdaki sınıflandırmayı önermiştir.¹⁵

- a) araştırma koleksiyonları: aslen koleksiyon temelli araştırmalardan kaynaklanan veya bunu desteklemek üzere organize edilen koleksiyonlar
- b) eğitim koleksiyonları: esas olarak koleksiyon temelli eğitimi desteklemek için organize edilmiş koleksiyonlar
- c) tarihi eğitim ve araştırma objelerinin koleksiyonları ya da basitçe tarihi eğitim ve araştırma koleksiyonları: eskiden eğitim ve araştırma için kullanılan tarihi araçlar, diğer ekipman ve numunelerin kullanılmaz hale geldikten sonra organize edilen koleksiyonları
- d) üniversite tarihi koleksiyonları: üniversite tarihi ve öğrenci hayatı koleksiyonlarının yanı sıra örneğin eski bir rektör, profesör veya öğrenciye ilişkin biyografik koleksiyonlar

Üniversite müze ve koleksiyonlarını anlamak için öncelikle akademik bağlamlarını dikkate almak gerekmektedir. Üniversite müze ve koleksiyonlarını anlama çabası aynı zamanda bu koleksiyonları etkileyen farklı katmanlardaki etmenleri anlamayı ve basitleştirmeyi beraberinde getirmektedir. Üniversite müze ve koleksiyonlarının çeşitliliği oldukça fazladır ve özet olarak aşağıdakileri kapsar:

- a) disiplin ve tür çeşitliliği

¹⁵ Marta C. Lourenço, “Between two worlds: The distinct nature and contemporary significance of university museums and collections in Europe”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Conservatoire National des Arts et Métiers, Paris, 2005

- b) terminolojik çeşitlilik (müze, koleksiyonlu ve koleksiyonsuz galeriler, herbaryum ve arşiv)
- c) müze ve kurumsal olmayan koleksiyonların bir arada bulunması
- d) boyut ve yönetim modelleri çeşitliliği
- e) amaç çeşitliliği: öğretim, araştırma, kamuya açık sergileme için toplanan koleksiyonlar ve ayrıca üniversite tarihi ve sanatının toplanması ile oluşan koleksiyonlar
- f) üniversite yapısı içindeki özerklik konumuna göre çeşitli koleksiyonlar: bölüm, fakülte, kütüphane, üniversite yönetim kurulu yönetimindeki müze ve koleksiyonlar
- g) kullanıcı çeşitliliği: koleksiyonlar araştırmacı ve öğrenciler tarafından kullanılabilir, halka açık olabilir veya artık kullanımdan çıkmış olabilirler.

1.1 Üniversite Müzelerinin Kökenleri

Üniversite koleksiyonlarının günümüzdeki rollerini anlamak için öncelikle bu koleksiyonların tarihini anlamak gerekmektedir. Fizik, biyoloji, arkeoloji ve diğer disiplinlerdeki bilimsel çalışmalarda üniversite koleksiyonlarının rolü göz ardı edilmektedir. Kendi başına bir çalışma alanı olmasına rağmen, özellikle üniversite koleksiyonları ve bunların yüksek öğrenim araştırma politikaları, ders ve müfredatları ile ilişkilerine atıfta bulunmadan bilim tarihi araştırmaları yapılması mümkün değildir.

Müzecilik tarihi ile ilgili araştırmalarda üniversite müze ve koleksiyonları göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir fakat daha çok konunun üniversite tarafı göz ardı edilmektedir. Ashmolean Müzesi ilk halk müzesi olarak sunulsa da müzenin Oxford Üniversitesi ile bağlantısından nadiren bahsedilir.¹⁶ Benzer şekilde Pisa Üniversitesi Botanik Bahçesi, üniversite ile bağlantısı yok sayılarak dünyanın ilk botanik bahçesi olarak kabul edilmektedir.¹⁷

¹⁶ R.W. Belk, **Collecting in a Consumer Society**, Londra, Routledge, 1995.

¹⁷ M. C. Lourenço, "Between two worlds: The distinct nature and contemporary significance of university museums and collections in Europe", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Conservatoire National des Arts et Métiers, Paris, 2005

1.1.1 Eğitim ve Araştırma Amaçlı Erken Dönem Koleksiyonlar

Objelerin eğitim amaçlı kullanıldığında hem eğitime hem de öğrencilere sağladığı katkı yadsınamaz. Antik zamanlarda da objelerin aynı amaçla kullanıldığı yapılan kazılar sonucunda ortaya çıkmıştır. 20. yüzyıl başlarında günümüz Irak'ı Ur şehrinde arkeolog Leonard Woolley liderliğinde yapılan kazıda, M.Ö. 530 yılına ait objelerle dolu bir okul odası bulunmuştur. Okul, Babil'in son kralı Nabonidus'un kızı En-nigaldi-Nanna tarafından kurulmuştur ve bu antik objelerin yanında kil üzerine müze yazılmış bir etiket bulunmuştur.¹⁸

Erken dönem koleksiyonlarına ait daha fazla örnek mevcuttur. Çin'de İmparator Shen Nung tarafından oluşturulduğu düşünülen 10000'den fazla tıbbi malzeme içeren bir koleksiyon bunlardan biridir. Mısır ve Asur'da MÖ 1500'den beri botanik ve hayvanat bahçeleri olduğu bilinmektedir.^{19 20 21} M.Ö. 4. yüzyılda, Aristoteles'in Atina'daki lisesinde Büyük İskender tarafından bağışlanan bir hayvan koleksiyonu da dahil olmak üzere eğitim ve öğretim amaçlı numuneler topladığı bilinmektedir.²² M.Ö. 290'da İskenderiye'de Ptolomy Sotor tarafından kurulan Museion içinde manastır, halka açık konferans salonu, botanik ve zooloji bahçesi, kütüphane ve sanatçıların eğitiminde kullanılan resim, heykel ve dökümler içeren bir kompleks yapı olarak ortaya çıkmıştır. Museion, zamanının bilim ve sanat merkezi olarak Demetrius, Strato, Öklid, Arşimet, Apollonius ve Eratosthenes gibi isimleri kendine çekmiştir. Bunun yanında Museion'da diseksiyonlar yapıldığı da bilinmektedir. Boylan'a göre Helen ve Roma dönemlerinde belirli felsefi geleneklere sahip bazı akademilerin muhtemelen halka açık dikkate değer portre koleksiyonları bulunmaktadır.²³ Müslüman İspanya'da, özellikle Cordoba, Sevilya ve Granada'da kurulan akademilerde tıp eğitimi için şifalı bitkilerden yararlanıldığı bilinmektedir.

¹⁸ L. Woolley, P.R.S. Moorey, **Ur 'of the Chaldees'**, Ithaca New York, Cornell University Press, 1982.

¹⁹ E.P. Alexander, **Museums in Motion**, Nashville, American Association for State and Local History, 1979

²⁰ G.D. Lewis, "Collections, collectors and museums: a brief world survey", **Manual of Curatorship**, ed. J.M.A Thompson, Londra, Butterworths & Museum Association, 1984, s.7-22

²¹ K.P. Foster, "The earliest zoos and gardens", **Scientific American**, 281 (1), 1999, s.64-71

²² P.J.P. Whitehead, "Museums in the history of zoology, part 1", **Museums Journal**, 70, 1970, s.50-57

²³ P.J. Boylan, "Universities and museums: past, present and future", **Museum Management and Curatorship**, 18, 1999, s.43-56

Batı'da Avicenna olarak bilinen İbni Sina (980-1037) dağlarda bulunan fosil kalıntılarını tanımlamış ve dağ oluşumlarını yer kabuğunun hareketinin etkileri olarak açıklamıştır.^{24 25 26}

İlk üniversitelerin ne zaman kurulduğu ile ilgili olarak kesin bir tarih belirtmek zordur. Bunun sebebi ise derslerin başladığı tarihler ile kurumların papalık ya da krallık tarafından tanındığı tarihlerin farklı olmasıdır. Avrupa'daki ilk üniversitenin Bologna Üniversitesi olduğu bilinmektedir. Tam olarak belgelenmemiş olsa da 1088 yılı kuruluş tarihi olarak kabul edilmektedir. Paris Üniversitesi 1150 ile 1170 yılları arasında kurulmuş fakat resmi olarak 1211 yılında tanınmıştır. Orta çağın başlarında Bologna Üniversitesi Güney Avrupa, Paris Üniversitesi ise Kuzey Avrupa'daki üniversiteler için model olmuştur.

1.2 Üniversite Müzesi

Yunan museion'u ya da Roma müzesi çalışmak ve tartışmak için bir alan olarak belirmiştir.^{27 28} M.Ö. 290 yılında kurulan İskenderiye Museion'u, birlikte yaşayan, çalışan ve düşünen astronomlar, matematikçiler, doktorlar, doğa bilimciler, yazarlar, tarihçiler ve filozoflardan oluşan bir topluluktur.^{29 30} Maaşlarını ödeyen, onlara kütüphane, konferans salonları, yemek odaları, laboratuvarlar, tefekkür için sessiz bahçeler, bir botanik bahçesi, bir hayvanat bahçesi ve bir dizi resim ile heykel kalıbı sağlayan kral tarafından davet edilmişlerdir.^{31 32} Museion, doğrudan gözlem ve

²⁴ M. Van-Praët, "Heritage and scientific culture: The intangible in science museums in France", **Museum International**, 56 (1-2), 2004, s.113-121

²⁵ Stephen Toulmin, June Goodfield, **The Discovery of Time**, London: Hutchinson, 1965.

²⁶ Michael Heads, "The history and philosophy of panbiogeography", **Regionalización biogeográfica en Iberiamérica y topicos afines**, ed. J.L. Bousquets, J.J. Morrone, Meksika, 2005, s.67-123

²⁷ P.J.P. Whitehead, "Museums in the history of zoology, part 1", **Museums Journal**, 70, 1970, s.50-57

²⁸ G.D. Lewis, "Collections, collectors and museums: a brief world survey", **Manual of Curatorship**, ed. J.M.A Thompson, Londra, Butterworths & Museum Association, 1984, s.7-22

²⁹ M. Hunter, "The cabinet institutionalized: the Royal Society's 'Repository' and its background", **The Origins of Museums: The cabinet of curiosities in sixteenth- and seventeenth-century Europe**, ed. O. Impey, A. MacGregor, Londra, House of Stratus, 2. Bs, 2001, s. 217-229

³⁰ L. Taub, "Introduction: universities in Europe- the circulation of ideas", **Alligators and astrolabes: treasures of university collections in Europe**, ed. T. Bremer, P. Wegener, Halle, Druckwerk, 2001, s.9-14

³¹ L. Canfora, **The vanished library: A wonder of the ancient world**, Berkeley, University of California Press, 1990

³² P.J. Boylan, "Universities and museums: past, present and future", **Museum Management and Curatorship**, 18, 1999, s.43-56

deneyler yoluyla öğrenmenin yapıldığı bir araştırma ve eğitim merkezi, bir akademi olarak ortaya çıkmaktadır. Museion bugün müze dediğimiz kurumlardan daha çok üniversitenin öncülü olarak belirlemektedir.³³

1.2.1 Ashmolean Modeli

Ashmolean Müzesi, koleksiyonları olan kalıcı bir kurum olması ve 1683'ten beri halka açık olması sebebiyle modern biçimde fark edilebilir ilk üniversite müzesi olarak kabul edilmektedir. Üniversiteler yüzyıllar boyunca koleksiyonları bir araya getirmişlerdir ancak bu koleksiyonların müze seviyesine geçişinde dikkat edilmesi gereken iki nokta bulunmaktadır. İlk olarak, bir müze oluşturmak üniversite tarafından bağlılık, yatırım ve seferberlik gerektirmektedir. Koleksiyonları bir araya getirmek ve onları eğitimde kullanmak bazı bölümler için çok doğal olsa da müzeler söz konusu olduğunda üniversitelerin bunlara misyonlarında nasıl yer vereceğini öğrenmesi gerekmiştir. Üniversiteler ancak 19. yüzyılda uzun bir sürecin sonunda bunu gerçekleştirebilmişlerdir. İkncisi ise bu aşamalı sürecin sonunda ortaya çıkan üniversite müzelerinin tek bir kökten oluşmadığıdır. Bununla birlikte Ashmolean Müzesi, daha sonra kurulacak müzeler için büyük bir miras bırakmıştır. Ashmolean nadir ve ilginç materyaller için bir depo, araştırma enstitüsü ve eğitim akademisini birleştirmeyi amaçlayan tutarlı bir mimari, örgütsel ve işlevsel kompleks olarak ortaya çıkmış, diğer bir deyişle öğretim, çalışma ve sergileme arasında ortak bir yaşam alanı oluşturmuştur.³⁴

Avrupa Üniversiteleri ilk olarak 1683 yılında halka ulaşmamıştır. 1316 gibi erken bir tarihte Bologna'da halka açık diseksiyonlar yapılmıştır. Leiden'de kilise çanları ile haber verilen diseksiyonlar yapıldığı bilinmektedir.³⁵ Ashmolean halka açıldığında hali hazırda halk tarafından erişilebilir birkaç koleksiyon bulunmaktadır. Oxford Üniversitesi'nde 1546 yılında Mesih Kilisesi Koleji Resim Galerisi kurulmuştur ve Alman gezgin Georg Christoph Stirn 1638 yılında notlarında Bodleian

³³ M. Lord, "Editorial", **Museum International**, 52 (2), 2000, s.3

³⁴ A. MagGregor, **The Ashmolean Museum. A brief history of the museum and its collections**, Londra, Ashmolean Museum & Jonathan Home Publications, 2001

³⁵ M. Rooseboom, "The history of science and the Dutch collections", **Museums Journal**, 58, 1958, s. 199-208

Kütüphanesi'nde sergilenen ilginç eşyalardan bahsetmektedir. 1617'de Aldrovandi ve Cospi'nin “müzeleri”, Bologna'da Palazzo Publico sergilenmeye başlamıştır.³⁶ 1662'de Basel şehri Basilius Amerbach'ın kabinini satın almış ve üniversiteye bağışlamıştır. Halkın kabine erişimine izin Ashmolean'ın açılmasından 12 yıl önce 1671'de verilmiştir.^{37 38} Bateman, Basel müzesinin muhtemelen ilk üniversite müzesi olduğunu iddia etmektedir.³⁹

Yenilikçi bir modele sahip olmasına rağmen Ashmolean üniversitede bir devrimi tetiklememiştir. Ashmolean'ın temel hedefi daha önceki koleksiyonların, kütüphanelerin ve arşivlerinkiyle aynıdır: öğretimi destekleyen bir araç olmak ve doğayı açıklama, tanımlama ve arşivlemede aktif bir rol oynamak. Ashmolean ile bu amaca anlamlı bir yapı verilmiştir.

1.2.2 Üniversite Müzelerinin Altın Çağı

18. yüzyıl ve 19. yüzyıl başlarındaki bilimsel ilerleme, koleksiyon temelli araştırmanın sayısını ve kalitesini arttırmıştır. Wilhelm von Humboldt, 1810 yılında kurulan Berlin Üniversitesi için hazırladığı programda araştırmayı ve araştırma eğitimi programın temel taşı olarak belirlemiştir. Böylece 19. yüzyılda bilim koleksiyonları araştırmanın merkezine yerleşmiş ve Humboldt modeli ile üniversiteler araştırmayı üniversitenin merkezine yerleştirmiştir. Bazı Avrupa ülkeleri koleksiyonların ve müzelerin kurulmasını teşvik eden yüksek öğrenim reformları uygulayarak üniversite müze ve koleksiyonlarının gelişip genişlemesine yol

³⁶ L. Laurencich-Minelli, “Museography and ethnographic collections in Bologna during the sixteenth and seventeenth centuries”, **The Origins of Museums: The cabinet of curiosities in sixteenth- and seventeenth-century Europe**, ed. O. Impey, A. MacGregor, Londra, House of Stratus, 2. Bs, 2001, s.19-27

³⁷ G.D. Lewis, “Collections, collectors and museums: a brief world survey”, **Manual of Curatorship**, ed. J.M.A Thompson, Londra, Butterworths & Museum Association, 1984, s.7-22

³⁸ H.C. Ackerman, “The Basle Cabinets of Art and Curiosities in the sixteenth and seventeenth centuries”, **The Origins of Museums: The cabinet of curiosities in sixteenth- and seventeenth-century Europe**, ed. O. Impey, A. MacGregor, Londra, House of Stratus, 2. Bs, 2001, s.81-90

³⁹ J.A. Bateman, “The functions of museums in Biology”, **Museums Journal**, 74, 1975, s159

açmışlardır. Lourenço, bu dönem koleksiyonlarını birinci nesil koleksiyonlar olarak sınıflandırmıştır.⁴⁰

19. yüzyılda sanat tarihi, arkeoloji, antropoloji ve diğer beşerî bilimler kendi bilimsel ve kurumsal kimliklerini kazanmış ve antikalar ve sanat koleksiyonları farklı bir anlam kazanmıştır. Bazı kurumlar, yerel arkeolojik kazıların yanı sıra deniz aşırı seferler de başlatmıştır. Yavaş yavaş eserler sadece prestij ve statü eklemek için bir süs olarak görülmekten uzaklaşmış ve geçmiş zaman (arkeoloji) ve mekânda (antropoloji) bir diğerini anlamak için bir araç haline gelmiştir. Hali hazırda sanat ve beşeri bilimler koleksiyonları olan üniversiteler onları yeni oluşturdıkları müzelerde toplamıştır: 1803'te Tartu Üniversitesi Sanat Müzesi; 1816'da Cambridge'teki Fitzwilliam Müzesi; 1819'da Pavia Arkeoloji Müzesi; 1820'de Halle-Wittenberg Gravürler Kurulu; 1823'te Montpellier'deki Musée Atger; 1833'te Aberdeen'deki Marischal Müzesi (antropoloji, arkeoloji ve sanat); 1894'te Bordeaux Etnografya Müzesi; 1869'da Floransa Antropoloji Müzesi; 1890 ve 1899'da, Montpellier ve Lyon Musée de Moulages bunlardan bazılarıdır.

Aynı zamanda, Floransa'daki Doğa Tarihi Müzesi 1878'de çeşitli disiplin müzelerine bölünmüştür. Oxford'da, Ashmolean'ın doğa tarihi koleksiyonları, 1860 yılında kurulan ilk Doğa Tarihi Müzesi'nin çekirdeğini oluşturmuştur. 1860 yılında madeni para koleksiyonu Bodleian Kütüphanesine devredilmiştir. 1886'da etnografik örnekler, üç yıl öncesinde kurulan Pitt Rivers Müzesi'ndeki General Pitt Rivers'in koleksiyonlarına katılmıştır.^{41 42} Bu noktada 'eski' Ashmolean'dan geriye kalan şey arkeoloji ve sanat olmuştur. Müze, günümüzde 1683'ten kalma bir misyonun 19. yüzyıl uzmanlığı ışığında yeniden icat edilmesiyle üniversite öğretmenlerinin ve öğrencilerinin eğitimlerini destekleme araçlarına sahip olmalarını sağlamak için nesneler ve örnekler üzerinde çalışmasını sağlayabileceği yerine taşınmıştır. Eski

⁴⁰ M. C. Lourenço, "Between two worlds: The distinct nature and contemporary significance of university museums and collections in Europe", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Conservatoire National des Arts et Métiers, Paris, 2005

⁴¹ B. Blackwood, **The origin and development of the Pitt Rivers Museum**, Pitt Rivers Museum, 1991

⁴² A. Petch, "'Man as he was and man as he is'. General Pitt Rivers's Collections", **Journal of the History of Collections**, 10, 1998, s.75-85

Ashmolean alanı bugün başka bir üniversite müzesi olan 1925'te kurulmuş Bilim Tarihi Müzesi tarafından doldurulmaktadır.

Üniversite sanat ve beşerî bilim müzelerinin çoğu, tıpkı doğa tarihi ve tıp (anatomi ve patoloji) üniversite müzelerinin çoğunluğu gibi 1800 ile 1930'lar arasında kurulmuştur. Bu dönemde, koleksiyon temelli bildiriler ve doktora tezleri çoğalmış ve örnekler, eserler ve nesneler sınıfta örneklendirmek, uygulamak ve açıklamak için yoğun olarak kullanılmıştır. Üniversite müzelerinin altın çağı olarak kabul edilen bu dönemde her bir bilim dalının her profesörü bölümü için bir müze ve laboratuvara ihtiyaç duymakta ve buna bağlı olarak tüm büyük üniversitelerde her bir dersin öğretildiği bağımsız botanik, paleontoloji, jeoloji, mineraloji, zooloji, anatomi, fizyoloji ve patoloji gibi müzeleri bulunmaktadır.

20. yüzyıl boyunca Lourenço'ya göre başka bir nesil üniversite koleksiyonları olan tarihi koleksiyonlar ortaya çıkmıştır.⁴³ İkinci nesil üniversite koleksiyonlarının doğuşu ve gelişimi, her ne kadar eğitim ve araştırma ile ilgili olsa da geçmişteki örneklerden farklıdır.

Tarihi yapıdaki üniversite koleksiyonları, artık asıl amaçları ile ilgili olmayan eşyaların birikmesiyle ortaya çıkmaktadır. Bunlar aletleri, makineleri, modelleri, pedagojik panelleri, prototipleri, kopyaları veya öğretim ve araştırma için kullanılan ancak bir nedenden ötürü artık amacını yerine getirmek için yeterli görülmeyen herhangi bir öğeyi içerebilir. Müspet ilimler (fizik, teknoloji ve benzeri), tarihi koleksiyonların birikiminde özellikle önemlidir ancak tarihi koleksiyonlar tıp ve eczacılığı da kapsamaktadır. Üniversite tarihi ile ilgili materyallerin birikmesi ile oluşan üniversite tarihi koleksiyonları da ikinci nesil üniversite koleksiyonlarına aittir. İkinci nesil müzelerin kayıtları sadece 20. yüzyılda ortaya çıkmaktadır. Bunun iki ana nedeni şunlardır: 1) bu nesnelerin doğası ve bunların öğretim ve araştırma için kullanım mekanizmaları uzun süreli toplama süreçleri ile sonuçlanma eğilimindedir ve 2) tarihi koleksiyonlar üniversiteye kurum olarak yeni zorluklar getirmiştir.

⁴³ M. C. Lourenço, "Between two worlds: The distinct nature and contemporary significance of university museums and collections in Europe", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Conservatoire National des Arts et Métiers, Paris, 2005

1.2.3 Günümüzdeki Durum

1900'lü yıllar daha önce görülmemiş bir ölçekte sosyal, bilimsel, teknolojik, kültürel ve ekonomik değişim zamanıdır. 20. yüzyılda, üniversite koleksiyonları ve müzeleri gittikçe karmaşılaşmış, nesnelerin boyutu ve sayısı önemli ölçüde büyümüş ve kapsamalarını çeşitlendirmiştir.

20. yüzyılın ilk yarısında, gelişmelerinin sadece 1960'lar ve 1970'lerden itibaren gerçekleşebileceğini göreceğimiz birkaç ikinci nesil üniversite müzesi vardır. Bunun yerine, birinci nesil müzelerin ve koleksiyonların geliştirilmesi tüm hızıyla sürmüştür. Doğa tarihi müzeleri ve botanik bahçeleri oluşturulmaya devam edilmiş veya bazen yeniden oluşturulmuştur. Örnek olarak 1917 yılında kurulan Delft Üniversitesi Botanik Bahçesi ve 1934 yılında kurulan Halle-Wittenberg Üniversitesi Geiseltal Jeoloji ve Paleontoloji Müzesi gösterilebilir. Beşerî bilimlerde birinci nesil koleksiyonların geliştirilmesi- etnoloji, antropoloji, arkeoloji- doğa tarihinden daha geç başlamış ve 1900'lü yılların başındaki sayısız keşif ve kazı sonucunda birçok müze kurulmuştur. Kanada, British Columbia Üniversitesi'nde Antropoloji Müzesi 1947'de kurulmuş, Préhistorique de Penmarch Musée'nin koleksiyonu 1947'de Fransa Rennes Üniversitesi'ne bağışlanmış ve Groningen Üniversitesi Gerardus van der Leeuw Müzesi 1968 yılında kurulmuştur.

20. yüzyılın ilk yarısında, birinci nesil üniversite koleksiyonları genellikle eğitim ve araştırma için yoğun olarak kullanılmış ve üniversiteler bunlara yatırım yapmışlardır. Bologna Üniversitesi'nin 1932'de önemli zoolojik koleksiyonlar alması örnek olarak gösterilebilir.⁴⁴

20. yüzyılın ikinci yarısı, sosyal ve politik düzeylerde önemli değişikliklerin yaşandığı bir dönemdir. Üniversite koleksiyonlarını ve müzeleri doğrudan etkileyen üç ana faktör tanımlanabilir: a) yükseköğretim sistemindeki değişiklikler; b) müze sektöründeki değişiklikler ve c) teknolojik gelişmeler ve bilimsel araştırma ve öğretimdeki değişiklikler. 1945'ten sonra üniversiteler önemli ölçüde genişlemiş ve Fransa, Belçika, Hollanda ve ABD gibi ülkelerde yükseköğretim sistemlerinde yapısal

⁴⁴ D. Scaravelli, A. Bonfitto, "Imateriali della Collezione Altobello del Museo di Zoologia dele Università di Bologna. 1. Mammiferi.", **Hysterix**, 5, 1994, s.88-99

reformların başladığı 1960'lardan itibaren kurum ve öğrenci sayısı önemli ölçüde artmıştır. Yükseköğretim reformları 1970'lerde ve 1980'lerde devam etmiş ve günümüzde de devam etmektedir. 1980'lerde Başbakan Thatcher'ın İngiltere'deki reformları, devletin üniversitelere daha az müdahil olması (yani devlet finansmanının azaltılması) yönünde bir eğilimin başlangıcı olmuştur. Bugün, klasik Humboldt modelinin geçerliliği tartışılmakta ve birçok Avrupa ülkesinde evrensel ve ücretsiz erişim gibi konular tartışılmaktadır.

Genel olarak müze sayısındaki artış, kamu hizmetlerindeki iyileşme ve müze mesleğinin gelişmesi nedeniyle, savaş sonrası dönem müze sektöründeki önemli gelişmelerle de dikkat çekmiştir. 20. yüzyılın ikinci yarısında müze mevzuatı büyük ölçüde yenilenmiş veya yeniden oluşturulmuş, müze dergileri çoğalmış, personel eğitimi ve genel standartlar gelişmiş ve müze mesleği yavaş yavaş bugün gördüğümüz birçok özelliklerine doğru evrilmiştir.

Üniversite koleksiyonlarını ve müzeleri etkileyen üçüncü büyük faktör, bilimin ilerlemesidir. Arkeoloji, antropoloji, sosyal bilimler ve tıp gibi bazı yükseköğretim bölümleri, bilimsel ilerlemeler ve eğilimler sonucunda derin müfredat dönüşümlerine maruz kalmıştır. Yeni teknolojilerin gelişmesi ve genel kullanıma girmesi sayesinde eğitim de değişmiştir.

Geçtiğimiz yıllarda, bu üç faktör bir araya gelerek üniversite müzeleri ve koleksiyonlarının görünümünü, bunların kullanımını ve rolünü önemli ölçüde değiştirmektedir.

1980'lerde ve 1990'ların başında, zaten savunmasız durumdaki ilk nesil koleksiyonlar çöktüğü görülmüştür. Özellikle doğa tarihi müzeleri dünya çapında bir krizden geçmiş ve Avrupa'daki bazı büyük doğa tarihi müzeleri bocalamıştır.⁴⁵ Amerikan üniversitelerinde kapanmalar ve dağılmalar olmuştur.⁴⁶ Avrupa'da, üniversiteler zaman içinde daha dar bütçelere sahip olmaya başlamışlar ve mekân ve personel yönetimi, üniversitelerin koleksiyonların alaka düzeyini sorguladığı bir sorun

⁴⁵ D. Butler, "French museum 'in decay' fights for its life", *Nature*, 385, 1997, s.378

⁴⁶ C.C. Black, "Dilemma for campus museums: open door or ivory tower?", *Museum Studies Journal*, 1 (4), 1984, s.20-23.

haline gelmiştir. Pek çok ikinci nesil müze, 'krizden' doğrudan etkilenmese de mali kaynakların ve personel kaynaklarının eksikliğinden, ilgi eksikliğinden ve üniversitedeki rollerinin hiçbir zaman netleştirilmemesinden muzdarip olmuştur. Farklı ülkelerde farklı boyutlarda olmasına rağmen, 1990'ların sonlarına doğru birçok üniversite müzesi ve koleksiyonu en iyi ihtimalle bir dönüm noktasında veya tehdit altındadır.

Bu çıkmazla karşı karşıya kalan üniversite müzesi topluluğu, çoğu zaman müze sektörünün desteğiyle harekete geçmiştir. Bu dönemde üniversite müzeleri ve koleksiyonları ulusal birlikleri kurulmuştur: Amerikan Kolej ve Üniversite Müzeleri ve Galerileri Birliği (1980), İngiliz Üniversite Müzeler Grubu (1987), Avustralya Üniversitesi Müzeler ve Koleksiyonlar Konseyi (1992), Brezilya Üniversite Müzeleri Daimî Forumu (1992), Hollanda Akademik Miras Vakfı (1997) ve İskoçya'daki Üniversite Müzeleri Birliği (1998) bunlardan bazılarıdır. Bunların yanında 2002 yılında İspanyol Üniversite Müzeleri ve Koleksiyonları Birliği kurulmuş⁴⁷ ve 2004 yılında ICOM-Yunanistan himayesinde Yunan Üniversite Müzeleri ve Koleksiyonları Çalışma Grubu kurulmuştur.⁴⁸

Uluslararası düzeyde en önemli üç girişim 2000 yılında Avrupa Üniversite Müzeleri Ağı Universeum'un oluşturulması, Avrupa Konseyi (1999-2001) tarafından geliştirilen Üniversite Mirasının Kontrol ve Yönetimi Taslak Tavsiye Kararı ve 2001 yılında Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM) dahilinde üniversite koleksiyonları için özel bir uluslararası komitenin (UMAC) oluşturulmasıdır.

1.2.3.1 Universeum Ağı (2000)

1990'ların sonlarında, Avrupa'nın en eski ve en ünlü üniversitelerinden 12'si, koleksiyonlarına erişimi arttırmak amacıyla bilgi ve deneyimlerini paylaşmak için Avrupa Komisyonu (Kültür 2000 programı) tarafından finanse edilen ortak bir projeye ('Universeum: Akademik Miras ve Üniversiteler, Sorumluluk ve Kamu Erişimi')

⁴⁷ M.M. Such, "Asociación de Museos y Colecciones Universitarios Españoles", **ICOM Study Series**, 11, 2003, s.21-22

⁴⁸ P. Theologi-Gouti, "Meeting of the Greek University Museums and Collections", **UMAC Newsletter**, Ocak, 2005, s.4

katılmıştır. Kurucu 12 üniversite Amsterdam Üniversitesi, Humboldt Üniversitesi Berlin, Bologna Üniversitesi, Cambridge Üniversitesi, Groningen Üniversitesi, Martin-Luther Halle-Wittenberg Üniversitesi, Leipzig Üniversitesi, Kraliyet Cerrahlar Koleji, İngiltere, Oxford Üniversitesi, Pavia Üniversitesi, Uppsala Üniversitesi ve Utrecht Üniversitesi'dir. 16 Nisan 2000'de, Halle Bildirgesi bu kurumlar tarafından imzalanmıştır. Ağ üç iş birliği projesi geliştirmiştir: biri tıp disiplininin başlayarak Avrupa üniversitelerinin koleksiyonlarını tanımlamak ve örnek bir envanterini çıkarmak, ikinci olarak kolay erişimi sağlamak için internet tabanlı bir Sanal Galeri projesi ve geçmişte ve günümüzde Avrupa üniversiteleri arasındaki bilgi etkileşimlerini gösteren bir sergi.⁴⁹ Universeum düzenli toplantılar düzenlemiş ve 2000'den bu yana diğer Avrupa üniversiteleri oluşuma katılmıştır. Hiçbir zaman resmi kayıtlarda bir dernek olarak kurulmamış olsa da Universeum bugün üniversite mirası konusunda Avrupa düzeyinde farkındalık yaratmayı amaçlayan gruplardan biridir.

1.2.3.2 UMAC (2001)

ICOM'un Uluslararası Üniversite Müzeleri ve Koleksiyonları Komitesi (UMAC) resmi olarak Temmuz 2001'de Barselona'daki Uluslararası Müzeler Konseyi'nin (ICOM) 19. Genel Kurulu'nda oluşturulmuş ve üniversite müzeleri ve uluslararası kapsamdaki koleksiyonların ilk derneği haline gelmiştir. UMAC'ın oluşturulması, ayrıca üniversite müzelerinin farklı kimliğinin ilk kez dünya çapında en önemli müze organizasyonu tarafından tanınması anlamına da gelmektedir. 2001-2004 yılları arasında UMAC başkanlığı yapan Peter Stanbury'e göre UMAC'ın rolü, üniversite müzeleri ve diğer müzeler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları vurgulamak ve tüm müze profesyonelleri arasındaki etkileşimi ve ortaklıkları teşvik etmektir. UMAC önemli soruları sorarak, ortak mirası korumak için çözümlerin bulunmasını sağlar. UMAC'ın yayınları, konferansları ve tartışmaları üniversite koleksiyonlarından sorumlu olanların eğitimine katkı sağlamaktadır.⁵⁰

UMAC'ın en iddialı projelerinden biri, dünya çapında üniversite müzeleri ve koleksiyonları hakkında bilgi toplamak ve internette erişilebilir hale getirmektir.

⁴⁹ T. Bremer, "Foreword", **Alligators and astrolabes: treasures of university collections in Europe**, Halle, Druckwerk, 2001, s.7

⁵⁰ P. Stanbury, "Adding value to university collections", **Museologica**, 3, 2003, s.1-4

UMAC'ın Dünya Çapındaki Üniversite Müzeleri ve Koleksiyonları Veritabanı, Almanya ve Avustralya'daki ilk iki veritabanından alınmıştır ve ülke, müze ve koleksiyon türü ve konu başına arama yapılabilir durumdadır.⁵¹ Veritabanının üniversite müzesi profesyonelleri için daha da zengin bir bilgi kaynağı, araştırmacılar ve genel halk için ise daha yararlı bir çevrimiçi araç haline gelmesi için geliştirilmesine devam edilmektedir.



⁵¹ C.Weber, M.C. Lourenço, “UMAC Worldwide Database”, **Proceedings of the third conference of the International Committee for University Museums and Collections (UMAC)**, ed. P.B. Tirrell, Oklahoma, Sam Noble Museum of Natural History, 2005, s.43-46

İKİNCİ BÖLÜM

AMERİKA'DA ÜNİVERSİTE MÜZELERİNİN TARİHİ VE GELİŞİMİ

“Müze” kelimesinin bir zamanlar sahip olduğu dar tanıma göre bu mekanlar sanat eserleri, numuneler, tarihi malzemeler veya diğer nesnelerin koleksiyonlarını içermeli; profesyonel bir kadroya sahip olup düzenli sergiler düzenlemeli ve sürekli olarak halka açık olmalıydılar. Günümüzde müzelerin çok farklı biçimler ve çoğu zaman farklı isimler aldığı görülmektedir. Bu durum özellikle bazılarının Fikir Yeri, Keşif Bölgesi ve Böcek Hayvanat Bahçesi gibi sıradışı müze isimlerine sahip olduğu Amerikan kolej ve üniversitelerinin kampüslerinde geçerlidir.

Artık müze kelimesi sanat galerileri, bilim merkezleri, planetaryumlar, gözlemevleri, akvaryumlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, arboretumlar, herbaryumlar, doğa merkezleri ve kütüphane koleksiyonları, arşivler ve müze özellikli sergileri kapsayan şemsiye bir terim olarak kullanılmaktadır. Bazılarının koleksiyonları yoktur, sergileri yoktur, halka açık değildir, profesyonel kadroları yoktur veya fiziksel bir mekanları bulunmamaktadır.

Hemen hemen her tür müze, üniversite kampüsünde ve bazen üniversiteler ve kolejler tarafından işletilen diğer konumlarda bulunabilir. Amerikan Müze ve Kütüphane Hizmetleri Enstitüsü (IMLS)'nin 2014 yılında açıkladığı sayıya göre Amerika'da 35.144 müze bulunmaktadır.⁵² Danilov'a göre 825 üniversite, kolej ve ilgili kuruluşlara bağlı müze sayısı ise 1.739'dur.⁵³ Bu sayıların gösterdiği şekilde birçok kurumda birden fazla müze tesisi bulunmaktadır.

Müzeleri, galerileri veya ilgili yapıları olan çoğu üniversite ve kolejde bir veya iki tesis bulunmaktadır. Arizona Eyalet Üniversitesi 39 tane ile en fazla müzeye ve ilgili tesise sahiptir. Bir düzineden fazla müze ve diğer birimlere sahip diğer kurumlar arasında Harvard Üniversitesi, Michigan Üniversitesi, Pennsylvania Eyalet

⁵² Çevrimiçi: <https://www.ims.gov/news/government-doubles-official-estimate-there-are-35000-active-museums-us> (27.05.2020)

⁵³ V. J. Danilov, **America's college museums: handbook & directory**, New York, Grey House Publishing, 2.bs, 2011

Üniversitesi, Michigan Eyalet Üniversitesi ve California Üniversitesi Berkeley bulunmaktadır.

Delaware Üniversitesi ve Iowa Eyalet Üniversitesi gibi birkaçı “Üniversite Müzeleri” ofisi tarafından yönetilmesine rağmen, çoğu üniversite ve üniversite müzesi akademik bölümler tarafından işletilmektedir. Bazı kurumlar üniversite müzelerinin ve ilgili tesislerin ilişkili disiplinlerde birlikte çalışması için şemsiye yapılar geliştirmişlerdir. Bunlara örnek olarak Arizona Devlet Üniversitesi'ndeki 39 müze/galeriyi temsil eden “Müze Komitesi” ve California Üniversitesi'ndeki altı üniversite doğa tarihi müzesi ve sekiz saha istasyonu için ortak programlar düzenleyen ve hizmetler sunan “Berkeley Doğa Tarihi Müzeleri” örnek olarak gösterilebilir. Bazı kolej ve üniversitelerin sözleşmeli hükümet tesislerinde müzeleri bulunmaktadır veya tarihi toplumlar, dini gruplar veya devlet kurumları tarafından işletilen müzeleri vardır.

2.1. İlk Koleksiyon ve Müzeler

Üniversiteler ve kolejler, genellikle kurulduktan hemen sonra veya kısa bir süre sonra, ülkede koleksiyonlar ve müzeler kuran ilk grup içindedir. Koleksiyonlar genellikle sanat eserlerinin veya tarihi nesnelerin bağışlarıyla veya öğretim ve araştırma için materyal toplayan öğretim üyeleri tarafından başlatılmıştır. İlk akademik koleksiyonlar onsekizinci yüzyılda başlamıştır. 1732'de William ve Mary Koleji, üçüncü Burlington Kontu koleje fizikçi Robert Boyle'un portresini bağışladığında bir sanat koleksiyonuna başlamıştır. Bunu 1772'de Dartmouth Koleji'nde bir koleksiyona dönüşen sanat eseri ve antika bağışları ile 1789'da Georgetown Üniversitesi'nde bir sanat koleksiyonu izlemiştir.

Diğer alanlardaki çeşitli kampüs koleksiyonları da 1700'lerde başlamıştır. ABD Askeri Akademisi, Bağımsızlık Savaşı sırasında 1777 yılında Saratoga'daki İngiliz yenilgisinden malzemeler geri getirildikten sonra askeri odaklı koleksiyonuna başlamıştır. Harvard Üniversitesi'nde de geniş bir jeolojik koleksiyon 1784 yılında başlamıştır.

Birçok üniversite müzesi ve müze benzeri tesisleri, halka açık müzelerden önce oluşmuştur. Philadelphia'daki Pennsylvania Güzel Sanatlar Akademisi Müzesi şu anda

ülkenin en eski müzesidir. Müze 1805 yılında kurulmuş ve o zaman ressam / bilim adamı Charles Wilson Peale, heykeltıraş William Rush ve diğer sanatçılar ve iş liderleri tarafından 1807 yılında açılmıştır. 500'den fazla resim ve heykel içeren ilk sergi 1811'de açılmıştır.

On dokuzuncu yüzyılın başlarında kurulan diğer erken akademik koleksiyonlar, müzeler ve diğer tesisler arasında 1811 yılında açılan Bowdoin Koleji Sanat Müzesi; daha sonra 1814 yılında müze benzeri koleksiyonlar ve sergilerle hizmet vermeye başlayan ve daha sonra Harvey Cushing / John Hay Tıp Kütüphanesi ismini alan Yale Üniversitesi tıp kütüphanesi, 1819 yılında açılan Virginia Üniversitesi'ndeki Rotunda; 1831 yılında Alabama Doğa Tarihi Müzesi haline gelen ilk Alabama Üniversitesi örnekleri; daha sonra Yale Üniversitesi Sanat Galerisi'ne dönüşen 1832 yılında Trumbull Galerisi; 1837 yılında Michigan Üniversitesi Zooloji Müzesi'ne ve ardından Michigan Üniversitesi Doğa Tarihi Sergi Müzesi'ne dönüştürülmüş bilimsel örnek kabini; 1839 yılında açılan Harvard Üniversitesi Gözlemevi; 1842 yılında açılan Citadel Arşivleri ve Müzesi, Haverford Koleji Arboretumu ve Willamette Üniversitesi Sanat Müzesi; 1845 yılında kurulan ABD Deniz Harp Okulu Müzesi; 1847 yılında açılan Harvard Üniversitesi Warren Anatomik Müzesi ve Alabama Üniversitesi Alabama Doğa Tarihi Müzesi; 1848 yılında kurulan Amherst Koleji Beneski Doğa Tarihi Müzesi ve 1849 yılında açılan Wisconsin Üniversitesi Madison Herbaryumu bulunmaktadır.

Ondokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında, daha sonra yeni akademik müzelerin bir parçası haline gelen çok sayıda koleksiyon malzemesinin satın alındığı görülmüştür. Bunlar arasında 1855'te Michigan Üniversitesi Sanat Müzesi koleksiyonunda katılan bir dizi gravür ve 1856'da alınarak 1883 yılında Baylor Üniversitesi Strecker Müzesine dönüşen jeolojik numuneler de bulunmaktadır. Bu dönemde Laws Gözlemevi 1853 yılında Missouri-Columbia Üniversitesi'nde; 1854 yılında ABD Askeri Akademisi West Point Müzesi, 1854; 1856 yılında Virginia Askeri Enstitüsü Müzesi; 1857 yılında Michigan Eyalet Üniversitesi Müzesi; 1858 yılında Iowa Üniversitesi Doğa Tarihi Müzesi ve Harvard'da iki Üniversitesi müzesi- 1858'de Sebze Ürünleri Müzesi (daha sonra Harvard Üniversitesi Botanik Müzesi olarak değiştirilmiştir) ve 1859'da Karşılaştırmalı Zooloji Müzesi kurulmuştur.

Ülke İç Savaştan sonra toparlandıkça, on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında yüksek öğrenim gelişmeye başlamış (çoğunlukla 1862 ve 1890 Morrill Land-Grand Yasası sebebiyle) ve birçok sanat, bilim ve diğer türden müze ve benzeri tesisler kurulmuştur. Devletlere tarımsal ve teknik kolejlerin kurulması için federal arazi hibeleri sağlayan Morrill Yasaları sayesinde, 100'den fazla yeni üniversite ve kolej ile bunlara bağlı müzeler kurulabilmiştir. 1871'de Nebraska Üniversitesi Müzesi; 1872'de daha sonra Bell Doğa Tarihi Müzesi haline gelen Minnesota Üniversitesi müzesi; 1877'de Wisconsin-Madison Üniversitesi'nde kurulan Jeoloji Müzesi bunlar arasındadır. İlk Afro-Amerikan müzesi olan Hampton Üniversitesi Müzesi de 1868'de yılında kurulmuştur.

Dönemin bir diğer yeni gelişmesi, varlıklı bağışçıların üniversite ve kolej müzelerine finansör olmaları ve tesislere bu finansörlerin isimlerinin verilmesidir. Uygulama büyük ölçüde 1866'da Harvard Üniversitesi'nde Peabody Arkeoloji ve Etnoloji Müzesi ve Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi'nin kurulmasıyla başlamıştır. Her iki müze de hayırsever George Peabody'nin destekleri ile mümkün kılınmıştır. Takip eden yıllarda, kolejler ve üniversiteler, başarılı mezunlar, iş dünyası liderleri ve sanat destekçilerinden müzeler ve diğer eğitim faaliyetleri için daha sık yardım aramaya başlamıştır.

Peabody müzeleri, on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında arkeolojik ve antropolojik keşif ve araştırmalara katılan, sayıları artmakta olan akademik müzeler arasındadır. Bunlar arasında 1884 yılında oluşturulan Johns Hopkins Üniversitesi Arkeoloji Koleksiyonu, 1887 tarihli Pennsylvania Üniversitesi Arkeoloji ve Antropoloji Müzesi, 1889 Harvard Üniversitesi Semitik Müzesi ve 1894 yılında açılan Chicago Üniversitesi Doğu Enstitüsü Müzesi bulunmaktadır.

On dokuzuncu yüzyılda kurulan diğer bilim odaklı tesisler arasında 1864 yılında açılan Harvard Üniversitesi Herbariumu, 1866 yılında açılan Kansas Üniversitesi Doğa Tarihi Müzesi, 1872 yılında açılan Harvard Üniversitesi Arnold Arboretumu, 1873 yılında açılan Michigan Eyalet Üniversitesi W.J. Beal Botanik Bahçesi, 1874 yılında açılan Colorado Maden Okulu Jeoloji Müzesi, 1881 yılında açılan Mount Holyoke Koleji John Payson Williston Gözlemevi, 1887 yılında açılan

Wisconsin Üniversitesi Zooloji Müzesi, 1892 yılında açılan Ohio State Üniversitesi Orton Jeoloji Müzesi ve 1894 yılında açılan Beloit Koleji Logan Antropoloji Müzesi bulunmaktadır.

On dokuzuncu yüzyılda bilim müzelerine daha fazla önem verilmiş olsa da sanat müzeleri ve galerileri de kurulmaya devam etmiştir. 1800'lerin ikinci yarısında kurulan sanat tesisleri arasında 1864 yılında Vassar Koleji Sanat Galerisi (daha sonra Frances Lehman Loeb Sanat Merkezi olmuştur); 1877 yılında açılan Rhode Island Tasarım Okulu Sanat Müzesi, 1882 yılında açılan Princeton Üniversitesi Sanat Müzesi, 1891 yılında Stanford Üniversitesi Sanat Müzesi olarak açılan ve sonra ismi değişen Iris ve B. Gerald Cantor Görsel Sanatlar Merkezi ve 1895 yılında Harvard Sanat Müzeleri'nin bir parçası haline gelen Fogg Sanat Müzesi bulunmaktadır.⁵⁴

2.2. Yirminci Yüzyıl Gelişmeleri

Yirminci yüzyıl, üniversite müzeleri alanında bir patlama ve dramatik değişiklikler getirmiştir. Koleksiyonsuz sanat galerilerinin geliştirilmesi, yeni müze benzeri alanların açılması ve öğretim ile araştırma görevlerinin yanı sıra halka hizmet vermeye daha fazla önem verilmesi ile müze ve ilgili tesislerin sayısı büyük ölçüde artmıştır. Daha fazla sayıda ve daha büyük üniversite müzeleri büyük bağışçılar tarafından finanse edilmekte ve isimlendirilmektedir.⁵⁵

2.2.1. İkinci Dünya Savaşı Sırasında Gelişmeler

1940'ların başlarında İkinci Dünya Savaşı, ülkeye, özellikle üniversitelere, kolejlere ve üniversite müzelerine büyük değişiklikler getirmiştir. Ülke askeri gelişmeler, savunma çalışmaları ve savaş zamanı gönüllülüğü ile meşgulken öğrenci sayısı ve kampüs faaliyetleri önemli ölçüde azalmıştır. Bu durum katılımı azaltmış ve yeni üniversite müzeleri, galeriler ve ilgili tesislerin kurulmasını neredeyse durma noktasına getirmiştir. Birçok kampüste, enstitüler ve fakülteler savaş zamanı araştırma ve geliştirmeye dahil olmuşlardır.

⁵⁴ A.e., s. 3-7

⁵⁵ Rudolf Wittkower, "The Significance of the University Museum in the Second Half of the Twentieth Century", *Art Journal*, 27 (2), 1967, s.17-180

2.2.2. Tarih Müzelerinin Yükselişi

Tarih müzeleri, tarihi evler ve yerler Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en büyük müze kategorisidir. 1976'da ülkenin kuruluşunun 200. yıldönümünü kutlamak için binlerce yerel tarih müzesinin kurulmuştur. Bu dönemde Georgia Koleji ve Eyalet Üniversitesi Müzesi, Houston Baptist Üniversitesi Güney Tarihi Müzesi, Western Carolina Üniversitesi Dağ Mirası Merkezi ve Briar Koleji'nde Sweet Briar Müzesi gibi bazı üniversite tarih müzeleri- genellikle kurumsal veya bölgesel tarih müzeleri- kurulmuştur. Üniversite temelli birçok tarih müzesi arasında Panhandle Plains Tarih Müzesi, West Texas A&M Üniversitesi Blue Ridge Enstitüsü ve Müzesi, Ferrum Koleji Big Bend Müzesi, Sul Ross State Üniversitesi Batı Amerika Tarih Merkezi bulunmaktadır.

2.3. Bilim Müzeleri

Bilim müzeleri sayısı yirminci yüzyılın ikinci yarısında ve yirmi birinci yüzyılın başında tırmanmaya devam etmiştir. Bu durum özellikle doğa ve kültür tarihi, arkeoloji, antropoloji, etnoloji, jeoloji, astronomi, botanik ve tıp bilimleri gibi köklü alanlarda ve ayrıca planetarium, bilim ve teknoloji merkezleri gibi nispeten yeni alanlarda gözlemlenmektedir. Koleksiyonlar entomoloji, paleontoloji ve zooloji gibi araştırma temelli alanlarda da büyük ölçüde genişlemektedir.

Diğer bilimlerin çoğunu kapsayan doğa ve kültür tarihi müzeleri, 1800'lü yıllarda ilk üniversite ve kolej koleksiyonları ve sergileri arasında bulunmaktadır. Müze sayısı ve koleksiyonların büyüklüğü ile kapsamı 1900'lü yıllarda ve 2000'lerin başında hızla artmaya devam etmiştir. Doğa ve kültür tarihi müzeleri artık antropoloji, arkeoloji, biyoloji, botanik, entomoloji, etnoloji, jeoloji, mineraloji, paleontoloji ve zooloji gibi alanlardaki en büyük koleksiyonlarından bazılarına sahiptir. Geniş koleksiyonlara sahip olanlar arasında 30 milyondan fazla obje ile Florida Üniversitesi Florida Doğa Tarihi Müzesi; 20 milyondan fazla obje ile Yale Üniversitesi Peabody Doğa Tarihi Müzesi; 15 milyondan fazla obje ile Nebraska Üniversitesi Devlet Müzesi; 12 milyondan fazla obje ile Washington Üniversitesi Burke Doğa Tarihi ve Kültür Müzesi; 8 milyon obje ile Kansas Üniversitesi Doğa Tarihi Müzesi ve 7

milyondan fazla obje ile Oklahoma Üniversitesi Sam Noble Oklahoma Doğa Tarihi Müzesi bulunmaktadır.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AMERİKAN ÜNİVERSİTE MÜZE ÖRNEKLERİNİN

İNCELENMESİ

Bu bölümde ABD’de yer alan Cornell Üniversitesi, Dartmouth Üniversitesi, Miami Üniversitesi, Pennsylvania Üniversitesi, Wellesley Üniversitesi ve Yale Üniversitesi bünyesinde var olan üniversite müzeleri, kuruluşları ve koleksiyonları bağlamında incelenecektir.

3.1. Cornell Üniversitesi Herbert F. Johnson Sanat Müzesi

Cornell Üniversitesi Herbert F. Johnson Sanat Müzesi 1973 yılında açılmıştır. Binası IM Pei & Partners tarafından tasarlanan müze, Cornell’in 1922 yılı mezunu ve bağışçısı Herbert F. Johnson’ın adını almıştır.

Müze başlangıcından bu yana ücretsiz olarak herkese açıktır. Johnson Müzesi sürekli olarak geniş ve çeşitli bir kitleye hizmet vermek için kültürel ve eğitime yönelik sorumluluğunu yerine getirmeye çalışmaktadır. Müzeye her yıl 80.000’den fazla ziyaretçi gelmektedir.

Günümüzde müzenin kalıcı koleksiyonu, altı bin yılı kapsayan ve birçok dünya kültürüne ait sanatı içeren 35.000’den fazla eseri temsil etmektedir.

Koleksiyonun güçlü yanları arasında Asya sanatı, onbeşinci yüzyıldan günümüze kadar uzanan 22.000’den fazla baskı, çizim ve fotoğraf, modern ve çağdaş resim ve heykel, antik çağlardan günümüze Avrupa sanatı, Afrika heykel ve tekstil ürünleri ve Kolomb öncesi heykel ve seramikle bulunmaktadır. Koleksiyonlar; eğitim, araştırma ve insanları, sanat ve fikirleri yaratıcı yollarla bir araya getiren projelerin geliştirilmesindeki tüm müze girişimlerinin temelini oluşturmaktadır.

Herbert F. Johnson Sanat Müzesi’nin misyonu, ziyaretçilerin çok çeşitli küresel gelenek, zaman dilimleri ve medyada eğitim, ilham ve eğlence için orijinal sanat eserlerini deneyimlemesine imkân sağlamaktır.

Müzenin vizyonu, sanatla doğrudan bağlantılı deneyimler yaratmak ve disiplinlerarası öğrenmeyi katalize ederek hayat boyu araştırma ve keşfetmeye yeni kapılar açmaktır.⁵⁶

3.1.1. Müze Binası

I. M. Pei & Partners (şu anda Pei Cobb Freed & Partners) 1968 yılı baharında Herbert F. Johnson Sanat Müzesi'ni tasarlamak için Cornell Üniversitesi Mütevelli Heyetinin onayını almıştır. Tasarlanan bina on yıllık bir firma tarafından yaratılan üçüncü müze binası ve o tarihe kadarki en büyük, en karmaşık müze binası olmuştur. Binanın üniversite için işlevsel, çevredeki toplumun kültürel yaşamına katkıda bulunacak bir müze ve öğretim tesisi olması planlanmıştır.⁵⁷

Resim 3.1: Herbert F. Johnson Sanat Müzesi



Kaynak: museum.cornell.edu, 10.05.2020

⁵⁶ Herbert F. Johnson Museum, **A Handbook of the Collections**, Ithaca, New York, Cornell University, 1998

⁵⁷ Çevrimiçi: <https://www.pcf-p.com/projects/herbert-f-johnson-museum-of-art-cornell-university/> (04.03.2020)

Üniversite Planlama Ofisi tarafından 60.000 metrekairelik bina için müzenin geçmişi ve hedeflerini, kullanım alanları ve alan ihtiyaçlarını, teknik hususları; alan tanımı, planları ve fotoğrafları; proje standartları, çizelgesi ve bütçesini kapsayan 35 sayfalık bir kitapçıkta toplanan bir program derlenmiştir. İki boyutlu bir şema ile mimaride istenen ilişkiler tanımlanmıştır. Müze müdürlüğü ve Üniversite yönetimi tarafından ortaklaşa hazırlanan belge, tasarım ile ilgili fikir ve temelleri ileten iyi tasarlanmış bir belgedir. Üniversite'nin kampüs yapılarının ve alanlarının uyumlu dokusuna yeni binaların eklenmesine yönelik ayrılmış kısa bir bölüm ile projeye geniş açıdan bakabilen, yeninin mevcut üzerindeki etkisini inceleyen ve ihtiyaçların tasarım üzerindeki etkilerini analitik olarak inceleyebilen bir tavır sergilenmiştir.

Tasarım sürecindeki bu yaklaşım ile her zaman danışılabilir bir rehber doküman oluşturulabilmiştir. Tasarım konseptini etkileyecek fiziksel hususlar arasında, mevcut koleksiyonların farklı kapsamının sergilenmesindeki alan ihtiyacı, çeşitli galeri tavan yüksekliklerinin sağlanması ve galerilerde tamamen olmasa bile doğal ışığın kısıtlanması bulunmaktadır.⁵⁸

3.1.2. Koleksiyonlar

Johnson Sanat Müzesi, öğrenci ve araştırmacı grubunun eğitim ve araştırma ihtiyaçlarını desteklemeye aktif olarak katılmaktadır ve Cornell kampüsündeki lisans ve lisansüstü öğrenci eğitiminde yer alan birçok kaynaktan biridir. Johnson Müzesi koleksiyonunda 35.000'den fazla eser barındırmaktadır.

Kapsam olarak neredeyse ansiklopedik olan koleksiyon, sürekli olarak geliştirilmekte, çok çeşitli disiplinlerde öğretme, öğrenme ve araştırmayı teşvik etmektedir.⁵⁹

⁵⁸ Çevrimiçi: <https://www.pcf-p.com/projects/johnson-museum-of-art-addition-cornell-university/> (04.03.2020)

⁵⁹ Çevrimiçi: <http://emuseum.cornell.edu/> (10.11.2019)

Resim 3.2: Herbert F. Johnson Sanat Müzesi İç Mekân



Kaynak: artguide.pro, 12.05.2020

3.1.2.1. Afrika Koleksiyonu

Müzenin Afrika sanatı koleksiyonu, geleneksel sanat formları (tören eşyaları ve figüratif heykel, ev eşyaları, vücut süsleri) ve modern ve çağdaş tablolar, heykel ve fotoğraf da dahil olmak üzere yaklaşık 1.200 nesneye sahiptir. Mezun bağışçıları sayesinde koleksiyon 1960'ların sonlarından bu yana sürekli büyümüştür. Kıta genelindeki halkların, Sahra altı batı Afrika sanatında, özellikle Mali'nin Bamana ve Dogon halkları, Nijerya Yoruba, Kamerun Bamileke ve Kirdi ve Dan ve Baule Fildişi Sahili sanatları yer almaktadır. Ayrıca eski Mısır, Cezayir, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Güney Afrika, Ruanda, Kenya ve Sudan sanatları da temsil edilmektedir. Özellikle son yıllardaki bağışlar ve seçilmiş satın alımlar ile keçi derisi ve panelde çeşitli tiplerde haçlar, kitaplar ve resimler de dahil olmak üzere önemli bir Etiyopya eserleri grubu oluşmuştur.

Koleksiyonun Kuzey Afrika seksiyonunda Eski Mısır'dan ve Cezayirli Tuareg gibi günümüz insanlarından eserler bulunmaktadır. Batı Afrika koleksiyonlarında Mali, Fildişi Sahili, Gana, Kamerun, Burkina Faso, Nijerya, Sierra Leone ve diğer ülkelerden eserler bulunmaktadır. Batı ve Güney Afrika koleksiyonlarında

Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Güney Afrika, Mozambik, Tanzanya, Ruanda ve diğer ülkelerden eserler bulunmaktadır. Doğu Afrika koleksiyonlarında ise Johnson Müzesi'nin büyüyen Etiyopya sanatı koleksiyonundan eserlerin yanı sıra Kenya, Uganda ve diğer ülkelerden eserler bulunmaktadır.⁶⁰

3.1.2.2. Amerika Koleksiyonu

Johnson Müzesi'nin Amerika koleksiyonu Kolomb öncesi Amerika,1900 yılı öncesi resim ve heykeller, yerli kuzey Amerika ve yorgan seksiyonlarından oluşmaktadır.

Johnson Müzesi'nin Kolomb öncesi sanat koleksiyonu, eski Meksika ve orta ve güney Amerika'nın çoğunu kaplamakta ve seramik, taş oymalar, metal işleri ve tekstiller içermektedir. Özellikle güçlü alanlar arasında hem kıyı hem de yayla kültürleri temsil edilen eski Ekvador ve Peru bulunmaktadır. Biri 1970'lerde Peggy ve Tessim Zorach'tan ve en son 2006'da Thomas Carroll'dan gelen iki büyük eser grubu, bu genişlik ve derinliğin sağlanmasına katkı sağlamıştır. Koleksiyon, Müzenin OMNI (Nesneler ve Yapımcıları: Yeni Anlayışlar) okul programı tarafından kullanılmakta ve sanat tarihi ve antropoloji bölümlerinde profesörler ve öğrenciler tarafından incelenmektedir.

Müzenin Amerika koleksiyonlarında 19. Yüzyıl Amerikan ve Kanadalı sanatçılara ait resim ve heykellerin yanı sıra Kuzey Amerikalı Yerli sanatçılardan çanak çömlek, maske, battaniye ve yerli mirasının önemli örnekleri bulunmaktadır.

Johnson'un yerli Amerikalı sanatçıların küçük ama büyüyen eser grupları arasında Pueblo çömlekçiliği, Kuzeybatı kıyısı ve Alaska'dan maskeler ve Navajo battaniyeleri ile modern ve çağdaş sanatçıların çalışmaları yer almaktadır.

Koleksiyonun yorgan ve battaniye seksiyonunda birçok stilde, kumaşta, desende ve dikiş tekniklerinden 19. Yüzyıl başından 20. Yüzyıl sonlarına kadar örnekler bulunmaktadır.⁶¹

⁶⁰ Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/african> (10.02.2020)

⁶¹ Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/american> (10.02.2020)

3.1.2.3. Asya / Pasifik Koleksiyonu

Johnson Müzesi'nde 1950'lerden itibaren Asya sanatı toplanmaya başlamıştır. Günümüzde koleksiyona en çok destek Cornell mezunları, öğretim üyeleri ve ebeveynlerin bağışları aracılığı ile sağlanmaktadır ve bu şekilde koleksiyona 8000'den fazla eser kazandırılmıştır. Koleksiyon, 1959 ile 1998 yılları arasında sanat tarihi profesörü Martie Young'un vizyonu ve George ve Mary Rockwell'in finansal destekleri sayesinde güçlü bir gelişim göstermiştir. Koleksiyon, en eski zamanlardan günümüze kadar uzanmaktadır ve Türkiye'den Japonya'ya ve Filipinler'den Endonezya'ya, Avustralya'ya kadar Pasifik ada ülkelerini kapsayan geniş bir coğrafi kapsamı kapsamaktadır. 2011 yılında Asya sanatı galerilerinde büyük bir yenileme ve genişletme çalışması tamamlanmıştır. Müzede yeni bir görünür depolama galerisinin kurulması ile kalıcı koleksiyonda sergilenen eser sayısı yaklaşık dört kat artmıştır. Son yıllarda izleyicilerin koleksiyonla olan bağlarını ve anlayışlarını güçlendirmek için teknolojinin de kullanıldığı eğitim programları düzenlenmektedir.

Koleksiyonun Avustralya ve Pasifik Adaları bölümünde Papua Yeni Gine'den Melanezyalı heykel ve dekoratif sanatlar ile Avustralya'dan çağdaş Aborijin resimleri bulunmaktadır.

Johnson'ın Asya sanat koleksiyonunun en büyük bölümü, Neolitik dönemden Qing hanedanına kadar beş bin yıllık süreci kapsayan Çin bölümüdür. Bu dönemden öne çıkan eserler arasında özellikle seramikler bulunmaktadır. Ayrıca on dördüncü yüzyıldan günümüze uzanan bir resim koleksiyonu bulunmaktadır. Erken Çin sanatı, Shang ve Zhou hanedanı ritüel bronzları ve yeşimleri, Han hanedanı mezar sanatları ve beşinci ila on beşinci yüzyıllar arasındaki Budist heykeli ile temsil edilmektedir. Koleksiyon, lake, yeşim ve enfiye şişeleri gibi daha sonraki dekoratif sanatlarla birlikte, Çin'in sanattaki uzun geçmişine kapsamlı bir genel bakış sağlamaktadır. Binlerce yıldır Çin çömlekçileri, sırları ve porselen icadı gibi teknolojik yeniliklerde başarılı olmuşlar ve Çin seramikleri, dünyanın ticaret yapılan birçok bölgesinde çok değerlidir. Çin'in fırça ve mürekkep sanatı ayrıca Doğu Asya'daki resim ve kaligrafiyi etkilemiştir.

Johnson Müzesi'nin Tibet ve Nepal sanatı koleksiyonunda Tantrik Budist kullanımı için yapılmış resimler, heykel ve ritüel aletleri yer almaktadır. Tantrik Budizm veya Vajrayana (Thunderbolt'un Aracı), Tantras adı verilen eski Hint eserlerine dayanan karmaşık bir Mahayana Budizmidir. Bu Tantralar mistik diyagramlardan (mandalalar), sihirli formüllerden ve gizemli bir dilden oluşur. Himalaya krallıklarında, bu Budizm biçimi, Tibet'in yerli dini Bon'dan şamanistik etkilerin kalıntıları da içerir. Tantrik Budizm, iyi huylu veya şiddetli olsun tüm tutkuların kurtuluşa yol açabileceği inancını vurgular, çünkü bunlar birçok amaç için kullanılabilir güçlü enerji formlarıdır. Resimler ve heykeller, uygulayıcının aydınlanmaya doğru ilerlemesini sağlamak için meditasyon ve görselleştirmeye yardımcı olmuştur.

Endonezya dünyanın en büyük takımadalarından oluşmaktadır ve birçok kültürü, dili ve dini kapsamaktadır. Johnson koleksiyonunda, Endonezya'nın 8. Ve 15. Yüzyıllar arasındaki klasik dönemden kalma, Budist ve Hinduların tapınak sanatlarının himayesi olarak kabul edilen bronz ve taş heykeller bulunmaktadır. Sonraki döneme ait heykel gelenekleri, ev mimarisini süslemek için yapılmış ahşap oymalar ile performans ve ritüel amaçlı yapılmış metal ve ahşap nesnelerle temsil edilmektedir. Cava topeng (dans maskeleri) ve wayang golek (ahşap ve tekstilden yapılma) ile wayang kulit (boyanmış deriden yapılma) gibi gölge kuklaları koleksiyonun özel güçleridir. Johnson'un Endonezya tekstil koleksiyonu, son yıllarda eklenen geniş bir Bali kültürüne ait hikayelerin çizildiği kumaşlar ve çeşitli ada kültürlerinden tören tekstillerinin eklenmesiyle büyümüştür.

Müzenin Asya koleksiyonunun ikinci büyük bölümü birçok sanatsal geleneğin temsil edildiği Japonya sanatına aittir. Seramik koleksiyonu Jomon ve Yayoi dönemi seramikleri, Edo dönemi çay ürünleri ve porselenlerinden günümüzün aktif seramik sanatçılarına kadar uzanmaktadır. Kutsal tablolar ve heykeller Saf Toprak inancı, Ezoterik, Zen Budist ve Şinto dini geleneklerini yansıtmaktadır. Müze, 19. yüzyılın sonlarında Japonya'da çalışan Japon ve yabancı fotoğrafçıların Meiji dönemi fotoğraflarından oluşan geniş bir koleksiyona sahiptir.

Müzenin Kore sanatı koleksiyonu beşinci kattaki Andrew Byong Soo Kim ve Wan Kyun Rha Kim Galerisi'nde sergilenmektedir. Koleksiyon, özellikle Üç Krallık döneminden Joseon dönemine (1392-1910) kadar iki bin yıl süren seramiklerde güçlüdür. Çin seramik üretim teknolojisi ile tanışmalarından itibaren Koreli çömlekçiler özellikle Japonya sanatı üzerinde etkili olan kendi teknik ve estetiklerini geliştirmişlerdir. Seladon olarak bilinen gri-yeşil sırlı seramikler, gösterişsiz buncheong seramikleri ve saf tasarımlarıyla öne çıkan Kore seramikleri koleksiyonda temsil edilmektedir. Goryeo döneminden metal işleri ve geç Joseon döneminden günümüze resimler koleksiyonun bu büyüyen bölümünü tamamlamaktadır.

Güney Asya sanatı, Hindistan yarımadasında kurulan dünyanın en büyük dinlerinden üçü olan Budizm, Hinduizm ve Jainizm ile yakından bağlantılıdır. Johnson'ın koleksiyonunda erken Budist heykel ve Gandharan bölgesi (modern Pakistan) ve Kaşan Krallığı'ndan mimari parçalar ve sonraki döneme ait tapınak ibadeti ile ilgili Hindu ve Jain heykelleri yer almaktadır. Minyatür resimler Jain Kalpasutra gibi önemli dini metinlerin resimlerini, Ramayana ve Mahabharata gibi Hindu destanlarını ve Radha ve Krishna'nın hikayelerini içermektedir. Resim koleksiyonu, Kuzey Hindistan'daki büyük Rajput okullarının çoğunun eserlerini, on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıllarda İngiliz sanat destekçileri için yapılmış resimleri ve yirminci yüzyıl modernist eserlerini içermektedir.

Budist sanat ve Vietnam, Kamboçya, Tayland ve Burma'dan seramikler Johnson'ın Güneydoğu Asya koleksiyonunun güçlü yanlarını oluşturmaktadır. Tarihi Buda merkezli Theraveda Budizmi, Hindistan'dan çıkmış ve bu alanlarda Budizmin baskın hali haline gelmiştir. Seramikler Ban Chiang kültürünün Neolitik ve Demir Çağı topraklarından, Khmer taş evlerine, Vietnam, Tayland ve Burma'nın on dördüncü ila on altıncı yüzyıl seramiklerine kadar uzanmaktadır. Johnson'da ayrıca yarımada Güneydoğu Asya'nın çeşitli dağ halklarından tekstil ürünleri ve modern Singapur ve Malezya resimlerinin bir koleksiyonu da bulunmaktadır.

Johnson Müzesi'nin Batı ve Merkez Asya sanatına ait küçük koleksiyonunu İslam sanatı destekçileri için yapılmış eserler oluşturmaktadır. İslam'ın 7. Yüzyılda gelişinden sonra birçok kültürün üzerinde etkisi olsa da bazı özellikler İslam sanatını

birleştirmektedir. Kuran'ın İslam kültüründeki merkezi yeri sebebiyle çoğunlukla kaligrafi ve kısmen Arapça yazılar öne çıkmaktadır.⁶²

3.1.2.4. Dekoratif Sanatlar Koleksiyonu

Johnson Müzesi dekoratif sanatlar koleksiyonu, antik dünyadan günümüze birçok medyada yaklaşık 1500 batı eserinin çeşitli ve zengin bir grubunu temsil etmektedir. Koleksiyonun öne çıkan grubu, çoğu Louis Comfort Tiffany'nin en önemli yardımcısı ve cam yapımcısı Arthur J. Nash'in oğlu A. Douglas Nash tarafından bağışlanan iki yüzün üzerinde Tiffany camı- gemi, lamba, mumluk ve masa eşyası koleksiyonudur. Ayrıca Wedgwood'dan Liberty & Co., Christopher Dresser ve C.R. Ashbee'den gümüş eşyalara kadar İngiliz dekoratif sanatlarının önemli bir grubu da bulunmaktadır. Koleksiyon aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri'nde on dokuzuncu ve yirminci yüzyıllardan kalma Amerikan ve Avrupa madalyon sanatının en önemli gruplarından birini de içermektedir.⁶³

3.1.2.5. Avrupa Koleksiyonu

Johnson Müzesi'nin Avrupa sanatı koleksiyonu antik Yunan ve Roma'dan 19. Yüzyılın sonuna kadar tarihlenen eserleri kapsamaktadır. Antik eserler arasında Yunan vazı boyamaları, Etrüsk terra cottaları, antik Yunanistan, Roma ve Küçük Asya'dan sikkeler ve erken İmparatorluk ve Palmyrene Suriye'sinden Roma büstleri bulunmaktadır. Orta çağ ve Rönesans Avrupa kilise heykel ve mimari dekorasyonu; dini fildişi işler, saat kitapları, sunak panelleri, portre ve terra cotta heykelleri ile temsil edilmektedir. 1900 yılına kadar erken modern Avrupa'dan temsil edilen sanatçılar arasında David Bailly, Frans Post, William Hogarth, George Romney, John Constable, Jean-François Daubigny, Jean-Léon Gérôme ve Adolphe William Bouguereau yer almaktadır. 1600-1900 yılları arası Avrupa sanatı temsil edilen bölümde Hollanda natürlmort resmi, 18. Yüzyıl İngiliz portresi ve Fransız oryantalist ve Barbizon okulu resimleri öne çıkmaktadır.⁶⁴

⁶² Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/asian-pacific> (10.02.2020)

⁶³ Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/decorative-arts> (10.02.2020)

⁶⁴ Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/european> (10.02.2020)

3.1.2.6. Modern ve Çağdaş Sanat Koleksiyonu

Müzenin modern ve çağdaş sanat koleksiyonlarında 20. Yüzyıl resmi, 21. Yüzyıl resmi, heykel, karışık medya ve açık hava heykelleri olmak üzere beş bölüm bulunmaktadır. 20. Yüzyıl resim bölümünde Avrupa ve Amerikan modernizmi de dahil olmak üzere 1900'den günümüze Batı resmi, 1960'lardan başlayarak Rauschenberg ve Warhol'un eserleri ile çağdaş sanat temsil edilmektedir. Müzenin 2002 yılında kurulan 21. Yüzyıl resim bölümü Amy Sillman ve Alexander Ross'un resimleri de dahil olmak üzere en yeni sanatsal ifadeleri temsil etmeye adanmıştır. Heykel bölümünde 1900'den günümüze Avrupalı ustaların ve Amerikalı avant-garde sanatçıların temsili ile Tony Feher ve Charles Long gibi çağdaş sanatçıların heykelleri yer almaktadır. Karışık medya bölümünde çağdaş sanatın kalıplara sığmayan eserleri, açık hava heykelleri bölümünde ise kampüste ve Ithaca çevresinde görülebilen heykeller bulunmaktadır.⁶⁵

3.1.2.7. Fotoğraf ve Video Koleksiyonu

Johnson Müzesi'ndeki fotoğraf sanatının öyküsü uluslararası sanat müzelerindeki fotoğrafın öyküsünü yankılamaktadır. Yavaş bir başlangıcın ardından 1980'lerde sanat pazarı ve akademinin ilgisi ile fotoğraf sanatının müzelerdeki yeri baş döndürücü bir gelişme göstermiştir. Johnson Müzesi, herhangi bir Amerikan müzesine göre daha erken bir tarihte, 1953 yılında A.D. White Müzesi olarak açılmasından iki yıl sonra fotoğraf toplamaya başlamıştır. Müze dört yıl sonra Paul Caponigro'nun üç fotoğrafını satın almış fakat sonraki on yıl boyunca hiç fotoğraf satın almamıştır.

2000'lere gelindiğinde fotoğraf koleksiyonu müzenin baskı koleksiyonunu geride bırakmış ve 2010'lu yıllarda herhangi bir medyadaki işlere göre daha fazla sayıda fotoğraf koleksiyona katılmıştır. Fotoğraflar günümüzde müzenin 40.000 parçalık koleksiyonunun neredeyse üçte birini oluşturmaktadır. 2012 yılında Rona Hollander Citrin ve Jeffret Citrin Fotoğraf Merkezi açılmış ve müzenin fotoğraf

⁶⁵ Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/modern-contemporary> (10.02.2020)

koleksiyonunun Cornell müfredatına entegre edilerek koleksiyonun görülmesi, çalışılması ve maksimum potansiyelde öğretilmesi imkânı sağlanmıştır.

Koleksiyon, 1840'lerden günümüze kadar tüm fotoğrafik uygulama alanlarından çalışma örnekleri içermektedir. Koleksiyon Berenice Abbott, Margaret Bourke-White, Harry Callahan, William Klein, Leon Levenstein, Ralph Eugene Meatyard, Aaron Siskind, Garry Winogrand ve Joel Meyerowitz'in eserlerinin önemli örnekleri ile Amerikan foto muhabirliği ve yirminci yüzyıl ortası sanat fotoğrafçılığında güçlüdür. Aynı zamanda, esas olarak Batılı turistler için üretilen elle renklendirilmiş manzarlara olan Meiji dönemi Japonya'sından yaklaşık 1.600 fotoğraf içermektedir.

Birkaç erken dönem örneğiyle, video koleksiyonu esas olarak Johnson'un videoyla yakın zamandaki ilişkisini temsil etmektedir. Picket Family Gallery, video ve diğer zaman tabanlı sanatlar için özel bir alan sağlamaktadır.⁶⁶

3.1.2.8. Baskı ve Çizim Koleksiyonu

Cornell Üniversitesi bir sanat müzesine sahip olmadan önce bir baskı koleksiyonuna sahip olmuştur. 1940'lı yıllarda üniversitenin 1895 mezunlarından William P. Chapman; Avrupa, Amerika ve Japon ukiyo-e baskılarından oluşan koleksiyonunu üniversiteye bağışlamıştır. Bağışlanan koleksiyonda Dürer, Rembrandt, Whistler, Van Dyck, Meryon, Hiroshige ve Hokusai, Stieglitz ve Alvin Loangdon Coburn gibi sanatçıların baskı işleri bulunmaktadır.

Chapman'ın ilk bağışı 1942 yılında Whistler'a ait 52 oyma ve 15 taşbaskı ile gerçekleşmiş, bir sonraki yıl 772 yeni eser ile takip etmiştir. Chapman'ın son bağışı, ölümünden sonra 1947 yılında gerçekleşmiş ve toplam eser sayısını 2339'a çıkarmıştır. Bu bağışlarından oluşan temel üzerine 1953 yılında A.D. White Müzesi kurulmuştur.

⁶⁶ Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/photographs-video> (10.02.2020)

Sonraki altmış boyunca kâğıt üzeri çalışma sayıları düzenli olarak artmış ve günümüzde 15.000’den fazla baskı ve çizim ve ek olarak fotoğraf koleksiyonunda 6.000 fotoğraf toplanmıştır.⁶⁷

Cornell Üniversitesi Herbert F. Johnson Sanat Müzesi, sürekli gelişen koleksiyonu ile üniversite misyonuna ve öğrencilerine katkı sağlamaktadır.

3.2. Dartmouth Üniversitesi Hood Müzesi

Dartmouth Üniversitesi koleksiyonları Amerika Birleşik Devletleri’ndeki en eski ve en büyük üniversite koleksiyonları arasındadır. Charles Moore tarafından tasarlanan binada 1985 yılında açılan Hood Sanat Müzesi, bütün bu koleksiyonları tek bir çatı altında toplamış ve fakülteye, öğrencilere ve halka erişim imkânı sağlamıştır. Müze 1990 yılında, Amerikan Müzeler Derneği (artık Amerikan Müzeler Birliği) tarafından yükseköğretim ve üniversiteler için ulusal bir model olarak tanımlanmıştır. Daha sonraki yıllarda müze aynı birlik tarafından Amerika’da bulunabilecek en iyi müzelerden biri olarak belirtilmiştir.

Resim 3.3: Dartmouth Kampüsü



Kaynak: dartmouth.edu, 11.05.2020

⁶⁷ Çevrimiçi: <http://museum.cornell.edu/collections/prints-drawings> (10.02.2020)

Hood Müzesi koleksiyonları çok çeşitli kültürlerden ve tarihi dönemlerden eserler içermektedir ve hem Dartmouth hem de New Hampshire ve Vermont'ın yukarı vadi toplulukları için dikkate değer bir eğitim varlığını temsil etmektedir. Müzenin en önemli eserleri arasında Aşurnasirpal II sarayından (MÖ 900 dolaylarında) altı Süryani taş kabartması ve Jose Clemente Orozco tarafından şu anda ulusal tarih simgesi olan dikkat çekici bir fresk bulunmaktadır. Müzenin envanterinde bulunan 65.000 obje ile Kızılderili, Avrupa ve Amerikan, Asya, Yerli Avustralya, Afrika ve Melanezya sanatı dahil olmak üzere altı kıtanın çeşitli sanatsal gelenekleri geniş bir şekilde temsil edilmektedir.⁶⁸

3.2.1. Müze Binası ve Genişletme Çalışmaları

Müzenin orjinal binası on galeri, bir araştırma-depolama tesisi ve idari alanların yanı sıra 204 koltuklu bir oditoryum içeren 3700 metrekarelik postmodern bir yapıdır. Bina, gri tuğla korniş ve bakır çatılı Flaman bağ tuğladan inşa edilmiştir.

2016 yılında, orjinal Charles Moore galerilerindeki tadilatlarla birlikte, şimdi üç obje çalışma odası, geniş bir halka açık resepsiyon alanı ve yeni galeriler içeren tesislerin yenileme ve genişleme projesi için zemin hazırlanmıştır. Kazının başlamasından yeniden kurulumu kadar proje 2018'e kadar devam etmiştir.

Resim 3.4: Dartmouth Hood Müzesi



Kaynak: hoodmuseum.dartmouth.edu, 11.05.2020

⁶⁸ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/museum> (10.05.2020)

Hood Sanat Müzesi, koleksiyonlarının Dartmouth eğitim deneyimine kesintisiz entegrasyonu için yaygın olarak kutlanan, dünyanın en dinamik öğretim müzelerinden biridir. 1985 yılında açılan ve öğrencilerin “gördüklerinden anlam inşa etmelerine” yardımcı olan Hood, öğrencileri kültürleri ve insan durumunu sanat yoluyla keşfetmeye teşvik etmektedir.

Müze, Dartmouth’un deneyimsel öğrenmeye verdiği vurguyu örneklendirerek, öğrencilerin 65.000 nesne koleksiyonuna erişmelerini sağlamakta ve lisans ve lisansüstü öğrencilerine Hood sergilerini iyileştirme ve eser edinme faaliyetlerine katılma fırsatları sunmaktadır. Müzenin çalışma-depolama odası her yıl 2.000’den fazla öğrenci ziyaretine ev sahipliği yapmaktadır ve antropoloji, biyoloji ve mühendislik gibi çeşitli disiplinlerden dersler düzenli olarak koleksiyonlarla etkileşime geçerek yapılmaktadır.

Buna ek olarak, Hood genellikle yıl boyunca çoğu halka açık 100’den fazla özel program, sergi, ders ve galeri söyleşileri sunmaktadır.

Resim 3.5: Hood Müzesi İç Mekân



Kaynak: hoodmuseum.dartmouth.edu, 11.05.2020

Tüm bu etkinlikler Hood'un misyonunu yerine getirme yeteneğini artırmıştır. Öğrencilerin ve fakültelerin müzenin galerilerine ve bir çalışma-depolama alanına erişim talepleri müzenin potansiyelini aşmış ve Dartmouth, Hood'u yenilemek ve genişletmek zorunda kalmıştır. Müzenin taban büyüklüğünü yüzde 50 oranında artıran ve personele öğrenci ziyaretlerini potansiyel olarak üç katına çıkarmasına izin veren 50 milyon dolarlık bir genişleme ve yenileme yapılmıştır.

Hood Müzesi genişleme projesi, müzenin geniş koleksiyonlarını sergilemek ve koleksiyonlardan objeler aracılığıyla disiplinlerarası eğitimi teşvik etmek için tasarlanan beş yeni galeri eklemiştir. Bu mekanlar, farklı kültürel ve tarihi dönemlere ait sanatın çeşitli medyalarda sergilenmesini sağlamaktadır. Dartmouth'un müfredat ihtiyaçları ve topluluğun ilgisi ile uyumlu olarak planlanan galerilerde, koleksiyonların zenginliğinden tam olarak yararlanmak ve tekrar gelen ziyaretçiler için yeni ve ilgi çekici deneyimler sunmak için sık sık değiştirilen objeler bulunmaktadır.

Hood, şu anda yeterince sık sergilenemeyen dünyaca ünlü koleksiyonlara ev sahipliği yapmaktadır. Zengin varlık yelpazesi yüzyıllar, medya, kültürler ve sanatçıları kapsamaktadır:

- Rembrandt van Rijn, Francisco Goya, Pablo Picasso, Mark Rothko, Georgia O'Keeffe, Richard Serra, Andy Warhol ve Frank Stella'nın çalışmaları
- Arkeolojik malzemelerden 19. yüzyıl boncuk işlerine kadar çağdaş Amerikan sanatçıları tarafından yaratılan yüzlerce Kızılderili varlıkları
- Bölgedeki her büyük adadan önemli eserleri kapsayan 2.400 nesneli Melanezya koleksiyonu
- Elli yıllık yaratıcı aktiviteyi kapsayan Owen ve Wagner Çağdaş Aborijin Avustralya Sanatı Koleksiyonu⁶⁹

⁶⁹ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/museum/building-expansion> (11.05.2020)

3.2.2. Koleksiyon

Hood Müzesi koleksiyonu, yerli Avustralya çağdaş sanatının önemli bir koleksiyonu ve büyük bir fotoğraf gazeteciliği arşivi de dahil olmak üzere Amerikan, Kızılderili, Avrupa, Afrika ve Melanezya sanatının önemli varlıklarını kapsamaktadır.⁷⁰ Koleksiyonun öne çıkan eserleri arasında, MÖ 9. yüzyıl Asur taş kabartmaları ve José Clemente Orozco'nun Epic of American Civilization freski (1932-34) yer almaktadır.

Sanat eserleri veya doğa tarihi örnekleri olsun, objelerin incelenmesi her zaman Dartmouth'un müfredatının ayrılmaz bir parçası olmuştur. Dartmouth'daki bir koleksiyonun geliştirilmesine yönelik ilk referans, Anglo-Amerikan akademisyen ve misyoner David McClure'un üniversitenin ilk başkanı Reverend Eleazar Wheelock'a Dartmouth'daki genç müze için Ohio'dan altı yüz mil aşağıda birkaç ilginç fil kemiği topladığını yazdığı 1722'de görülmektedir. Doğa tarihi koleksiyonlarının çoğu Hood Sanat Müzesi 1985'te inşa edilmeden önce bir bilim müzesine aktarılırken, bir eğitim müzesi olarak Hood'un üniversitenin deneyimsel öğrenmeye verdiği öneme etkili bir şekilde yanıt vermesini sağlayan çeşitli bir koleksiyon bulunmaktadır.

3.2.2.1. Afrika Koleksiyonu

Müzenin Afrika koleksiyonu, 1796 yılı civarında etnografik nadir eserlerin edinilmesinden başlayarak, Afrika kıtasının ve diasporasının tüm bölgelerini yansıtan kanonik ve tarihi sanat formlarını ve stillerini ve çeşitli medyada modern ve çağdaş eserleri temsil eden yaklaşık 2.000 nesneye ulaşmıştır.⁷¹

3.2.2.1.1. Kuzey Afrika

Koleksiyonda Mısır hanedan portreleri, figürinler, fresk parçaları, mezar kavanozları, muska ve ushabti'nin önemli bir koleksiyonunu içermektedir. Ayrıca 19. Yüzyıla ait dekoratif olarak oyulmuş siyah çömlekler, Lalla Essaydi, Eric van Hove, Halida Boughriet ve Nidhal Chamekh gibi sanatçıların çağdaş eserleri bulunmaktadır.

⁷⁰ Hood Museum of Art, **American Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art**, Hanover, NH, Dartmouth College Press, 2007

⁷¹ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/africa> (11.05.2020)

3.2.2.1.2. Batı Afrika

Koleksiyon, kanonik ritüel figürler ve maskeler, tören nesneleri, geniş bir vücut süslemesi, Batı Afrika kültürlerinin geniş bir yelpazesinden tekstil ürünleri ve Malick Sidibé, Twins Seven Seven, El Anatsui, Nike Davies-Okundaye, Victor Ekpuk ve Owusu-Ankomah gibi sanatçıların çağdaş eserlerinin örneklerini içermektedir.

3.2.2.1.3. Merkez Afrika

Objeler arasında Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Kamerun'dan ritüel figürler ve maskeler, etkileyici bir silah dizisi ve Angèle Etoundi Essamba'nın çağdaş fotoğrafları sayılabilir.

3.2.2.1.4. Doğu Afrika

Varlıklar arasında beden süslemesi ve kullanışlı nesneler; Etiyopya'dan Kıpti tomarları ve Uganda'dan bir İslami dua panosu gibi dini eşyalar ve Wangechi Mutu, Amir Nour, Ibrahim El-Salahi ve Magdalene Odundo gibi sanatçıların modern tabloları, heykelleri ve seramikleri bulunmaktadır.

3.2.2.1.5. Güney Afrika

Rev. Josiah Tyler'ın 1885 kullanışlı nesne armağanının yanı sıra Güney Afrika koleksiyonları arasında Güney Afrika, Zimbabwe ve Madagaskar'dan geleneksel heykeller ve William Kentridge, Guy Tillim, Nomusa Makhubu, Gideon Mendel, Berni Searle ve Candice Breitz gibi sanatçıların çağdaş baskı ve fotoğraflarının güçlü bir temsili yer almaktadır.

3.2.2.2. Antik Sanat

Asur, Çin, Mısır, Yunanistan, Roma, Güney ve Orta Amerika gibi dünyanın dört bir yanındaki eski kültürlerden gelen eserler bulunmaktadır. En büyük koleksiyon grupları Peru'nun eski kültürlerinden, özellikle Frederick E. ve Constance M. Landmann Koleksiyonundan hediye edilen eserlerdir.⁷²

⁷² Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/ancient-art> (11.05.2020)

3.2.2.2.1. Amerika

Şu anda Peru'nun güneyinde bulunan Nasca (Nazca) kültüründen önemli bir seramik grubu ile öne çıkan bu bölgedeki koleksiyonlar arasında Chimu, Moche ve Inca nesneleri, eski Mesoamerika'dan küçük bir eser yelpazesi ve Orta Amerika'dan büyük bir seramik grubu ile küçük bir grup antik tekstil bulunmaktadır.

3.2.2.2.2. Asya

Ritüel bronzları da dahil olmak üzere Doğu Asya'daki eserlerin çoğu antik Çin'e aittir. Kore'den küçük bir seramik grubu da bulunmaktadır. Güney Asya ve Batı Asya nesneleri arasında Boddhisatva'nın 2. yüzyıldan kalma bir Gandharan başı ve Afganistan bölgesinden bronz havanlar yer almaktadır.

3.2.2.2.3. Klasik Antikalar

Koleksiyon, eski Kıbrıs'tan büyük bir seramik ve heykel grubunun yanı sıra küçük bir Atina seramik ve Yunan ve Roma heykel grubunu içermektedir. En önemli klasik nesne, Berlin Ressamına ait bir Panathenaic amforadır.

3.2.2.2.4. Hanedanlık Mısır'ı

Bu koleksiyonda, Pompey'in İskenderiye sütunu parçaları, Eski Krallık'tan bir mumya maskesi, 18. Hanedan'dan fresk parçaları, bir mumya bezi ve bir tanrının siyah granit başı yer almaktadır.

3.2.2.2.5. Yakın Doğu

Yakın Doğu sanatının eserleri arasında, Ashurnasirpal II sarayından taş kabartmalar, yaklaşık 50 çivi yazısı tableti ve bölgeden bir dizi bronz eser koleksiyonu bulunmaktadır.

3.2.2.3. Asya Koleksiyonu

Asya'nın çeşitli sanatsal gelenekleri, Hood'un koleksiyonunda Çin, Japonya, Kore ve Güney Asya'dan, özellikle de bronz, seramik ve kâğıt üzerindeki eserlerle

temsil edilmektedir. Batı Asya'dan, müzenin en önemli varlıkları, bugünkü Irak'taki antik Aşurnasirpal sarayından dokuzuncu yüzyıl M.Ö. Asur taş kabartmalarıdır.

Müzenin Doğu Asya varlıkları arasında birkaç Çin mezar figürü ve onsekizinci yüzyılın sonundan yirminci yüzyılın başlarına kadar uzanan Japon baskı ve resimli kitapların büyüyen bir koleksiyonu bulunmaktadır.⁷³

3.2.2.4. Avrupa Koleksiyonu

Müzenin Avrupa koleksiyonunu 17. ve 18. yüzyılların Fransız ve İtalyan resmi, 19. yüzyıl heykel ve erken modernist resmi karakterize etmektedir. En kapsamlı eser grubu bir Eski Ustalar baskı koleksiyonudur.^{74 75}

3.2.2.4.1. Resim

Perugino, Frans Hals, Claude Lorrain ve Pablo Picasso gibi sanatçıların önemli örnekleri, çok çeşitli sanatsal dönemlerde, konularda ve stillerdeki Avrupa sanat tarihinin kilit yönlerini göstermektedir. Resimlerin kökenleri coğrafi olarak kuzey Avrupa'dan orta İtalya'ya ve kronolojik olarak 15. yüzyılın sonlarından günümüze kadar uzanmaktadır.

3.2.2.4.2. Heykel ve Dekoratif Sanatlar

15. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar uzanan koleksiyon, geniş bir medya yelpazesi ile temsil edilmekte ve özellikle 19. yüzyıl Fransız heykeli ile öne çıkmaktadır. Uzatılmış ödünç alma ile sağlanan büyük bir bronz madalya ve plakette koleksiyonu dikkat çekicidir.

3.2.2.4.3. Kâğıt Üzeri İşler

Müzenin en büyük ve en çeşitli koleksiyonlarından biri olan Avrupa kâğıt üzeri işleri, tanınmış sanatçılara ve hareketleri yansıtmaktadır. Güçlü yönleri arasında

⁷³ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/asia> (11.05.2020)

⁷⁴ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/europe> (11.05.2020)

⁷⁵ T. Barton Thurber, **European Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art: [exhibition, Hood Museum of Art, Dartmouth College, 30 Aug.-8 March 2009]**. Hanover, N.H.: Hood Museum of Art, Dartmouth College, 2008.

Hollanda, Fransa, Almanya ve İtalya'dan Eski Ustalar baskıları ve Julia Margaret Cameron, Peter Henry Emerson ve Henri Cartier-Bresson gibi sanatçıların fotoğraflarının koleksiyonu yer almaktadır.

3.2.2.5. Meksika, Orta ve Güney Amerika

Bu koleksiyon, bir dizi erken kültürün yanı sıra sömürge sanatı, malzeme kültürü ve José Clemente Orozco dahil olmak üzere modern ve çağdaş sanatçıların eserlerinden oluşmaktadır.⁷⁶

3.2.2.5.1. 1700 yılına kadar Meksika ve Orta Amerika

Meksika, Orta Amerika ve Karayiplerin ilk kültürleri tarafından üretilen yaklaşık 1.500 nesnelik koleksiyonda Maya, Aztek, Zapotek, Toltec, Teotihuacan, Huastec, Mezcala, Colima, Chiriquí, Chorotega, Nicoya, Huetar, Trujillo, ve Taino halkları temsil edilmektedir.

3.2.2.5.2. 1700 yılına kadar Güney Amerika

Güney Amerika'nın ilk kültürleri tarafından üretilen, ağırlıklı olarak seramik, metal işi ve tekstil olmak üzere dört yüzden fazla nesneden oluşan bu koleksiyon Chancay, Chimu, Cupisnique, Moche, Huari, Inca, Pachamac, Muisca, Nasca, Paracas, Tairona, Vicus ve Lambayeque halklarını temsil etmektedir.

3.2.2.5.3. 1700'den günümüze

1700 yılı sonrası Latin Amerika'dan yaklaşık 1.300 nesne, sömürge sanatından 20. yüzyıl maddi kültürüne, modernizme ve 21. yüzyıl sanatına çağdaş toplumsal meseleleri ele alan bir dizi eser içermektedir.

3.2.2.6. Modern ve Çağdaş Sanat

Öne çıkan isimlerin önemli resim ve fotoğraflar da dahil olmak üzere kâğıt üzerinde kapsamlı çalışmaları müzenin modern ve çağdaş sanat koleksiyonunu

⁷⁶ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/mexico-central-south-america> (11.05.2020)

oluşturmaktadır. Satın almalar ile koleksiyonun coğrafi kapsamı çağdaş Afrikalı, Aborijin ve Kızılderili sanatçıların çalışmalarını içerecek şekilde genişletilmiştir.^{77 78}

3.2.2.6.1. Modern (1900-1945)

Kübizm ve gerçeküstücülükten Amerikan izlenimciliği ve bölgeselciliğe kadar çok çeşitli medya ve stiller, 20. yüzyılın ilk on yıllarını temsil etmektedir. Koleksiyonda ayrıca Avrupa örnekleri, daha küçük Meksika ve Güney Amerika eserleri ve baskı, çizim ve fotoğraf varlıkları yer almaktadır.

3.2.2.6.2. Savaş Sonrası Dönem (1946-1989)

Koleksiyonun öne çıkan özellikleri arasında Ivan Albright, Jean Dubuffet, İbrahim el-Salahi, Yayoi Kusama, Roberto Matta, Robert Motherwell, Mark Rothko, Edward Ruscha ve Dorothea Tanning'in çalışmaları; Sonia Landy Sheridan'ın kâğıt üzerindeki çalışmalarının büyük bir arşivi; çeşitli ortamlarda dikkat çekici baskılar ve Dmitri Baltermants, Susan Meiselas, Ed Grazda ve James Nachtwey gibi belgesel fotoğrafçıları ve foto muhabirlerine ait geniş bir eser grubu bulunmaktadır.

3.2.2.6.3. Küresel Çağdaş Sanat (1990 – Günümüz)

Çağdaş sanatın giderek artan uluslararası doğasını yansıtan bu eserler Afrika, Afrika diasporası ve Yerli Avustralya, Kızılderili ve Amerikan sanatını temsil etmektedir. Bu tür çalışmalar hem geleneklerin sürekliliğini hem de kültürel dönüşümü yansıtmakta ve matematiksel denklemlerin güzelliklerinden çevreye, feminizme ve diğer sosyopolitik meselelere kadar çeşitli konuları araştırmaktadır.

3.2.2.6.4. Fluxus

Hood Sanat Müzesi uluslararası Fluxus hareketinin Litvanya doğumlu organizatörü Maciunas'ı onurlandırmak için kurulan George Maciunas Anıt Koleksiyonu'na ev sahipliği yapmaktadır. Şimdi bu orijinal koleksiyonun ötesine geçen Hood'un koleksiyonu, 1960'larda ve 1970'lerde Fluxus hareketine bağlı

⁷⁷ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/modern-contemporary-art> (11.05.2020)

⁷⁸ Brian P. Kennedy; Emily Burke, **Modern and Contemporary Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art**. Hanover, N.H: Hood Museum of Art, Dartmouth College, 2008.

uluslararası sanatçı konsorsiyumu tarafından üretilmiş beş yüzden fazla eseri içermektedir.

3.2.2.7. Kızılderili Sanatı

ABD, Kanada ve Grönland'daki yerli halkların kültürel karmaşıklığını, sanatsal çeşitliliğini ve çağdaş kültürel ifadesini temsil eden bu 4.000 eserlik koleksiyon Dartmouth'un Kızılderili çalışmaları müfredatının ayrılmaz bir parçasıdır ve aynı zamanda üniversitenin 1970'ten beri kızılderili eğitimine olan bağlılığını da yansıtmaları bakımından önemlidir.^{79 80}

3.2.2.7.1. Arktik ve Yarı Arktik Bölge

Bu koleksiyon Batı, Orta ve Doğu Kuzey Kutbu'ndan 1000'den fazla nesne, özellikle buluntular, Kanada Inuit heykel ve baskıları ile çağdaş sanattan oluşmaktadır. Kuzey Kutup Bölgesi varlıkları Kuzey Athabaskan kültürlerinden nesneler içermektedir.

3.2.2.7.2. Kuzeybatı Kıyısı

Haida, Tlingit, Salish, Chinook, Kwakwaka'wakw, Makah, Nuu-chah-nulth ve Tsimshian kültürlerinden nesneler içeren koleksiyon 400'den fazla eserden oluşmaktadır. Göze çarpan özellikler arasında bir Chilkat bornoz, Tlingit bükme ağaç kutusu ve Kwakwaka'wakw alın bağı yer alır.

3.2.2.7.3. Woodlands

Bu bölgeye ait yaklaşık 300 nesne Anishinaabeg, Potawatomi, Ho-Chunk, Menominee, Ottawa, Abenaki, Mi'kmaq, Passamquoddy, Penobscot, Mohawk, Oneida, Seneca, Oneida ve Tuscarora kültürlerinden maddi kültür örneklerini içermektedir.

⁷⁹ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/native-america> (11.05.2020)

⁸⁰ George P. Horse Capture, **Native American Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art**. Hanover, N.H: Hood Museum of Art, Dartmouth College, 2011.

3.2.2.7.4. Güneydoğu

Cherokee, Choctaw, Chickasaw, Catawba, Seminole, Muscogee ve Mississippian kültürlerinden yaklaşık 200 nesne, bir grup Cherokee sepeti, bir Seminole erkeğinin “büyük gömleği” ve Chitimacha puro kılıfı gibi önemli örnekleri içermektedir.

3.2.2.7.5. Plato ve Büyük Havza

Plato ve Büyük Havza'daki nesneler Nimi'puu, Wasco, Klamath, Modoc, Ute, Mono, Paiute, Shoshone, Walla Walla ve Kiktat halklarını temsil etmekte ve sepetçilik ile kıyafetlerden çağdaş eserlere kadar uzanmaktadır.

3.2.2.7.6. Ovalar

Tsistsistas, Apsaalooke, Siksika, Gaigwa, Inunaina, Niuam, Ponca, Osage, Nehiyawak ve tüm Siyu halklarından geleneksel ve çağdaş objeler dahil olmak üzere yaklaşık 700 nesnelik koleksiyon kuzey, orta ve güney ovaları ile çayırlarını temsil etmektedir.

3.2.2.7.7. Kaliforniya

Kaliforniya kültüründen yaklaşık 200 nesnelik koleksiyon öncelikle Hupa, Cahuilla, Pomo, Yokuts, Maidu, Gabrielino, Luiseno, Miwok, Karuk, Serrano, Wintu halklarından gelen sepetlerden oluşmaktadır. Çağdaş sanatçılar arasında Fritz Scholder ve Frank LaPena sayılabilir.

3.2.2.7.8. Güneybatı

Güneybatıdan 800'den fazla objelik koleksiyon antik seramikten çağdaş sanata kadar uzanmaktadır. Temsil edilen kültürler arasında A:shiwi, Diné, Apache, Hopi, Yuma, Maricopa, Hualapai, Tohono O'odham ve Pueblo bulunur.

Harita 3.1: ABD Kızılderili Bölgeleri Haritası



Kaynak: hoodmuseum.dartmouth.edu, 25.05.2020

3.2.2.8. Okyanusya

Bu koleksiyonda Avustralya ve Melanezya, Polinezya ve Mikronezya bölgelerinden eserler yer almaktadır.⁸¹

⁸¹ Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/oceania> (11.05.2020)

3.2.2.8.1. Avustralya

Owen ve Wagner Yerli Avustralya Sanatı Koleksiyonu, iç topluluklar ve büyükşehir merkezleri de dahil olmak üzere kıtanın tüm bölgelerinden çağdaş sanatçıları temsil etmekte ve 50 yılı aşkın yaratıcı aktiviteyi kapsamaktadır. Avustralya varlıkları, erken dönem yerli çalışmalarının küçük bir koleksiyonunu da içermektedir.

3.2.2.8.2. Melanezya, Polinezya ve Mikronezya

Koleksiyon, 1000'den fazla bağışlanmış obje ile Harry A. Franklin aile Koleksiyonu'nu da içeren ata tahtaları, ağaç kabuğu resimleri, Papua Yeni Gine'den kask maskeleri ve Ambrym Adası'ndan oyuk davullar ve eğreltiotu figürleri ve Polinezya ve Mikronezya'dan küçük koleksiyonlar içermektedir.

3.2.2.9. ABD ve Kanada

Sömürge döneminden bugüne uzanan geniş Amerikan eserleri, çeşitli medya ve janralar ile bir dizi estetik ve kültürel etkiyi temsil etmektedir. Lawren Harris'in iki resmi küçük bir Kanada koleksiyonunu vurgulamaktadır.⁸²

3.2.2.9.1. Resim

18. yüzyılın sonlarından kalma portrelerden çağdaş soyutlamaya kadar, müzenin Amerikan resimleri Thomas Sully, Lilly Martin Spencer, Winslow Homer, Frederic Remington, Henry Ossawa Tanner, Georgia O'Keeffe, Mark Rothko, Alice Neal, Sean Scully ve 1930'lardan günümüze ikamet eden Dartmouth sanatçılarını içermektedir.

3.2.2.9.2. Heykel

Farklı malzemeleri yansıtan Hood'un Amerikan heykelleri, geleneksel büstlerden ve başlangıçta ev ortamları için tasarlanan küçük ölçekli parçalardan Dartmouth kampüsündeki çağdaş anıtsal eserlere kadar uzanmaktadır.

⁸² Çevrimiçi: <https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection/united-states-canada> (11.05.2020)

3.2.2.9.3. Kâğıt Üzeri İşler

Hood'un yaklaşık 12.000 Amerikan çiziminin, suluboyalarının, baskılarının ve fotoğraflarının güçlü yönleri arasında 20. yüzyılın başlarındaki baskılar; I. Dünya Savaşı ve II. Dünya Savaşı ile ilgili posterler; 19. ve 20. yüzyıl çizimleri ve 20. ve 21. yüzyıl fotoğrafları bulunmaktadır.

Dartmouth Üniversitesi Hood Müzesi sanat, arkeoloji ve doğa tarihi örneklerinden oluşan koleksiyonlarıyla bir önemli bir eğitim müzesi olarak ortaya çıkmaktadır.

3.3. Miami Üniversitesi Lowe Sanat Müzesi

Miami Üniversitesi 22 Şubat 1950'de, daha sonra Lowe Sanat Müzesi haline gelecek olan Merrick Sınıf Binasında açılışını yapmıştır. Miami Şehri'nin ilk profesyonel sanat sergisi alanı olarak, "Miami Üniversitesi Sanat Galerisi", bölgedeki fakülte, öğrenciler, akademisyenler, araştırmacılar ve genel halk üyelerine hizmet etmek için kurulmuştur.

Miami Üniversitesi'nin ayrılmaz bir parçası olan Lowe Sanat Müzesi, geniş bir izleyici kitlesine 5.000 yıllık insan yaratıcılığı üzerinden çağdaş kültürle bağlantı kurmaları için fırsat ve kaynaklar sunmakta; öğrenmek için bir laboratuvar, bağlantı kurma ve etkileşim yeri ve kendini keşfetme alanı olarak hizmet ederek yaşamlara dokunmakta ve topluluklar kurmaktadır.

Resim 3.6: Lowe Sanat Müzesi



Kaynak: lowe.miami.edu, 16.05.2020

1951 yılında, Miami hayırseverleri Joe ve Emily Lowe, Galeri'nin hızla büyüyen koleksiyonlarını barındırmak için Miami Üniversitesi kampüsünde bağımsız bir tesisin yapımını üstlenmiştir. 4 Şubat 1952'de resmen Lowe Sanat Galerisi adını almıştır. Dört yıl sonra 1956'da Alfred I. Barton 1.300 metrekarelik amaca yönelik inşa edilmiş bir ekte barındırılan geniş Amerikan yerlisi sanat koleksiyonunu Lowe'ye bağışlamıştır.⁸³

1961 yılında Galeri, Samuel H. Kress Avrupa Rönesans ve Barok sanat Koleksiyonu'ndan, bu amaçla özel olarak inşa edilmiş yeni bir kanatta yer alan 43 eser için bir depo olarak seçilmiştir. 1968'de Lowe Sanat Galerisi, 1972'de Miami-Dade County'de Amerikan Müzeler Birliği tarafından profesyonel olarak akredite edilen ilk müze haline gelen Lowe Sanat Müzesi olarak yeniden adlandırılmıştır.

Lowe, aradan geçen yıllarda önemli sanat kazanımları (öncelikle bağış kabulü ile) yapmaya devam etmiş ve bu da 1991 yılında tesisinin büyük bir şekilde genişletilmesini gerektirmiştir. Miami'li mimar Charles Harrison Pawley, 1996 yılında tamamlandığında Müze'ye 1208 metrekarelik geçici ve kalıcı sergi galerisi alanı ekleyerek toplam alanı 3345 metrekareye çıkaran bu proje için seçilmiştir. Bu proje

⁸³ Çevrimiçi: <https://www.lowe.miami.edu/visit-about/history/index.html> (16.04.2020)

aynı zamanda Lowe'un yeni iklimlendirme, güvenlik ve yangından korunma sistemlerine olan ihtiyacını da gidermiştir.

Müzenin en son genişlemesi olan Myrna ve Çağdaş Cam ve Stüdyo Sanatları için Sheldon Palley Pavyonu, 2008 yılında açılmış ve 418 metrekarelik bir sergi alanı daha eklemiştir. Lowe'nin kapsamlı koleksiyonu şu anda 19.250'den fazla nesne içermekte ve bunlar insan yaşamı olan her kıtadan 5.000 yıllık insan yaratıcılığını temsil etmektedir.

Resim 3.7: Lowe Sanat Müzesi



Kaynak: lowe.miami.edu, 16.05.2020

3.3.1. Koleksiyon

Müzenin kalıcı koleksiyonu insan yerleşimi olan her kıtadan beş bin yıllık insan yaratıcılığını temsil etmektedir. Tüm koleksiyon nesneleri güzel sanatlar veya kültürel olarak önemli arkeolojik / etnografik malzemelerden oluşmaktadır. Ayrıca müze, Miami Üniversitesi'nin Coral Gables kampüsünde, ana kurumu adına bir açık hava heykel koleksiyonuna ev sahipliği yapmaktadır. Lowe Sanat Müzesi, koleksiyonlarına çevrimiçi olarak erişim de sağlamaktadır.^{84 85}

Lowe Müzesi, koleksiyonlarını 11 bölüm altında toplamaktadır.

⁸⁴ Çevrimiçi: <https://www.lowe.miami.edu/collections/permanent-collections/index.html> (11.05.2020)

⁸⁵ **Lowe Art Museum, University of Miami: Catalyst: 50 Years of Collecting at the Lowe Art Museum, 1952-2002.** Coral Gables, Fla: Lowe Art Museum, University of Miami, 2002.

3.3.1.1. Afrika Sanatı

M.Ö. 500'lü yıllardan günümüze mimari unsurlar, tören ve ritüel objeleri, kostümler, tekstiller ve heykeller de dahil olmak üzere Sahra-altı bölgelere ağırlık vererek Afrika kıtasının tüm bölgelerinden eserler bulunmaktadır.

3.3.1.2. Eski Amerika Sanatı

M.Ö. 2500'den 1492'de başlayan Avrupa temas dönemine kadar uzanan Kuzey, Orta ve Güney Amerika'nın mimari unsurları, çanak çömlek, tekstil ve arkeolojik objeler bulunmaktadır. 1492'den sonra üretilen eserler Yerli Amerika sanatı olarak kabul edilmektedir.

3.3.1.3. Eski Akdeniz Sanatı

M.Ö. birinci milenyumdan M.Ö. 4. yüzyıla kadar uzanan antik Yunan ve Roma İmparatorluğu'ndan çanak çömlek, heykel ve metal işleri bu koleksiyonda bulunmaktadır.

3.3.1.4. Asya Sanatı

Çin, Japonya, Kore, Hindistan ve Güneydoğu Asya'da Neolitik dönemden günümüze uzanan çanak çömlek, metal işleri, heykel, kostüm ve tekstil ve mimari unsurlar bu koleksiyonda bulunmaktadır.

3.3.1.5. Karayip Sanatı

Bu koleksiyonda manzara, anlatı ve portre resimleri, heykel, kâğıt üzerinde çalışmalar ve 18. yüzyıldan günümüze Karayip Havzası'ndan (Küba dahil) fotoğraflar bulunmaktadır.

3.3.1.6. Orta ve Güney Amerika Sanatı

Peyzaj, anlatı ve portre resimleri, heykel, kâğıt üzerine eserler ve 18. yüzyıldan günümüze Orta ve Güney Amerika'dan fotoğraflar yer almaktadır.

3.3.1.7. Mısır ve Yakın Doğu Sanatı

Mısır, Yakın Doğu ve Batı Asya'dan gelen seramik, taş, metal ve kâğıt objeler, eski zamanlardan kalma ve aynı zamanda bazı orta çağ el yazmaları ve çağdaş eserler bu koleksiyona dahildir.

3.3.1.8. Avrupa Sanatı

Samuel H. Kress Rönesans ve Barok sanat koleksiyonu da dahil olmak üzere orta çağ'dan günümüze kadar tablolar, heykeller, çizimler, baskılar ve fotoğraflar yer almaktadır.

3.3.1.9. Yerli Amerika Sanatı

1492'den günümüze Avrupa temas sonrası döneminden itibaren yerli sanatçılar tarafından üretilen İspanyol Sömürge sanatı dahil olmak üzere yerli Kuzey, Orta ve Güney Amerika'nın çanak çömlek, sepetçilik, heykel, kostüm ve tekstil ürünleri bu koleksiyonda yer almaktadır. 1492'den önce üretilen eserler Eski Amerika sanatı olarak kabul edilir.

Resim 3.8: Lowe Sanat Müzesi İç Mekân



Kaynak: lowe.miami.edu, 16.05.2020

3.3.1.10. Kuzey Amerika Sanatı

Manzara, anlatı ve portre resimleri, heykel, kâğıt üzerinde çalışmalar ve 18. yüzyıldan günümüze ABD ve Kanada'dan fotoğraflar yer almaktadır.

3.3.1.11. Pasifik Adaları Sanatı

19. ve 20. yüzyıllardan kalma Melanezya adalarına vurgu yapan Pasifik kültürlerinin tören nesneleri bu koleksiyonun parçasıdır.

3.3.1.12. Açık Hava Heykel Programı

Çeşitli bağışçıların cömertliği ve Lowe Sanat Müzesi'nin çabaları sayesinde, saygın yerel, ulusal ve uluslararası sanatçıların iki düzineden fazla heykeli kampüs çevresindeki önemli odak noktalarına yerleştirilmiştir. 2001 yılında, üniversite yönetimi resmi olarak bu heykel koleksiyonu yönetimini Lowe Sanat Müzesi profesyonellerine bırakmıştır.

3.3.1.13. Myrna ve Sheldon Palley Pavilyonu – Çağdaş Cam ve Stüdyo Sanatları

Myrna ve Sheldon Palley Çağdaş Cam ve Stüdyo Sanatları Pavilyonu Dale Chihuly, Richard Jolley, William Carlson, Howard Ben Tré, José Chardiet, Dan Dailey, Michael Glancy, Harvey Littleton, Steven Weinberg, Stanislav Libenský ve Lino Tagliapietra'nın yanı sıra en yetenekli uluslararası sanatçıların seramiklerinden oluşan 3,5 milyon dolar değerinde bir koleksiyona ev sahipliği yapmaktadır.

Palley Pavilyonu, inşasına 1,7 milyon dolar bağışlayan ve koleksiyonu vaat edilen bir hediye olan uzun zamandır Üniversite destekçileri ve mezunları Sheldon ve Myrna Palley'in vizyonu sayesinde 1 Mayıs 2008'de açılmıştır. Bu, on iki yıl içinde Lowe'ye yapılan ilk büyük eklemedir. 370 metrekarelik galeri alanında sadece Palley koleksiyonundan değil, aynı zamanda diğer cömert koleksiyonculardan yüzden fazla nesne sergilenmektedir.

3.3.2. Akademik Programlar

Staj programları: Lowe, öğrencilere müzede çalışma hakkında bilgi edinme fırsatları sunan stajlar sunmaktadır Stajlar, Toppel Kariyer Merkezi aracılığıyla akademik kredi için alınabilmektedir.

USTAR (Miami Üniversitesi Sanat ve Araştırma Öğrenci Ekibi): Miami Üniversitesi'nden öğrenciler, Lowe Sanat Müzesi ve Miami Üniversitesi kütüphanelerinin öğrencilere yönelik programlar oluşturmaya ve tanıtmasına yardımcı olmak için USTAR'a katılmaya teşvik edilir. Öğrenciler liderliğindeki bu danışma komitesi, öğrenciler, Lowe ve üniversite kütüphaneleri arasında önemli bir bağlantı sağlar; aynı zamanda üye öğrenciler için yöneticilik fırsatları da sağlar.

Sağlık Hizmetleri Sanat Programı: 2009 yılında kurulan Lowe Sağlık Bakımı Güzel Sanatlar, Tıp, Hemşirelik, Fizik Tedavi ve Akıl Sağlığı öğrencileri ve profesyonelleri için ulusal olarak tanınan meslekler arası bir programdır. Görsel Düşünme Stratejileri (VTS – Visual Thinking Strategy) metodolojisi ile sanat ve tartışmayı bir araç olarak kullanan katılımcılar, hepsi klinik ortamlarda önemli olan gözlemsel, analitik ve iletişim becerilerini geliştirme fırsatı bulurlar.

CREATE (Kültürel Kaynaklar | Katılım | Akademi | Teknoloji | Zenginleştirme): Andrew W. Mellon Vakfı tarafından finanse edilen CREATE fonu, Miami Üniversitesi'nde öğrenmeyi ve katılımı artıran ve kültürel kaynakların kullanımını öne çıkaran fakülte projelerini desteklemektedir. Bu program kapsamında verilen ödüller, Miami Üniversitesi Kütüphaneleri ve Lowe Sanat Müzesi'nin kalıcı koleksiyonlarının nesne tabanlı öğretim, öğrenme ve araştırmalara entegrasyonunu teşvik etmeyi amaçlamaktadır.⁸⁶

3.3.3. Beaux Arts Derneği

Lowe Sanat Müzesi'ne destek olması amacı ile 1952 yılında, o zaman yeni kurulmuş olan Joe ve Emily Lowe Sanat Galerisi'nin müdür yardımcısı Anne Atkinson yönetiminde elli kurucu üye ile Beaux Arts Derneği kurulmuştur. Grubun amacı, 1968

⁸⁶ Çevrimiçi: <https://www.lowe.miami.edu/learn-engage/programs/index.html> (16.05.2020)

yılında Lowe Sanat Müzesi olarak adlandırılan Lowe Galerisi'ne iyileştirmeler, ekipman ve finansal yardım sağlamaktır.

Dernek müzeye finansal ve sanatsal destek sağlamak amacıyla çeşitli programlar düzenlemektedir.

Sanat Festivali: 1952 yılında, ilk olarak “Clothesline Sale” adı verilen ilk Beaux Arts Sanat Festivali yapılmıştır. Bu festival genç sanatçılara potansiyel alıcılar ile tanışma fırsatı vermiştir. Sanat Festivali daha sonra yıllık bir proje haline gelmiş ve şu anda Miami Üniversitesi'nin arazisinde 10 farklı medyada 200'den fazla sanatçının katıldığı bir gösteriye dönüşmüştür. Günümüzde ülkenin önde gelen sanat gösterilerinden biri olarak kabul edilmekte ve dünyanın dört bir yanından ünlü sanatçıları cezbetmektedir.

Öğrenci Sanatçı Yarışması: Beaux Arts Derneği ilk kez 2002 Sanat Festivali haftasonu etkinliklerine öğrencilere yönelik bir sanat yarışması eklemiştir. Hem devlet okullarından hem de özel okullardan ortaokul ve lise öğrencileri jüriler tarafından değerlendirilmek üzere eserleriyle yarışmaya katılmışlardır. 350'den fazla eserin incelendiği yarışmada finalistler ve kazanan eserler festival boyunca Lowe'de sergilenmekte ve bir resepsiyon ile kutlanmaktadır.

Beaux Arts Balosu: Beaux Arts Balosu 1953 yılından itibaren düzenlenmeye başlanmış bir bağış toplama etkinliğidir ve Güney Florida'daki en eski kostümlü balo olma özelliğini taşımaktadır. Temalar “Nuh'un Gemisi”, “James Bond” dan “Uzak Okyanuslar” a kadar geniş bir yelpazede değişmekte ve kostümlerin yaratıcılığı her yıl farklı bir deneyim sunmaktadır.

Çocuk Pavilyonu: 1953 yılında Beaux Arts'ın desteğiyle inşa edilen Lowe'deki Çocuk Pavilyonu, öncelikle kış, ilkbahar ve yaz aylarındaki okul aralarında düzenlenen çocuk sanat sınıflarının / kampının yeri olmaktadır. 5-12 yaş arası çocukları kendi yaratıcılıklarını keşfetmeye teşvik etmek için tasarlanmıştır.

Eser bağışları: Nisan 1965'te Beaux Arts Derneği, 5000 \$ bağış ile Lowe Müzesi Virgil Baker Amerikan Sanatı koleksiyonunun oluşumunu başlatmıştır. Bu bağış ile edinilen üç eser, Güneydoğu Amerika'daki ilk büyük Amerikan Sanatı

koleksiyonunun temelleri olmuştur. O zamandan beri Beaux Arts Derneği elliden fazla eseri müzeye kazandırmıştır. Bu eserlerden Zorach tarafından yapılmış “Yeni Ufuklar Üzerine Bir Çalışma” isimli bronz heykel 1970 yılında ve Thomas Willeboirts imzalı “Bir kadın ve üç çocuğunun portresi” isimli 17. Yüzyıl Flaman yağlı boya resmi 1985 yılında müzeye kazandırılmıştır.

Günümüzde dernek 125 gönüllü ve 300’den fazla üyesi ile yıl boyunca çalışarak birçok özel program aracılığıyla fark yaratmak için çalışmaktadır. Dernek son 65 yılda 6 milyon doların üzerinde bağış ile müzeye ve dolaylı olarak üniversiteye katkı sağlamıştır.⁸⁷

Miami Üniversitesi Lowe Sanat Müzesi hem insanlık tarihini kapsayan sanat koleksiyonu ile hem de toplumla bütünleşmesi ile önemli kazanmaktadır.

3.4. Pennsylvania Üniversitesi Penn Müzesi

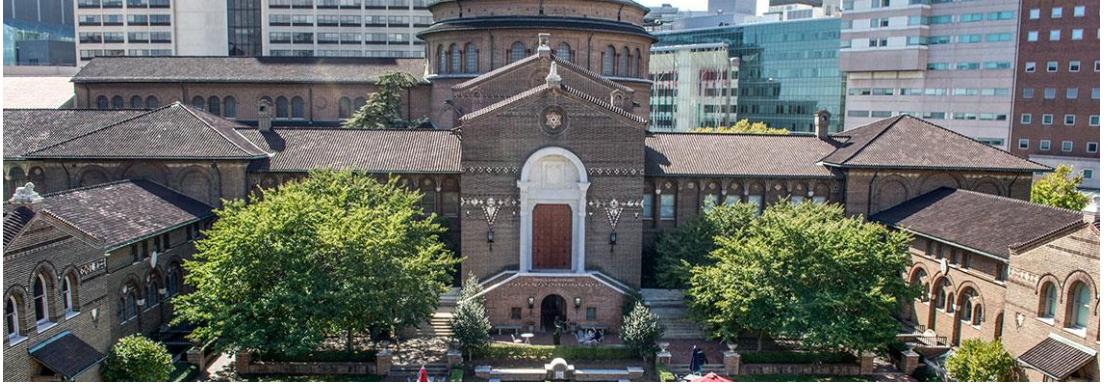
Penn Müzesi 1887 yılında Pennsylvania Üniversitesi’nin bir parçası olarak kurulmuştur. Birçok koleksiyonu arasında Amerika Birleşik Devletleri’ndeki en büyük Afrika eserleri koleksiyonu bulunmaktadır. Bu nesnelerin birçoğu, ünlü Alman etnograf Leo Frobenius tarafından 1891-1937 yılları arasında Avrupa’nın Afrika kültürleriyle karşılaşmalarının erken tarihi boyunca elde edilmiştir.⁸⁸

Müze, Amerika Bölümü’ne ait eserler koleksiyonu da dahil olmak üzere üniversite araştırmacıları ve öğrencileri ile birlikte kendi saha kazı çalışmalarının çoğunu yapmaktadır. Bu, Alaska’dan Arjantin’e insanlık tarihini kapsayan 300.000’den fazla antropolojik öneme sahip örneklerle müzedeki en büyük bölümdür.

⁸⁷ Çevrimiçi: <https://beauxartsmiami.org> (16.05.2020)

⁸⁸ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about/our-story> (01.03.2020)

Resim 3.9: Penn Museum



Kaynak: penn.museum, 10.05.2020

Kalıcı koleksiyonda ayrıca eski Cannan ve İsrail'den önemli örnekler, eski Mısır ve Nubia'dan 42.000 parça, tarih öncesi Avrupa arkeolojisine adanmış bir müze bölümü, bir Okyanusya koleksiyonu, 1400 yılından bu yana dünya tarihi ile ilgili malzemelere ev sahipliği yapan bir Tarihsel Arkeoloji Bölümü ve dünyanın en büyük Babil kil yazma tablet koleksiyonlarından biri bulunmaktadır.

3.4.1. Tarihçe

Penn Müzesi, Pennsylvania Üniversitesi'nin insanlık tarihini somutlaştıran eserleri bir araya getirmesi amacıyla kurulmuştur.

Penn, 1887 yılında müzenin en eski koleksiyonunu oluşturacak eserleri elde etmek için ABD'nin ilk Ortadoğu keşif seferine öncülük etmiştir. 1889 yılında müzenin ilk sergisi College Hall binasının üst katında açılmıştır. Aynı yıl, Penn liderliğindeki Nippur seferi eski Mezopotamya'dan çarpıcı nesneleri ortaya çıkarmaya başlamıştır.

1890 yılında müze, Philadelphia'lı mimar Frank Furness tarafından tasarlanan Furness Binası'ndaki yeni üniversite kütüphanesine taşınmıştır. Nippur ve diğer kazılardan çıkan eserlerin kampüse gelmesiyle birlikte müzenin kendine ait bir binaya ihtiyaç duyacağı anlaşılmıştır. Müzenin inşa edileceği alan Philadelphia şehri tarafından bağışlanmış, proje Pennsylvania Eyaleti tarafından desteklenmiş ve inşası bağışçılar tarafından garanti altına alınmıştır. 1899 yılında müze Özgür Bilim ve Sanat

Müzesi adıyla açılmıştır. Bina iki katında halka açık galeriler, Widener Konferans Salonu, Elkins Kütüphanesi (günümüzde müze arşivi) ve Asya tarzı bir kapıdan erişilen İtalyan avlu bahçesini çevreleyen bir dizi laboratuvar ve ofis barındırmaktadır. Müze, Philadelphia'daki ilk tam elektrikli kamu binalarından biridir.

Resim 3.10: Müzenin İlk İki Binası: College Hall sağda ve Furness Binası solda



Kaynak: penn.museum, 10.05.2020

1913 yılında Özgür Bilim ve Sanat Müzesi, Üniversite Müzesi olarak yeniden adlandırılmıştır. 1915 yılında Asya koleksiyonlarını ve oditoryum barındıran Harrison Kanadı açılmıştır. 1924 yılında Coxe (Mısır) Kanadı açılmıştır.⁸⁹ Burada müzenin Mısır koleksiyonları için iki ana galeri ve depo bulunmaktadır. 1929 yılında, günümüzde Afrika, Yunanistan ve Etrüsk koleksiyonların sergilendiği İdari Kanat; 1971 yılında, genişletme çalışmalarının Büyük Buhran ve II. Dünya Savaşı nedeniyle kesintiye uğramasının sonucunda gecikmeli olarak Akademik Kanat eklentileri açılmıştır. 2002 yılında depolama ünitelerinin bulunduğu Mainwaring Kanadı, binanın özgün tasarımına uygun olarak inşa edilmiştir. Müze 2017 yılında binanın orijinal

⁸⁹ Josef W. Wegner, Jennifer H. Wegner, **The Sphinx That Traveled to Philadelphia: The Story of the Colossal Sphinx in the Penn Museum**, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2015

özelliklerini restore edecek ve önemli ziyaretçi olanakları ekleyecek bir restorasyon ve dönüşüm projesine başlamış, 2019 yılında bu projesinin ilk aşaması tamamlanarak giriş katındaki yeni Afrika, Meksika ve Orta Amerika Galerileri açılmıştır.

Resim 3.11: Furness Binası Mısır ve Akdeniz nesneleri sergisi, 1898



Kaynak: penn.museum, 10.05.2020

3.4.2. Koleksiyonlar

1887'de kurulduğundan bu yana, Penn Müzesi, birçoğu doğrudan kendi saha kazıları veya antropolojik araştırmalar yoluyla elde edilen yaklaşık bir milyon nesne toplamıştır. Müzenin geniş ve çeşitli koleksiyonları Pennsylvania Üniversitesi topluluğuna ve dünyanın her yerinden araştırmacılara aktif olarak hizmet vermektedir.⁹⁰

⁹⁰ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections> (02.03.2020)

3.4.2.1. Afrika Koleksiyonu

Penn Müzesi'ndeki Afrika koleksiyonu, ülkenin en büyük koleksiyonlarından biridir. Koleksiyon yaklaşık 15.000 etnografik ve 5.000 arkeolojik nesne içermektedir ve koleksiyonun çoğu 1891 ile 1937 arasında elde edilmiştir.

Koleksiyonun büyük bir kısmı 1912'de Londra ve Hamburg'daki sanat satıcılarından satın alınmıştır; bu nesnelerin çoğu ünlü Alman etnograf Leo Frobenius tarafından Belçika Kongosu'nda (şimdi Demokratik Kongo Cumhuriyeti) toplanmıştır.

20. yüzyılın ilk otuz yılında Afrika'da görev yapan misyonierlerden de hatırı sayılır bir miktar gelmiştir. 17. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar uzanan bu heykel, maske, tekstil, kullanışlı nesneler, silahlar ve seramik koleksiyonu Afrika sanatının mükemmel örnekleri olarak kabul edilmektedir. Bu nadir parçalar Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Gabon, Angola, Fas, Sierra Leone, Fildişi Sahili, Senegal, Nijerya, Kenya, Tanzanya, Etiyopya, Güney Afrika, Namibya, Botsvana ve Madagaskar gibi ülke kültürlerini yansıtmaktadır.

Resim 3.12: Yeni Afrika Galerileri



Kaynak: penn.museum, 10.05.2020

Müze eserleri sanatsal veya estetik değerleri açısından değil, etnografik bir çalışma koleksiyonu olması açısından değerlendirmektedir. Bu nedenle koleksiyon, maske ve heykellerden mimari parçalara, kıyafetlere, müzik aletlerine ve sıradan ev aletlerine kadar her şeyi içermektedir. Koleksiyondan sergilenen eserler, Afrika'nın önemli kültürel alanlarına görsel ve etnografik bir genel bakış sağlamak ve ziyaretçilere koleksiyondaki çok çeşitli eserler hakkında bir fikir vermek için seçilmiştir.⁹¹

3.4.2.2. Amerikan Koleksiyonu

Amerikan Bölümü'nün koleksiyonları Penn Müzesi'nin en geniş koleksiyonudur ve yaklaşık 300.000 arkeolojik ve etnografik örneğe sahiptir. Koleksiyonlar Alaska'dan Arjantin'e Kuzey ve Güney Amerika kıtalarını kapsamakta ve antik geçmişten günümüze insan yerleşimi ve tarihini belgelemektedir.

Amerikan koleksiyonunun yarısından fazlası arkeolojiktir ve koleksiyonun çoğu 1895 gibi erken bir tarihte müze ve üniversite fakülte ve personeli tarafından başlatılan 100'den fazla arkeolojik ve etnografik araştırma seferlerinde elde edilmiştir.

Silahlar ve aletler, avcılık ve balıkçılık ekipmanları, tekneler, giysiler, ilaçlar, hammaddeler, müzik aletleri, süs eşyaları, oyuncaklar ve oyunlar, ev modelleri ve tören eşyaları dahil olmak üzere günlük yaşamın nesneleri koleksiyona dahil edilmiştir. Araştırma yoluyla edinilen koleksiyonlara ek olarak, bağış yoluyla da bölüme çok sayıda öge gelmiştir. Amerikan bölümü, özellikle Kuzey Amerika'da sınırlı bir şekilde de olsa koleksiyonculuk faaliyetlerine devam etmektedir.⁹²

3.4.2.3. Asya Koleksiyonu

Penn Müzesi'nde Asya bölümü koleksiyonu tüm Asya'yı kapsamakta ve 25.000'den fazla nesneye ev sahipliği yapmaktadır. Koleksiyondaki nesnelerin çoğu depoda tutulmakta ve araştırma ile eğitim amacıyla kullanılmaktadır. Kalıcı sergilerde sergilenen Asya eserleri, ilgili koleksiyonun ancak %1'ine denk gelmektedir. Müzenin

⁹¹ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections/african-section> (02.03.2020)

⁹² Elin C. Danien, **Guide to the Mesoamerican Gallery at the University of Pennsylvania Museum of Archaeology and Anthropology**. Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2002.

diğer birçok bölümünün aksine Asya koleksiyonunda çok az arkeolojik malzemesi bulunmakta; müze çoğunlukla etnografik eserlere odaklanmaktadır.

Koleksiyonun büyük kısmı Çin kaynaklıdır. Çin'in erken dönemlerinden, Shang Hanedanlığı'ndan kâhin kemikleri, Shang ve Zhou Hanedanlıkları'ndan bronzlar ve neolitik yeşim örnekleri bulunmaktadır. Kâhin kemikleri, Shang döneminde yönetici sınıf tarafından bir kehanet yöntemi olarak kullanılmıştır ve bilinen ilk Çince yazıyı içermektedir. Bronz kaplar ritüellerde ve mezarlarda kullanılmıştır ve genellikle taotie olarak bilinen canavar benzeri bir tasarımla kaplanmıştır. Neolitik dönem yeşimleri genellikle bıçak formunda, merkezinde deliği olan diskler veya silindirler şeklindedir. Mezarlarda bulunan bu yeşimleri kesin anlamı bilinmemektedir. Bu nesnelerin bazı örnekleri galeride, diğerleri ise araştırmacılar ve sanat tarihi sınıfları tarafından incelenmek ve korunmak üzere depoda tutulmaktadır.

Güney ve Güneydoğu Asya koleksiyonu, çoğunlukla 20. yüzyılın ilk yarısında edinilmiştir. Koleksiyonun çekirdeği, 1915'ten 1918'e kadar Hindistan'da bir keşif gezisine öncülük eden Alexander Scott tarafından bir araya getirilmiştir. Bu nesneler, Hint sanatının Amerika'ya gelebilen en eski koleksiyonlarından birini temsil etmektedir. Koleksiyonun bu grubunda yer alan nesneler, Ananda Coomaraswamy ve W. Norman Brown da dahil olmak üzere Güney Asya sanat ve kültürü alanlarında önde gelen akademisyenlerin çalışma odağı olmuşlardır.

Koleksiyon, MÖ 1. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar uzanan bir dönemi kapsamakta ve mimari parçalardan taş ve metal nesnelere, tekstil ve dekoratif sanatlara kadar uzanmaktadır. Koleksiyon Hindistan'ın her yerinden nesneler içerse de coğrafi odak noktası kuzeyde Nepal ve Tibet'tir. Ayrıca Güneydoğu Asya bölgesinden de az sayıda nesne içermektedir.

Müze ayrıca saha çalışması ve yayınlar yoluyla bölgeye aktif bir arkeolojik ilgi göstermektedir. W. Norman Brown, Harappan Medeniyetinin (MÖ 2500-2000 civarında) bir yerleşim yeri olan Chanhu Daro'da 1935-36 kazısının düzenlenmesinde etkili olmuştur. Bu Tunç Çağı materyallerinden bazıları Boston'daki Güzel Sanatlar Müzesi'nden ödünç alınan bir koleksiyonda görülebilmektedir. 1960'lardan bu yana yapılan arkeolojik çalışmalar Pakistan, Hindistan ve Tayland'daki araştırma ve kazıları

içermektedir. En son saha çalışması Gujarat, Hindistan'da bir Geç Harappan bölgesi olan Rojdi'de ve Güneydoğu Asya'da devam eden metalurjik araştırma programına ilham veren bir Bronz Çağı yerleşimi olan Tayland'daki Ban Chiang'da gerçekleştirilmiştir.⁹³

3.4.2.4. Mısır Koleksiyonu

Penn Müzesi, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 42.000'den fazla nesneden oluşan en büyük Mısır ve Nubian malzeme koleksiyonlarından birine ev sahipliği yapmaktadır. Yaklaşık bir asırlık arkeolojik araştırmalarla bir araya getirilen bu koleksiyondaki nesnelerin büyük çoğunluğu Mısır'daki arkeolojik araştırmalarla elde edilmiş ve müzeye Mısır Eski Eserler Servisi aracılığıyla gelmiştir.

Müze çok çeşitli alanlarda (il ve kraliyet mezarlıkları, saraylar, tapınaklar, kasabalar, mabetler ve yerleşimler) çalıştığı için koleksiyon, Hanedanlık Öncesi Dönemi'nden (MÖ 4000) Greko-Romen Dönemi'ne ve MS 7. yüzyılda biten Kıpti Dönemi'ne kadar eski Mısır'ın tüm tarihini kapsamaktadır. Koleksiyon mimari, heykeller, küçük sanatlar, yerli eserler, tekstiller, papirüsler, seramikler, el aletleri, mücevherler, silahlar, mezar eşyaları ve insan ile hayvan kalıntıları gibi çok sayıda malzeme kategorisini içermektedir.⁹⁴

3.4.2.5. Avrupa Arkeoloji Koleksiyonu

Penn Müzesi, 1892 yılında tarih öncesi Avrupa arkeolojik koleksiyonlarını edinmeye başlamıştır. Bu koleksiyonlar, Avrupa bölümünün resmi olarak ayrı bir koleksiyon olarak yaratıldığı 1913 yılına kadar Genel Etnoloji / Amerikan ve Tarih Öncesi Arkeoloji koleksiyonlarında yer almıştır.

Avrupa Koleksiyonu, çoğu özellikle arkeolojik olan tahmini 20.000 nesneye sahiptir. Temsil edilen başlıca tarih öncesi dönemler Paleolitik (yaklaşık 3.900 nesne); Neolitik (7950 nesne) ve Bronz Çağı (1049 nesne)'dir. Ayrıca bazı tarihi Demir Çağı

⁹³ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections/asian-section> (02.03.2020)

⁹⁴ Josef W. Wegner, Jennifer H. Wegner, **The Sphinx That Traveled to Philadelphia: The Story of the Colossal Sphinx in the Penn Museum**, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2015

(236 adet), İtalyan (15 adet), Roma (78 adet) ve Orta çağ (76 adet) nesneleri tanımlanmıştır.

Bölüm üç farklı koleksiyona bölünmüştür. Swiss Lake Koleksiyonu, Tunç Çağı Dönemi'ne ait ahşap, lif ve bitki maddelerinden oluşan nadir parçalar da dahil olmak üzere 905 nesneden oluşmaktadır. Orta Avrupa Koleksiyonu, 1920 ve 1930'larda Vladimir J. Fewkes'in Orta Avrupa (Bohemya) kazılarında elde edilmiş yaklaşık 10.000 nesneden oluşmaktadır. Bu koleksiyonun büyük bölümü araştırma ve yayın için Harvard Peabody Müzesi'ne ödünç verilmiş ve 1965 yılında bu müzeye bırakılmıştır. Avrupa bölümünün geri kalanı ağırlıklı olarak Batı Avrupa tarih öncesi nesnelerinden oluşmaktadır.⁹⁵

3.4.2.6. Tarihi Arkeoloji Koleksiyonu

Penn Müzesi Tarihi Arkeoloji Bölümü, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1970'lerin başlarına kadar uzanan en eski tarihi arkeoloji bölümüdür. Tarihi arkeolojinin konusu modern dünyanın (MS. 1400'den bugüne kadar) çalışmasını içerdiğinden, Kuzey Amerika'daki bu tür koleksiyonlar Sömürge Dönemi'ne veya 19.-20. Yüzyıla dayanmaktadır.⁹⁶

3.4.2.7. Fiziksel Antropoloji Koleksiyonu

Fiziksel Antropoloji Bölümü, dünyanın her yerinden geniş insan ve primat iskeletleri koleksiyonlarını içermektedir. Toplamda hem tarihi hem de arkeolojik malzemelerle çeşitli koruma durumlarında yaklaşık 10.000 örnek bulunmaktadır.

En kapsamlı tarihi koleksiyon, 19. yüzyılın ortasında toplanmış 1500'den fazla insan kafatasını içeren Samuel Morton koleksiyonudur.

Her ikisi de İran'dan olan iki büyük iskelet koleksiyonu, koleksiyonun çekirdeğini oluşturmaktadır: Tepe Hissar (1931'de Erich Schmidt tarafından

⁹⁵ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections/european-archaeology-section> (02.03.2020)

⁹⁶ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections/historical-archaeology-section> (02.03.2020)

kazılmıştır) ve Hasanlı (1957'den 1977'ye Robert Dyson önderliğinde kazılmıştır). Her iki koleksiyon da 250'den fazla iyi korunmuş iskelet içermektedir.

Penn Müzesi 2002 yılında koleksiyonu bilgisayarlı tomografi ile tarayarak veritabanı oluşturmaya başlamış ve bugüne kadar 3000'den fazla iskelet parçasının taramasını tamamlamıştır.⁹⁷

3.4.2.8. Okyanusya Koleksiyonu

Penn Müzesi Okyanusya koleksiyonları Pasifik'teki tüm önemli ada gruplarından (Polinezya, Melanezya ve Mikronezya), Güneydoğu Asya adalarından ve Avustralya'dan 22.000'den fazla nesne içermektedir. Çok sınırlı sayıda arkeolojik örnek dışında koleksiyonlar, 19. yüzyılın ortalarından günümüze Pasifik halklarının maddi kültürünü temsil edecek şekilde etnografiktir.

Okyanusya koleksiyonları hediyeler, satın alımlar ve müze destekli keşiflerle toplanmıştır. C.D. Voy tarafından toplanan Polinezya nesnelerinin eski bir topluluğu ve William H. Furness, Alfred C. Harrison Jr. ve H.M. Hiller tarafından Borneo, Sumatra ve Caroline Adaları'nda edinilen çok sayıda nesne müzenin ilk koleksiyonları arasındadır.⁹⁸

3.4.2.9. Akdeniz Koleksiyonu

Penn Müzesi Akdeniz Bölümü koleksiyonları Yunan, Roma, Etrüsk, Kıbrıs ve Tunç Çağı Egesi kökenli 34.000 nesnenin yanı sıra ilgili kültür alanlarından az sayıda arkeolojik eser içermektedir.

Klasik dünya ve özellikle klasik topraklardan kazılmış arkeolojik nesnelerin elde edilmesi, müzenin 1887 yılında kuruluşundan biçimlendiği yıllara kadar müzenin birincil ilgi alanı olmuştur. Bu, 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında Amerika'da klasik antik çağa olan yoğun ilginin bir yansımasıdır. Bu ilgi, klasik edebiyat ve dilleri vurgulayan bir eğitim sistemi tarafından desteklenmiş ve 1870'lerde Heinrich Schliemann'ın Homer'ın Truva'sını arayışı ile körüklenmiştir.

⁹⁷ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections/physical-anthropology-section> (02.03.2020)

⁹⁸ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections/oceanian-section> (02.03.2020)

Koleksiyondaki nesnelerin büyük çoğunluğu, II. Dünya Savaşı öncesi müzenin desteklediği kazılardan ilgili ülkelerin antik eserlerin ihracına izin verdiği dönemde elde edilmiştir. Kourion ve Lapithos'dan büyük miktarda bir arkeolojik nesne, Kıbrıs Eski Eserler Dairesi'nin izni ile müze koleksiyonunun bir parçası olmuştur. Girit'ten, özellikle Gournia bölgesinden gelen nesneler, müze tarafından kazı sırasında Yunan hükümetinden izin alınarak elde edilmiştir. Roma ve Napoli arasındaki Roma Dönemi bölgesi Minturnae, Jotham Johnson yönetimindeki müze tarafından kazılmış ve müze buluntuların bir bölümünü almıştır.⁹⁹

3.4.2.10. Yakın Doğu Koleksiyonu

Penn Müzesi, 19. yüzyılın sonlarında Mezopotamya'nın önde gelen dini merkezi, günümüzde Irak sınırları içerisinde yer alan Nippur'da gerçekleştirilmiş kazılardan başlayan uzun bir Orta Doğu saha çalışması geçmişine sahiptir. Nippur kazıları bu bölgedeki ilk Amerikan arkeoloji projesidir. O zamandan beri müze, Orta Doğu'daki hemen hemen her ülkede sadece arkeolojik kazılar değil, etnografik çalışmaları da içeren araştırmalar gerçekleştirmiştir.

Yakın Doğu koleksiyonu ilk olarak Babil koleksiyonunun bir parçası olarak var olmuştur ve günümüzde o koleksiyonla yakın ilişkileri devam etmektedir. Babil koleksiyonu, çoğu erken Nippur kazılarından elde edilen 35.000'den fazla çivi yazısı tablete ev sahipliği yapmaktadır ve küratör ile akademisyenleri büyük ölçüde eski Yakın Doğu'nun dili, tarihi ve edebiyatı üzerine odaklanmaktadır. Müzenin Mezopotamya, Suriye-Filistin / Levant ve İran kökenli Yakın Doğu koleksiyonları üç ana depolama alanında barındırılan yaklaşık 90.000 eseri içermektedir.¹⁰⁰

Pennsylvania Üniversitesi Penn Müzesi, eşsiz koleksiyonu ile insanlık ve gezegenimizin tarihinin her yaştan öğrenciye aktarılmasına büyük katkılar sunmaktadır.

⁹⁹ Çevrimiçi: <https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections/mediterranean-section> (02.03.2020)

¹⁰⁰ Steve Tinney, Karen Sonik, **Journey to the City: A Companion to the Middle East Galleries at the Penn Museum**, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2019

3.5. Wellesley Üniversitesi Davis Müzesi

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en eski üniversite güzel sanat müzelerinden biri olan Wellesley Davis Müzesi, 120 yıldan fazla bir süre önce Wellesley College'in ilk başkanı tarafından kurulmuştur. Antik çağlardan günümüze dünya tarihi ve hemen hemen her kıtadan başyapıtlar içeren Davis koleksiyonları, Pritzker Mimarlık Ödülü sahibi Rafael Moneo imzalı bir binada yer almaktadır. Kalıcı sergilerin dinamik sergileri ve belirli dersleri ve ilgi alanlarını kapsayan programların yanı sıra düzenli olarak geçici sergiler düzenlenmektedir.¹⁰¹

Resim 3.13: Davis Müzesi



Kaynak: rafaelmoneo.com, 23.05.2020

3.5.1. Tarihçe

Davis Müzesi'nin kurulmasına yönelik ilk adım 23 Ekim 1889 tarihinde Wellesley kampüsünde Farnsworth Sanat Binası'nın açılması ile atılmıştır. Binada kurucu Henry Fowle Durant'ın (1822-1881) 1875 yılında başlattığı kampanya sonucu

¹⁰¹ Çevrimiçi: <https://www.wellesley.edu/davismuseum/about-davis/directors-message> (18.04.2020)

toplanan orjinal resim, çizim, baskı, fotoğraf ve klasik heykellerin alçı kalıpları bulunmaktaydı. Çizim ve resim dersleri üniversitenin birinci yıl müfredatının ayrılmaz bir parçası konumundaydı. Wellesley 1885 yılında sanat tarihi bölümünü açtığında, bu konuda eğitim veren ilk Amerikan üniversitelerinden biri olmuştur.

1897 yılında müze direktörü ve sanat departmanı başkanı olarak atanan Alice Van Vechten Brown, Londra'daki South Kensington Müzesi'ni (şimdi Victoria ve Albert Müzesi) model olarak benimsemiştir. Wellesley'nin eğitim ve topluma katkı sağlamak konusundaki duruşuna paralel olarak Brown müzeyi “dersler ve öğrenciler için olduğu kadar halkın dinlenip eğlenebileceği bir mekân, çocukların getirilebileceği bir yer, öğretmenlerin çalışabileceği bir yer ve her üniversite öğrencisine bir müzenin içinde bulunduğu çevreye nasıl katkı sağlayabileceğini gösterdiği bir yer” olarak tanımlamıştır. Brown, orijinal sanat nesnelerine odaklanan ve daha sonra “Wellesley Yöntemi” olarak adlandırılan etkili bir sanat tarihi müfredatı geliştirmesiyle tanınmaktadır.

1926 yılında Brown, Alfred H. Barr Jr.'ı doçent olarak işe almıştır. Barr, Wellesley'de bulunduğu süre içinde Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk modern sanat kursunu geliştirmiştir. Kurs, Barr'ın daha sonra New York'ta Museum of Modern Art (MoMA)'nın kurucu direktörü olduğunda kullandığı küratöryel kategoriler olan resim, heykel, sinema, fotoğraf, mimari ve tasarım gibi kategorilere odaklanmıştır.

Resim 3.14: Davis Müzesi



Kaynak: wellesley.edu/davismuseum, 10.05.2020

MoMA’da mimarinin ilk küratörü John McAndrew, 1947’de Wellesley Koleji Müzesi Direktörü olarak atanmıştır. Güçlü bir koleksiyon kurucusu olan McAndrew’in liderliği altında Avrupa modernizminin öncü isimlerinin birçok eseri koleksiyona eklenmiştir. 1958 yılında müze mimar Paul Rudolph tarafından tasarlanan Jewett Sanat Merkezine taşınmıştır. Jewett’in açılması ile Wellesley’de görsel sanatlar yeni bir döneme başlamıştır. Stüdyolar, sınıflar ve ofisler öğrencilere ve öğretim görevlilerine yeni eğitim ve çalışma alanları sağlamıştır. Özel bir galeri alanı ile Wellesley’nin büyüyen kalıcı koleksiyonu ve geçici sergileri için sergileme imkânı sağlanmıştır. Jewett, Wellesley’nin eğitim kaynaklarını geliştiren ve koleksiyonları tüm üniversite topluluğunun kullanımına sunan bir ortam sağlamıştır.

Müzenin koleksiyonları sonraki on yıl içinde, özellikle de John McAndrew onuruna bir dizi önemli modern eserin bağışlanmasıyla önemli ölçüde genişlemiştir. Ann Gabhart’ın (1972-1986) müdürlüğü sırasında müze, profesyonel ilkelerini oluşturmuş, yeni eğitim programları başlatmış ve koleksiyonlarını daha da geliştirmiştir. 1982 yılına gelindiğinde müze koleksiyonlarının büyüklüğü iki katına çıkmış ve daha önce sanat bölümü tarafından yönetilen kurum üniversite içinde bağımsız bir kimliğe sahip olmuştur.

1980’lerin başlarında Jewett’da bulunan galeri sadece özel sergilere adanmıştır. Müzenin kalıcı koleksiyonlarını korumak ve sergilemek için profesyonelce oluşturulmuş bir alana duyulan ihtiyaç ve aynı zamanda Wellesley’nin sanat eğitimindeki başarısını sürdürme arzusu yeni ve gelişmiş bir tesis için ilk adımların atılmasını sağlamıştır. Üniversite mütevelli heyeti 1984 yılında üniversitenin sanatın öğretimi ve sunumu ihtiyaçlarını en iyi nasıl karşılayacağını araştırmak için bir fizibilite çalışması yaptırmıştır. Çalışmanın bulguları sonucunda yeni bir kampüs müzesi yapılması kararlaştırılmış ve projenin finansal olarak desteklenmesi için bir kampanya başlatılmıştır.

1988 yılında mütevelli heyeti üyesi ve Wellesley mezunu Kathryn Wasserman Davis ile kocası Shelby Cullom Davis yeni müzenin inşaatı için önemli bağışlarda bulunmuşlardır. Çiftin cömert bağışları ile sergiler ve programlar için geniş imkanlara sahip bir müzenin tasarlanması ve inşaatı mümkün olmuş ve üniversitenin geniş eğitim

misyonuyla bağlantı kurulmasını olanaklı kılmıştır. Yeni kurulacak tesisin Susan Taylor yönetiminde hem müze hem de kültür merkezi olarak hizmet vermesine karar verilmiştir.

1993 yılında Davis Müzesi ve Kültür Merkezi, Pritzker Mimarlık Ödülü sahibi Rafael Moneo tarafından tasarlanan yeni binada kapılarını açmıştır. Moneo'nun ilk Kuzey Amerika komisyonu olan bu tesis, Davis Müzesi'nin hızlıca diğer üniversite müzelerinden ve Boston bölgesindeki sanat müzesi ve kültür kurumlarından öne çıkarmıştır. Bina aynı zamanda Wellesley Üniversitesi'nin sosyal bilimler lisans eğitiminde görsel sanatlara verdiği merkezi rolü ve önemini tekrar ortaya koymuştur.

2001 sonbaharında direktör olarak atanan David Mickenberg, müzenin koleksiyonlarını araştırma ve geliştirme çabalarına yoğunlaşmış ve her disiplinden öğrenci ve akademisyenler ile çalışma imkânı sağlamıştır. Görev süresi boyunca müzeye birçok önemli alım gerçekleştirilmiş, fakülte üyeleri ile ortak küratörlük programları geliştirilmiş ve öğrenciler için yeni staj fırsatları yaratılmıştır. 2009 yılı aralık ayında Davis Müzesi'nin yeni direktörü olarak Lisa Fischman atanmıştır.¹⁰²

3.5.2. Müze Binası

Davis Müzesi 1993 yılında açıldığında kampüste koleksiyonları barındıran ilk bina olmasa da sadece müze olarak tasarlanmış ilk ve tek binadır. Müze binası mimar Rafael Moneo tarafından hazine sandığı teması ile tasarlanmıştır. Jewett Sanat Merkezi'ne kapalı bir köprü ile bağlanan müze, Wellesley kampüsünde sanatın merkezini oluşturmaktadır.

¹⁰² Çevrimiçi: <https://www.wellesley.edu/davismuseum/about-davis/history> (18.04.2020)

Resim 3.15: Davis Müzesi Giriş



Kaynak: rafaelmoneo.com, 23.05.2020

Davis Müzesi'nin sanat sergileme ve çalışma tesisleri dört kat galeri, bir baskı çalışma odası, kalıcı koleksiyon depolama alanına asansör ile bağlantılı bir seminer odası, koleksiyon bakım alanları ve personel için çalışma alanları ile ofislerini içermektedir. Komplekste ayrıca film ve elektronik medya sunumları için 168 koltuklu bir salon ve kafe bulunmaktadır. İçeriden birbirine bağlanmış üç küp formundan oluşan bina, kolej gotiği olarak adlandırılan eski üniversite tasarımları ile zıtlık içerek şekilde tasarlanmıştır. Davis kompleksinin ortada bulunan yüksek küp bloğunun çatısında yer alan testere dişi şeklindeki çatı pencereleri en üst kat galerisine doğal ışık sağlamakta ve diğer iki bloğun düz çatıları ile kontrast oluştururken kampüsün birçok noktasından görülebilen imza bir tasarım olmuştur.

Binanın dış malzeme seçiminde gösterişsiz bir tuğla kaplama ve sıva beton tercih edilmiştir. Tuğla kaplı cephelerde birkaç basit metal aksam yerleştirilmiştir. Kuzey cephesinde sade pencereler ile galerilerin bulunduğu katlar vurgulanmıştır. Diğer cephelerde bulunan pencereler ise müze girişi, sinema, lobi ve ofis alanlarını işaret etmektedir.

Müzenin her katında galeriler merdiveni çevreleyecek ve çatı pencerelerinden gelecek gün ışığı ile aydınlanacak şekilde konumlandırılmıştır. Galeriler, Davis koleksiyonlarının yerleşimi için nötr ortam sağlayan basit dikdörtgen alanlardır.¹⁰³

3.5.3. Koleksiyon

Davis Müzesi, ABD'nin sanat tarihi eğitimi sunan ilk üniversitelerinden biri olarak koleksiyonlarındaki otantik sanat eserleri ile doğrudan deneyimin önemine vurgu yapmaktadır. Günümüzde Davis Müzesi koleksiyonlarında antik çağlardan günümüze resim, heykel, kâğıt işleri, fotoğraf ve dekoratif objelerden oluşan 13.000 nesne bulunmaktadır.

Davis Müzesi, misyonuna uygun şekilde mükemmellik ve çeşitlilik, sanatın tarihi ve estetik önemi, müfredat ve araştırma ilgi alanlarıyla bağlantılı olarak bağışlar ve satın alımlarla sanat eserlerini aktif olarak toplamaktadır. Varlıkların gelecek nesiller için korunması sorumluluğu kadar koleksiyonun stratejik gelişimi ve canlılığına da önem verilmektedir.¹⁰⁴

¹⁰³ Çevrimiçi: <https://www.wellesley.edu/davismuseum/about-davis/building> (18.04.2020)

¹⁰⁴ Çevrimiçi: <https://www.wellesley.edu/davismuseum/explore-the-collections/recent-acquisitions> (19.04.2020)

Resim 3.16: Davis Müzesi İç Mekân



Kaynak: rafaelmoneo.com, 23.05.2020

Wellesley Üniversitesi Davis Müzesi, üniversitenin sanat tarihi eğitimine verdiği öneme karşılık olarak güçlü yapısıyla dikkat çekmektedir.

3.6. Yale Üniversitesi Müzeleri

Yale Üniversitesi bünyesinde müze, galeri, botanik bahçeleri ve özel koleksiyonlar barındırmakta ve koleksiyonlarını eğitim ve araştırma faaliyetlerinde aktif olarak kullanmaktadır. Bu bölümde Marsh Botanik Bahçesi, Müzik Enstrümanları Koleksiyonu, Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi, Yale Üniversitesi Sanat Galerisi ve Yale İngiliz Sanatı Merkezi incelenecektir.

3.6.1. Marsh Botanik Bahçesi

Sekiz dönümlük alanda altı sera ve açık hava koleksiyonlarına sahip Marsh Botanik Bahçesi, Yale'deki araştırmacılara, öğretim görevlilerine ve öğrencilere hizmet vermenin yanı sıra ziyaretçiler için bilgilendirici bir deneyim de sunmaktadır.

Yaz aylarında, doğal yataklar ve kır çiçekleri renk sağlamakta ve kuşlar ile kelebekleri çekmektedir. İlkbaharda erken çiçek açan çalılar ve ağaçlar mevsime renk katmaktadır. Bahçe koleksiyonu hem yaprak hem de meyve sergilerinden sonbahar renklerine sahip birçok odunsu bitki içermektedir.¹⁰⁵

Resim 3.17: Marsh Botanik Bahçesi



Kaynak: marshbotanicalgarden.yale.edu, 20.05.2020

Bahçenin misyonu iyi seçilmiş koleksiyonlar, dış mekân bahçeleri, araştırmayı destekleyen bitki yetiştirme teknikleri ile Yale eğitimci ve öğrencilerine eğitim

¹⁰⁵ Çevrimiçi: <https://marshbotanicalgarden.yale.edu> (10.04.2020)

fırsatları yaratmanın yanı sıra ziyaretçiler için bilgilendirici ve ilham verici bir deneyim geliştirmek ve sürdürmektir.

Marsh Botanik Bahçeleri'nde Yale'in herhangi bir bölümünde yer alan bütün laboratuvarlara alan, malzeme ve uzmanlık desteği sunulmaktadır. Özellikle desteklenen bölümler Moleküler, Hücresel ve Gelişimsel Biyoloji (MCDB), Ekoloji ve Evrimsel Biyoloji (E&EB) ve Orman ve Çevre Araştırmaları Okulu (F&ES)'dur.

3.6.1.1. Tarihçe

Marsh Botanik Bahçesi, ünlü paleontolog Othniel Charles Marsh'ın adını almıştır. Marsh'ın amcası Yale Peabody Doğa tarihi Müzesi kurucusu George Peabody'dir. Bahçeleri çevreleyen alan eskiden Marsh'ın mülküdür ve Marsh Hall kendisinin eski evidir.

20. yüzyıl başlangıcında OC Marsh, ABD'deki ilk ormancılık okulunun yeni evi olarak kullanılmasına yönelik talimatları ile evini ve arazini miras olarak bırakmıştır. Araziler bir botanik bahçesi olarak kullanılacaktır. 1900 yılında ölümü üzerine ev ve arazileri Yale kampüsünün bir parçası haline gelmiştir.

1920'li yıllarda Beatrix Farrand, Yale ve Marsh Botanik Bahçesi ile on yıllar süren çalışma sürecine başlamıştır. Bahçe için sistematik dikimler, taş döşeli küçük bir bahçe, küçük bir sera ve fidanlık ile Padua, İtalya'da yer alan en eski botanik bahçe esinlenimli bir bahçe planlamıştır. Bahçe 1930'lar ve 1940'ların başında zirveye çıkmış ve her yıl binlerce ziyaretçi çekmiştir.

1944'ten 1990'lı yıllara kadar olan süre zarfında bahçe bir düşüş dönemine girmiştir. 1986 yılında Moleküler, Hücresel ve Gelişimsel Biyoloji Profesörü Mary Helen Goldsmith bahçenin yeni müdürü olarak atanmış ve açık bahçe restorasyonunun ilk aşamalarını yönetmiştir.

21. Yüzyılın başında bahçenin tüm yönlerine yönelik yeni bir yaklaşım başlamıştır. Oluşturulan yeni ana plan, bahçeye sonraki on yıllarda rehberlik edecek bir vizyon sağlamıştır. Yeni seralar eklenip daha fazla araştırma alanları yaratılmıştır.

Bahçeleri restore etmek ve Beatrix Farrand'ın mirasını onurlandırmak için planlar yapılmıştır.

Resim 3.18: 1930'lu yıllarda Marsh Botanik Bahçesi



Kaynak: marshbotanicalgarden.yale.edu, 20.05.2020

3.6.1.2. Koleksiyonlar ve Bahçe Sergileri

Açık bahçelerde birkaç seçkin ağaç örneği sergilenmektedir. Beyaz meşe (*Quercus alba*), bataklık beyaz beşesi (*Q. bicolor*) ve Avrupa kayın ağacı (*Fagus sylvatica*) bunlardan bazılarıdır. Bahçelerde ayrıca uzun ömürlü bitkiler ve çalılar ile sürdürülebilir tasarım örnekleri sergilenmektedir.¹⁰⁶

3.6.1.2.1. Etçil Bitkiler

Bu koleksiyon, beslenmelerini değişim geçirmiş yapraklarından sağlamak için evrimleşen bitkilere odaklanmaktadır. Connecticut ve ılıman Kuzey Amerika'nın doğu kıyısı da dahil olmak üzere Borneo ve Sumatra'ya kadar birçok coğrafi bölgeyi temsil eden sergi, bitkilerin sineklerden ve diğer böceklerden besin almak için kullandığı çeşitli taktikleri vurgulamaktadır.

3.6.1.2.2. Çöl Evi

Bu koleksiyonda zorlu iklim koşullarında yaşamak için evrimleşmiş bitki örnekleri yer almaktadır. Eşsiz su depolama kapasiteleri ile ısı ve güneşe dayanıklılık yetenekleri bu kserofitik bitkilerin özelliklerinden biridir.

3.6.1.2.3. Tropik Koleksiyon

Bu koleksiyon, tropik bölgelerde kültürel ve endüstriyel ilgi çeken çeşitli bitkilere sahiptir. Koleksiyon, tropik floranın inanılmaz çeşitliliğini yansıtmak için tüm büyük bitki gruplarından temsilcileri içermektedir.

3.6.1.2.4. Açık Hava Koleksiyonları

Beatrix Farrand tarafından tasarlanan sistematik koleksiyona bağlı olarak ekilen bitkilerden bazıları hala bulunmaktadır. Ormangülü, açelya, pieris, dağ defnesi ve yaban mersini bitkileri ilkbahar, yaz ve sonbahar aylarında görülebilmektedir. Yaz aylarında, mayıs ayından ekim ayına kadar kır çiçeği sergileri düzenlenmektedir. Ian

¹⁰⁶ Çevrimiçi: <https://marshbotanicalgarden.yale.edu/collections> (10.04.2020)

Sussex Moss ve Bryophyte Bahçesi'nde çeşitli Japon Akçaağaçları da dahil olmak üzere çok sayıda Asya bitkisi bulunmaktadır.

3.6.2. Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu

Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu, Yale Müzik Okulu'na bağlı bir koleksiyon olup, tüm kültürlerden ve dönemlerden müzik enstrümanlarını anlamayı ve takdir etmeyi amaçlamaktadır. Türünün önde gelen örneklerinden biri olan koleksiyonda, antik çağlardan itibaren üretilmiş olan müzik enstrümanları korunur ve gösteriler ile restore edilmiş örnekler sergilenir.

Resim 3.19: Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu



Kaynak: music.yale.edu, 10.05.2020

Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu aynı zamanda sanat ve bilim eğitimi ile tarihi, sanatsal ve yenilikçi keşif için bir laboratuvar görevi görür. Akademisyenler, müzisyenler ve enstrüman yapımcıları için bir çalışma ve araştırma koleksiyonudur ve

sergiler, yayınlar, konserler ve sosyal yardım girişimleri yoluyla halkı müzik enstrümanları tarihine dahil eden bir müzedir.¹⁰⁷

3.6.2.1. Tarihçe

Koleksiyon, Morris Steinert'in özel koleksiyonunu Yale'ye bağışladığı 1900 yılında oluşmaya başlamıştır. Büyük ölçüde mezunlardan gelen bağışlar sayesinde sonraki yüzyılda büyümeye devam etmiştir.

1900 yılında, New Haven'ın müzik sahnesinin şekillenmesinde önemli rol oynayan girişimci bir isim olan Morris Steinert, özellikle klavye enstrümanlarından oluşan özel müzik aleti koleksiyonunu Yale'ye bağışlamış ve koleksiyonunun kurulmasına öncülük etmiştir.

1960 yılında Belle Skinner Koleksiyonu'nun ve 1962 yılında Emil Herrmann Koleksiyonu'nun satın alınması, Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu'nu önemli ölçüde genişletmiştir. 1961'de koleksiyon, Woolsey Hall'daki orijinal konumundan 15 Hillhouse Caddesi'ndeki bir Richardsonian Romanesk binasında şimdiki yerine taşınmıştır.

1970'ten bu yana müze, Robyna Neilson Ketchum çan koleksiyonu (1972) ve Andrew F. Petryn yaylı çalgılar ve yayları koleksiyonunu (2013) satın alarak koleksiyonunu neredeyse üç katına çıkarmıştır. Bugün, koleksiyon yaklaşık 1.000 enstrümandan oluşmaktadır ve akademisyenlerin Batı müzik tarihi araştırmalarına yardımcı olmaktadır.

3.6.2.2. Koleksiyon

Müzik Enstrümanları Koleksiyonu enstrümanlar ve enstrüman aksesuarları içeren yaklaşık 1000 parçadan oluşmaktadır.

Koleksiyon, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika sanat-müzik geleneklerine odaklanmaktadır ancak Asya, Afrika ve Latin Amerika dahil olmak üzere dünyanın her yerindeki müzik kültürlerinden enstrümanlar ile sürekli olarak büyümektedir.

¹⁰⁷ Çevrimiçi: <https://music.yale.edu> (19.04.2020)

Koleksiyondaki enstrümanların çoğu restore edilmiş ve gösterilerde, uygulamalarda, derslerde ve turda kullanılmasına izin verilerek çalınabilecek durumda tutulmaktadır.¹⁰⁸

3.6.2.2.1. Telliler

Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonunda, luthier sanatını görmek ve incelemek mümkündür. Koleksiyon, 17., 18. ve 19. yüzyılların İtalyan, Alman, Fransız ve İngiliz okullarından bir dizi telli enstrümana ev sahipliği yapmakta ve Steinert ile Skinner koleksiyonlarını, kapsamlı Emil Herrmann koleksiyonunu ve diğer bireysel bağışları içermektedir. Koleksiyondaki keman ailesi enstrümanlarının çoğu, bazı kemanlar ve gitar grubu çalgılar çalınabilecek durumdadır. Telli çalgılar koleksiyonunun öne çıkan bazı eserleri arasında Nicolò Amati, Andrea Guarneri, Antonio Stradivari ve Jakob Steiner'in kemanları; Lorenzo Storioni'nin bir viyolası, Joseph Gagliano'nun bir sinekemanı, Pietro Guarneri ve Richard Meares'e ait birer viyola, Sebastian Schelle'a ait bir lüt ile Joachim Tielke ve Antonia de Torres'e ait birer gitar bulunmaktadır.

3.6.2.2.2. Nefesliler

Müzik Enstrümanları Koleksiyonu, aktif olarak son kırk yılda nefesli çalgılar koleksiyonunu geliştirmektedir. Koleksiyon, önemli 18. ve 19. yüzyıl Avrupalı üreticilerin oluşturduğu temel bir enstrüman koleksiyonuna ek olarak, birçok 19. yüzyıl Amerikan nefesli enstrümanlarını da içermektedir.

3.6.2.2.3. Perküsyon

Koleksiyonun perküsyon enstrümanları, 1975'te satın alınan ve dünyanın dört bir yanından 180'den fazla çan, gong, çan tokmağı ve çingirak içeren Robyna Neilson Ketchum Çan Koleksiyonu'nu içermektedir. Koleksiyonda aynı zamanda Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri'nden 18. yüzyıl sonları askeri davullar, bir Batı Afrika kalangu'su (çift başlı bir kum saati davul) ve bir Çin hua gu (çiçek davul) bulunmaktadır.

¹⁰⁸ Çevrimiçi: <https://music.yale.edu/collection> (19.04.2020)

3.6.2.2.4. Asya, Afrika ve Latin Amerika Enstrümanları

Yale Müzik Enstrümanları Koleksiyonu ilk olarak 1960 yılında Belle Skinner Koleksiyonu'ndan az sayıda Asya enstrümanı satın almıştır. O zamandan bu yana koleksiyon Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın yerli kültürlerinden enstrümanlar içerecek şekilde sürekli olarak büyümüştür. Ek olarak, Robyna Neilson Ketchum Çan Koleksiyonu, dünyanın dört bir yanından çanlar içermektedir. Koleksiyon, çeşitli kültürlerden daha fazla araç edinerek varlıklarını artırmayı hedeflemektedir.

3.6.3. Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi

Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi, 10 farklı bölüme yayılmış insanlık tarihini temsil eden 13 milyondan fazla nesne ile en eski ve en büyük üniversite doğa tarihi müzelerinden biridir. Bu koleksiyonlar tarihsel olarak önemlidir ve hepsi Yale ve diğer kurumların akademisyenleri tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Nesnelere sorulabilecek soru türleri, yeni analitik tekniklerin kullanılabilirliği ile artmıştır. Benzer şekilde, 'büyük veri' yaklaşımları artık koleksiyonlarda daha önce görülmemiş örüntülerin ortaya çıkarılmasına izin vermektedir.

Peabody Müzesi'nin misyonu jeolojik, biyolojik ve antropolojik araştırmalarla dünya tarihi anlayışını geliştirerek ve bu araştırmanın sonuçlarını yayın, sergi ve eğitim programları yoluyla mümkün olan en geniş kitleye ileterek Yale Üniversitesi'ne hizmet etmektir.

Bu görevin temeli dünya tarihi, yaşamı ve kültürleri hakkında kayda değer bir kayıt sağlayan müzenin zengin koleksiyonlarının yönetimidir. Yaşam ve kültür çeşitliliğine yönelik modern tehditler artmaya devam ettikçe, bu koleksiyonların korunması, genişletilmesi ve kullanılması giderek daha acil hale gelmektedir.¹⁰⁹

Müze her yıl 150.000'den fazla ziyaretçiyi ağırlamakta ve bunlara rehberli tur ve konferanslardan üniversite hazırlık odaklı bir okul sonrası programına kadar değişen programlardan yararlanan on binlerce okul çocuğu da dahildir.

¹⁰⁹ Çevrimiçi: <https://peabody.yale.edu> (18.03.2020)

Resim 3.20: Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi



Kaynak: peabody.yale.edu, 10.05.2020

3.6.3.1. Tarihçe

Yale Üniversitesi'nin 18. yüzyılda oluşturulmaya başlanan bu ilk müze koleksiyonu, zamanın üniversite koleksiyonlarına özgü dünyanın dört bir yanından çeşitli doğal ve yapay nadir örnekleri içermektedir. Eğitim ve araştırma için örneklerin sistematik olarak toplanması, Profesör Benjamin Silliman'ın kimya ve doğa tarihi bölümüne atanmasıyla 1802'de başlamıştır. Silliman'ın Yale için oluşturduğu ve jeoloji eğitiminde kullandığı mineral koleksiyonu, halk için eğlenceli bir kaynak ve New Haven ziyaretçileri için başlıca cazibe merkezlerinden biri haline gelmiştir.

Silliman'ın faaliyetleri, Yale'nin 19. yüzyılın ilk yarısında önemli bir bilimsel eğitim merkezi olarak öne çıkmasına yardımcı olmuştur. Üniversitenin öğrencileri arasında varlıklı uluslararası finansçı George Peabody'nin yeğeni Othniel Charles Marsh da bulunmaktaydı. Yaşamının sonuna doğru Peabody, büyük servetini, diğer kurumların yanı sıra, eğitim ile ilgili kurumlara dağıtmaya başladığında, Marsh amcasını Yale'yi hayırseverliklerine dahil etmeye ikna etmiştir. Yale Üniversitesi'nde Peabody Doğa Tarihi Müzesi'nin kurulması, 1866'da müze binasının inşası, müzenin

ve koleksiyonlarının bakımı ve genişletilmesi için 150.000 dolarlık bir bağış ile mümkün olmuştur.

OC Marsh, 1866 yılında Yale Üniversitesi'nde ABD'de ilk, dünyada ikinci paleontoloji profesörü olarak atanmıştır. Peabody Müzesi'nin direktörü olarak hizmet vermenin yanı sıra George Jarvis Brush (Mineraloji) ve Addison Emery Verrill (Zooloji) ile birlikte Marsh da Peabody Müzesi'nin ilk üç küratöründen biridir. 1869'da ölen amcasının mirasını kullanan Marsh, büyük ölçekli omurgalı iskeletleri, omurgalı ve omurgasız fosilleri, fosil ayak izleri ve arkeolojik ile etnolojik eserler toplamaya başlamıştır.

İlk Peabody Müzesi binası 1876'da halka açılmış, ancak kapasitesi Marsh'ın koleksiyonlarının gönderdiği dev dinazor kemikleri tarafından zorlanmıştır. Müze binası 1917'de büyük bir öğrenci yurdu yapısı olan Harkness Quadrangle'a yol açmak yıkılmıştır. Yeni bir binanın inşası I. Dünya Savaşı sebebiyle ertelenmiş ve koleksiyonlar, günümüzde hâlâ kullanılmakta olan Peabody Müzesi binası 1924'te hazır olana kadar yedi yıl boyunca bir depoda saklanmıştır.

Yeni binada O.C. Marsh'ın dev Brontosaurus dinozoru iskeleti gibi büyük dinazor iskeletlerinin sergileneceği büyük salonun inşaatına 1925'te başlanmış, 6 yıllık bir çalışmanın ardından 1931'de inşaat tamamlanmıştır. 1947 yılında Rudolph F. Zallinger büyük salonun güney duvarında bulunan meşhur 30 metrelik sürüngenler çağı duvar resmini tamamlamıştır.

Resim 3.21: Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi İç Mekân



Kaynak: peabody.yale.edu, 10.05.2020

Yeni bina da eskisi gibi hızla büyüyen koleksiyonlarla ve onları inceleyen insanlarla dolmuştur. 1959'da tamamlanan Bingham Laboratuvarı ve 1963'te açılan Kline Jeoloji Laboratuvarı'nın her biri müzeye bağlanmış ve depolama, iş ve sınıf alanı ihtiyacının giderilmesine yardımcı olmuştur. Müze koleksiyonları ve personel de üç ek binanın bir bölümünde yer almaktadır ve Long Island Sound'a birkaç kilometre uzaklıktaki bir saha istasyonu çeşitli araştırma fırsatları sunmaktadır.

Koleksiyonları korumanın ve bilim insanları ile akademisyenlerin bunları düzgün bir şekilde incelemelerini sağlamanın önemini kabul eden üniversite, müze koleksiyonlarının yaklaşık yarısını barındıracak ve koleksiyonlara dayalı eğitim ve araştırmalara yer sağlayacak yeni Çevre Bilimleri Merkezi'ni inşa etmiştir.¹¹⁰

¹¹⁰ David K. Skelly, Thomas J. Near, Robert Lorenz, **Exploration & Discovery: Treasures of the Yale Peabody Museum of Natural History**, New Haven, The Yale Peabody Museum, 2016.

3.6.3.2. Koleksiyonlar

3.6.3.2.1. Antropoloji

Müzenin antropoloji bölümü 6 akademik küratör yönetiminde ve 3 emeritus küratör danışmanlığında faaliyetlerini yürütmektedir. Koleksiyon kendi içinde Afrika, Avustralya, Babil, Karayip, Mısır, Mezoamerikan ve Güney Amerika, Kuzey Amerika, Okyanusya ve Asya bölümlerine ayrılmaktadır.¹¹¹

3.6.3.2.2. Botanik

1864 yılında Daniel Cady Eaton tarafından kişisel kütüphane ve bitki koleksiyonu ile kurulan Yale Herbaryumu, dünya çapında yaklaşık 350.000 numune bulunan uluslararası kabul görmüş bir depodur. Yaklaşık olarak 4.500 tipte örnek barındıran koleksiyon özellikle eğrelti otları, briyofitler ve çimenler ile erken botanik koleksiyoncularının tarihsel olarak önemli materyalleri bakımından zengindir.

3.6.3.2.3. Entomoloji

Yale Peabody Müzesi Entomoloji Bölümü koleksiyonları bir milyondan fazla örnek içermektedir. Bölüm koleksiyonu içinde lepidopterans, araknidler, Orthoptera, Coleoptera, su böcekleri ve tatarcıkların önemli koleksiyonları ve evrimsel temalar üzerindeki özel koleksiyonlar bulunmaktadır. Son satın almalar arasında tarihi olarak önemli koleksiyonlar da bulunmaktadır.

3.6.3.2.4. Omurgasız Paleontolojisi

Yale Peabody Müzesi'nin omurgasız fosilleri koleksiyonu, Amerika Birleşik Devletleri'nde, hacim olarak ve coğrafi, stratigrafik ve taksonomik temsilde en büyük koleksiyonlardan biridir. Omurgasız Paleontoloji Bölümü'nün koleksiyonları 350.000'den fazla örnek lotunu, yaklaşık 4 milyon numuneyi temsil etmektedir. Toplam 35.000 tür örneğinin yaklaşık 4.500 yeni tür tanımlarının temelini oluşturmaktadır. Çevrimiçi numune dizininde 300.000'den fazla numune lotu mevcut olup bilinen tüm tip örnekleri mevcuttur.

¹¹¹ Çevrimiçi: <https://peabody.yale.edu/collections> (18.03.2020)

3.6.3.2.5. Omurgasız Hayvan Bölümü

Omurgasız Hayvan Bölümü'nü koleksiyonlarında yalnızca yakın zamanda edinilmiş örneklerle kısıtlı olmamakla birlikte aynı zamanda 1800'lerin sonlarına ait binlerce tanesi bilime yeni türlerden yaklaşık 3 milyon örnekten oluşan güçlü Atlantik omurgasızları bulunmaktadır.

3.6.3.2.6. Tarihi Bilimsel Aygıtlar

Eskiden Tarihi Bilimsel Aygıtlar Bölümü olarak bilinen Bilim ve Teknoloji Tarihi Bölümü, Yale Üniversitesi'nin akademik bölümlerinden alınan 10.000'den fazla ekipmandan sorumludur. Başlıca fizik bölümü ekipmanlarından oluşan koleksiyon aynı zamanda astronomi, biyoloji, kimya, mühendislik ve jeoloji bölümlerinden de ekipmanlar içermektedir.

3.6.3.2.7. Fosil Bitki Bilimi

Yale Peabody Müzesi'nin paleobotanik koleksiyonu, 150.000'den fazla örneği barındırmaktadır. Koleksiyonun %75'lik kısmını Kuzey Amerika'dan örnekler geri kalan %25'lik kısmı Kuzey Kutbu, Avustralya, Orta Amerika, Avrupa, İsrail, Pakistan, Lübnan, Güney Amerika ve Batı Hint Adaları'ndan örnekler oluşturmaktadır.

Kökleri 19. Yüzyıl başlarına kadar giden koleksiyon, ABD'de tarihsel olarak en önemli koleksiyonlardan biridir. Koleksiyon 21. Yüzyıl başından itibaren önemli bir büyüme kaydetmiştir. Bu büyümenin bir kısmı saha çalışmaları ile elde edilmiş fakat daha büyük bir kısmı iki yetim koleksiyonun eklenmesi ile sağlanmıştır. Bu koleksiyonlar Amerikan paleobotanik çalışmalarının kurucularından J.S. Newberry, Leo Lesquereux, E.W. Berry, W.M. Fontaine, Lester Ward ve Arthur Hollick gibi isimlerin çalıştığı New York Botanik Bahçesi Koleksiyonu ve Princeton Üniversitesi Paleobotanik Koleksiyonu'dur.

3.6.3.2.8. Mineraloji ve Göktaşları Bölümü

Mineraloji ve Göktaşları Bölümü, 40.000'den fazla mineral örneğinin ve 400'den fazla meteoritin bilimsel ve tarihsel olarak önemli bir koleksiyonuna sahiptir.

3.6.3.2.9. Omurgalı Paleontolojisi Anabilim Dalı

Omurgalı Paleontoloji Anabilim Dalı, Kuzey Amerika'daki en önemli omurgalı fosil koleksiyonlarından birine sahiptir ve toplam 70.000'den fazla kataloglanmış örnek barındırmaktadır. Bölüm personeli ve öğrencileri omurgalı sistematigi, evrim ve paleobiyoloji alanında araştırma yaparlar.

3.6.3.2.10. Omurgalı Zooloji Bölümü

Omurgalı Zooloji Bölümü koleksiyonları yaklaşık 24.000 lot balık, yaklaşık 13.000 amfibi, yaklaşık 17.000 sürüngen, yaklaşık 130.000 kuş ve yaklaşık 15.000 memeli örnekleri içermektedir.

3.6.3.2.11. Soğutma Tesisi

Yale Peabody Cryo Koleksiyonu (YPCC), Peabody'nin dokuları ve örnekleri ultra soğuk koşullarda (-20 °, -80 ° ve -160 ° C) korumak için paylaştığı ortak bir tesistir. Buna ek olarak, YPCC müze ile ilgili araştırma laboratuvarlarından ve özel projelerden örnekleri kabul etmektedir.

3.6.3.2.12. Arşiv

Yale Üniversitesi Peabody Doğa Tarihi Müzesi, yalnızca müzenin tarihi, kuruluşunda yer alan kişiler ve koleksiyonlarının geçmişi ile ilgili değil, aynı zamanda ABD'de paleontoloji eğitiminin erken dönemi ile ilgili geniş bir malzeme arşivine sahiptir.

Yale Peabody Müzesi'nin antropoloji, zooloji, paleontoloji, entomoloji, ornitoloji, jeoloji, mineraloji, meteoritler ve tarihi bilimsel aygıtlar koleksiyonlarından örnekler fotoğraflanarak arşivlenmiştir.

Yale Peabody Doğa Tarihi Müzesi geniş koleksiyonu, köklü geçmişi ve araştırmaya verdiği destek ile üniversite müzeleri arasında önemli bir yere sahiptir.¹¹²

¹¹² David K. Skelly, Thomas J. Near, **Robert Lorenz, Exploration & Discovery: Treasures of the Yale Peabody Museum of Natural History**, New Haven, The Yale Peabody Museum, 2016.

3.6.4. Yale İngiliz Sanatı Merkezi

Yale İngiliz Sanatı Merkezi, İngiltere dışındaki en büyük İngiliz sanat koleksiyonuna ev sahipliği yapan bir kamu sanat müzesi ve araştırma enstitüsüdür. Paul Mellon tarafından üniversiteye sunulan koleksiyon, Elizabeth döneminden itibaren İngiliz sanat ve kültürünün gelişimini yansıtmaktadır.¹¹³

Resim 3.22: Yale İngiliz Sanatı Merkezi



Kaynak: britishart.yale.edu, 10.05.2020

3.6.4.1. Louis I. Kahn Binası

Merkezin en büyük eserlerinden biri binanın kendisidir. 1977 yılında halka açılan Yale İngiliz Sanatı Merkezi, Amerikalı mimar Louis I. Kahn tarafından tasarlanan son binadır. Yapı, çalışma merkezi ve galeri işlevlerini birleştirmektedir. Bina, Kahn'ın ilk büyük komisyonu olan Yale Üniversitesi Sanat Galerisi'nin (1953) karşısında yer almaktadır.

Merkezin dış cephesi mat çelik ve yansıtıcı camdan oluşmaktadır. Dört katlı iç mekân, iki iç avlu etrafında tasarlanmıştır ve traverten mermer, beyaz meşe, beton ve Belçika ketenleri de dahil olmak üzere doğal bir malzeme paletinden oluşmaktadır.

¹¹³ John Baskett, Paul Mellon's Legacy: A Passion for British Art: Masterpieces from the Yale Center for British Art. New Haven, Conn: Yale Center for British Art, Royal Academy of Arts, 2007.

Kahn, sadece karanlık günlerde ve akşamları yapay aydınlatmaya ihtiyaç duyulacak şekilde, nesnelerin doğal ışıkla görülebileceği galeriler tasarlamıştır.¹¹⁴

Yale İngiliz Sanat Merkezi Louis Kahn Binası, 2005 yılında Amerikan Mimarlar Enstitüsü tarafından Yirmibeş Yaş Ödülü ile onurlandırılmıştır. Bu ödül önceki yirmibeş ila otuz yıl içerisinde tamamlanıp zaman testine dayanan mimari simgeleri belirlemek için verilmektedir. Merkez, Kahn'ın Yirmibeş Yaş Ödülü aldığı 5. tasarımıdır.¹¹⁵

Resim 3.23: Yale İngiliz Sanatı Merkezi İç Mekân



Kaynak: britishart.yale.edu, 10.05.2020

3.6.4.2. Koleksiyon

Merkezin koleksiyonları 2.000'den fazla resim, 250 heykel, 20.000 çizim ve suluboya, 40.000 baskı ve 35.000 nadir kitap ve el yazması içermektedir. İngiliz sanatı ve ilgili alanlardaki araştırmaları destekleyen 40.000'den fazla cilt merkezin referans kütüphanesinde mevcuttur. İncelenen eserler arasında Joshua Reynolds, George

¹¹⁴ Jules David Prown, **The Architecture of the Yale Center for British Art**. New Haven, Conn: Yale Center for British Art, 2009.

¹¹⁵ Çevrimiçi: <https://www.aia.org/awards/7141-twenty-five-year-award> (20.04.2020)

Stubbs, Thomas Gainsborough, J. M. W. Turner ve John Constable'ın eserleri ve İngiltere'de yaşamış ve çalışmış, Avrupa ve Amerika'dan sanatçılar bulunmaktadır.¹¹⁶

3.6.5. Yale Üniversitesi Sanat Galerisi

Yale Üniversitesi Sanat Galerisi'nin misyonu, özgün sanat eserlerine doğrudan katılım yoluyla sanatın takdirini ve anlayışını ve toplumdaki rolünü teşvik etmektir. Galeri, Yale öğrencileri, öğretim üyeleri, sanatçılar, akademisyenler, mezunlar ve daha geniş topluluklar arasında araştırma, öğretim ve diyalog yoluyla sanat ve yaratıcı süreç hakkında aktif öğrenmeyi teşvik eder. Galeri, gelecek nesiller için güven içinde koleksiyonlarını oluşturup korurken, yararlanma ve araştırmayı teşvik etmek için sergiler ve eğitim programları düzenlemektedir.¹¹⁷

3.6.5.1. Tarihçe

Yale Üniversitesi Sanat Galerisi uzun bir tarihe sahiptir ve galerinin tarihi yerleştiği binalar ile içiçe geçmiştir.

Yale Üniversitesi Sanat Galerisi, 1832 yılında ressam John Trumbull'un 28 resim ve 60 minyatür portreyi üniversiteye sattığı zaman kurulmuştur. Trumbull'ın kendisi, eserleri sergilemek için Neoklasik yapıda bir bina tasarlamıştır. Trumbull Galerisi 25 Ekim 1832'de halka açıldığında, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk üniversite sanat müzesi olmuştur. Trumbull Galerisi artık ayakta olmasa da, bugünün Yale Üniversitesi Sanat Galerisi dört mimar tarafından tasarlanan üç tarihi yapıda yer almaktadır.¹¹⁸

3.6.5.1.1. Street Hall (1866)

Street Hall, Peter Bonnett Wight (1838–1925) tarafından tasarlanmış ve 1866'da Yale Güzel Sanatlar Okulu olarak açılmıştır. Bina adını, şehrin tüm sakinlerinin okula kayıt olabilmesi ve sınıfların hem erkek hem de kız öğrencilere açık

¹¹⁶ Malcolm Warner, vd., **Great British Paintings from American Collections: Holbein to Hockney**. New Haven: Yale University Press, 2001.

¹¹⁷ Çevrimiçi: <https://artgallery.yale.edu> (10.05.2020)

¹¹⁸ Susan B. Matheson; Helen A Cooper, **Art for Yale: A History of the Yale University Art Gallery**. New Haven, Conn, 2001.

olması şartıyla binanın inşası için fon bağışlayan New Haven'lı iş adamı Augustus Russell Street'ten (1791-1866) almıştır. Yale'nin kampüsünü 20. yüzyılın başlarında tanımlayacak olan neo-gotik tarzda inşa edilen bina, açısız anahatları ve çok renkli taş işçiliği ile karakterize edilen 13. yüzyıl Venedik saraylarının görünümünü hatırlatmaktadır. Street Hall'da birinci katta sınıflar ve stüdyolar ve ikinci katta koleksiyonun sergilenmesi için galeriler bulunmaktadır.

Resim 3.24: Trumbull Galerisi, 1865



Kaynak: artgallery.yale.edu, 10.05.2020

Resim 3.25: Street Hall

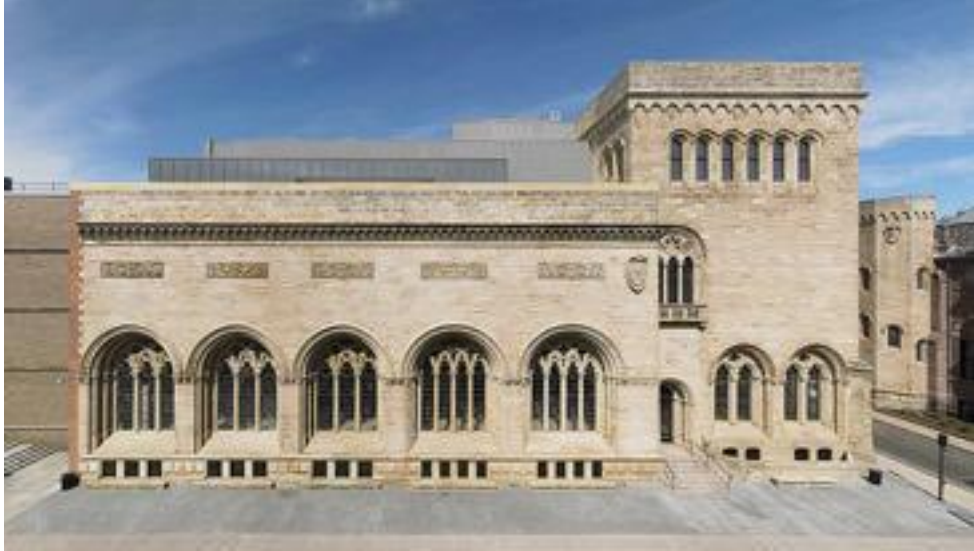


Kaynak: artgallery.yale.edu, 10.05.2020

3.6.5.1.2. Eski Yale Sanat Galerisi Binası (1928)

1926 yılı sonbaharında, üniversitenin sanat koleksiyonlarını birleştirecek olan Eski Yale Sanat Galerisi binası inşaatı başlamıştır. Binanın tasarımı mimar Egerton Swartwout (1870–1943) tarafından yapılmıştır. Binayı Street Hall'a bağlamak için High Street üzerinde bir köprü inşa edilmiştir. Binadaki mimari detaylar sembolik anlamlar içermektedir. Örneğin, High Street Köprüsü'ndeki kanatlı kadın rölyefleri mimari, drama, resim ve heykel sanatlarının kişileştirmeleridir.

Resim 3.26: Eski Yale Sanat Galerisi Binası



Kaynak: artgallery.yale.edu, 10.05.2020

3.6.5.1.3. Louis Kahn Binası (1953)

Louis Kahn (1901-1974) iki neo-gotik yapıya bitişik ünlü modernist binayı tasarlamıştır. Yale Üniversitesi Sanat Galerisi ve Tasarım Merkezi, Kahn'ın ilk önemli komisyonudur ve ilk şaheseri olarak kabul edilmektedir. 1953 yılında açıldığında, bina sergiler için açık alanlar ve sanat ile mimarlık öğrencileri tarafından kullanılmak üzere stüdyo alanları içermektedir. Yığma, beton, cam ve çelikten inşa edilmiş ve en açık cephesi boyunca penceresiz bir duvar sunan Kahn binası, Yale'deki ilk modernist yapıdır. Kahn'ın tasarımı sadece güzelliği, geometrisi ve ışığı ile değil, aynı zamanda

yapısal ve mühendislik yenilikleri, özellikle de tetrahedral tavan ve silindirik ana merdiveni ile dikkat çekmiştir.

Resim 3.27: Louis Kahn Binası



Kaynak: artgallery.yale.edu, 10.05.2020

Resim 3.28: Soldan sağa Louis Kahn Binası, Eski Yale Sanat Galerisi, Street Hall



Kaynak: artgallery.yale.edu, 10.05.2020

3.6.5.1.4. Yenileme ve Genişletme (2004-2012)

2004 yılında galerinin üç binasında da büyük bir onarıma başlanmıştır. Ennead Architects (eski adıyla Polshek Partners) tarafından 2012 yılında tamamlanan yenileme çalışması ile Eski Yale Sanat Galerisi'nin çatısına heykel sergileri için bir teras eklenmiştir. Eğitimcilerin koleksiyondan ders verebilmeleri için sekiz yeni derslik eklenmiş ve Nolen Sanat ve Eğitim Merkezi, eğitim ve öğretim için önemli bir kaynak olarak geliştirilmiştir. Yenileme ve genişletme, ülkenin en önemli eğitim kurumlarından biri olarak galerinin rolünü artırmıştır.

3.6.5.2. Koleksiyonlar

Galerinin kalıcı koleksiyonu, 1832'de sanatçı John Trumbull'un yüzden fazla resminin üniversite tarafından edinilmesi ile kurulmuştur. O zamandan beri koleksiyon, Doğu ve Batı kültürlerini temsil eden ve eski çağlardan günümüze kadar uzanan 250.000'den fazla nesneye ulaşmıştır.¹¹⁹

Resim 3.29: Louis Kahn Binası Galeri



Kaynak: archdaily.com, 23.04.2020

¹¹⁹ **Handbook of the Collections – Yale University Art Gallery**, New Haven, Connecticut, Yale University Art Gallery, 1992.

3.6.5.2.1. Afrika Sanatı

Afrika sanat koleksiyonu, kıtadan maskeler, figürler, faydalı nesneler, mücevherler, seramikler ve tekstillerle Afrika tarihini temsil eden yaklaşık 2.000 nesneden oluşmaktadır. Öne çıkan özellikler arasında Batı ve Orta Afrika'dan ritüel figürler ve maskeler ile Sahel bölgesinden pişmiş toprak eserler yer alıyor.

Yale Üniversitesi Sanat Galerisi'nin Sahra altı Afrika sanat koleksiyonu, 1937'de çeşitli tekstil hediyeleriyle başlamış ve şimdi ahşap, metal, fildişi, seramik ve diğer malzemelerden yaklaşık 2.000 nesneden oluşmaktadır. Koleksiyonu oluşturan önemli kilometre taşları, 1954'te Bay ve Bayan James M. Osborn'un galeri için satın aldıkları Linton Afrika Sanatı Koleksiyonu ve Charles B. Benenson tarafından 2004'te bağışlanan yaklaşık 600 Afrika obje koleksiyonudur. Benenson'un bağışı ile müzede France ve Benjamin Benanson Afrika Sanatı Vakfı Küratörü pozisyonu oluşturulmuş ve müzenin Afrika Sanatı bölümü açılmıştır. 2010 yılında Susanna ve Joel B. Grae, müzeye yaklaşık iki yüz antik Afrika eserinden oluşan bir koleksiyon bağışlamıştır. Koleksiyon, Batı ve Orta Afrika figüratif heykel ve maskeleri ile Sahel bölgesinden pişmiş toprak antik eserlerin güçlü bir temsilini sağlamaktadır. Etiyopya'dan Hristiyan haçları ve Liberya'dan minyatür maskeler gibi çeşitli özel koleksiyonlar da bulunmaktadır. Djenne, Nok, Bura, Sokoto, Koma, Sapi ve Benin dahil olmak üzere birçok eski Afrika uygarlığı temsil edilmektedir.¹²⁰

3.6.5.2.2. Amerikan Dekoratif Sanatları

Yale Üniversitesi Sanat Galerisi'nin Amerikan dekoratif sanatları koleksiyonu çeşitli malzemelerden 20.000 nesneye sahiptir. Francis P. Garvan'ın sömürge ve federal dönemi eserleri bağışı koleksiyonun güçlü yanları arasındadır. Yale'nin erken gümüş koleksiyonunda New England, New York ve Philadelphia'dan önemli örnekler bulunmaktadır. Mobilya koleksiyonu 17., 18. ve 19. yüzyılların başlarında özellikle önemli olan tüm dönemlerden seçkin örnekler içermektedir. Galeride sergilenen

¹²⁰ Frederick J. Lamp, vd., **Accumulating Histories: African Art from the Charles B. Benenson Collection at the Yale University Art Gallery**. New Haven: Yale University Art Gallery, 2012.

parçalara ek olarak, Mobilya Çalışmaları bölümünde 1.300'den fazla örnek bulunmaktadır.¹²¹

Amerikan dekoratif sanatları koleksiyonunda kalay ve diğer metallerin yanı sıra ayrıca cam, seramik, tekstil ve duvar kağıdının önemli örnekleri yer almaktadır. Koleksiyona büyük bir katkı, 1980'lerde Carl R. Kossack ve ailesinin 18.yüzyıl sonu ve 19. yüzyıl başları ağırlıklı olarak 7.000'den fazla Amerikan gümüşünü bağışlaması ile sağlanmıştır.

Kalıcı koleksiyon galerilerinde, sömürge döneminden günümüze Amerikan tasarımının kronolojik bir araştırması ticaret, cinsiyet, din ve etnisite gibi temalar üzerinden sergilenmektedir.

3.6.5.2.3. Amerikan Resim ve Heykel Sanatları

Yale Üniversitesi 250 yılı aşkın bir süreyi kapsayan Amerikan sanatı toplamaktadır. Galeri, 1832'de John Trumbull'un Amerikan Devrimi resimleri dahil olmak üzere devrimci ve erken cumhuriyet döneminin önemli şahsiyetlerinin 100'e yakın portresini içeren koleksiyon ile kurulmuştur. O zamandan beri, Yale Üniversitesi Sanat Galerisi koleksiyonu, Amerikan tarihinin neredeyse her döneminden gelen ünlü sanat eserlerini içerecek şekilde büyümüştür. 18. Yüzyıl fildişi üzerine suluboya gelin portresi, 19. Yüzyıl Batı Amerika resimleri ve 20. Yüzyıl başlarından caz etkilenimli soyutlamalar gibi eserler ile Amerikan ulusunun sanatsal çeşitliliği yansıtılmaktadır.¹²²

3.6.5.2.4. Antik Sanat

Yale Üniversitesi Sanat Galerisi'nin antik Akdeniz sanatı koleksiyonu, Eski Yale Sanat Galerisi binasındaki heykel salonunda sergilenmekte ve kronolojik enstalasyon eski Babil'den erken orta çağ Avrupa'sına kadar bir zamanı kapsamaktadır. Koleksiyonda MÖ 9. Yüzyıl Kral Assurnasirpal II sarayından Asur taş kabartmaları,

¹²¹ John S. Gordon, Keely Orgeman, **A Modern World: American Design from the Yale University Art Gallery, 1920-1950**. New Haven, Conn: Yale University Press, 2012.

¹²² David G. McCullough, vd., **Life, Liberty, and the Pursuit of Happiness: American Art from the Yale University Art Gallery**. New Haven, Conn: Yale University Press, 2007.

Yunan ve Roma vazo, cam, heykel ve mozaikleri ve Roma imparatorluk portreleri bulunmaktadır.

3.6.5.2.5. Antik Amerika Sanatı

Galerinin antik Amerika sanat koleksiyonu, Olmec'den İnka'ya kültürel sınırları aşan ve 2.500 yıldan fazla süreyi kapsayan yaklaşık 1.500 nesne içermektedir. Koleksiyon Maya ve öncüllerinin sanatının güçlü temsilleri ile birlikte Kosta Rika, Batı Meksika ve And bölgelerinden eserler de içermektedir.¹²³

3.6.5.2.6. Asya Sanatı

Galeri'nin Asya sanatı koleksiyonu Doğu Asya, Güney Asya, Güneydoğu Asya, İran, Irak ve Türkiye'den yaklaşık 8.000 eserden oluşmakta ve neolitik dönemden 21. yüzyıla kadar yayılmaktadır. Koleksiyonda Çin seramik ve resimleri, Japon resimleri ve baskıları, Hint ve Farsi tekstil ve minyatür resimleri yer almaktadır.

3.6.5.2.7. Avrupa Sanatı

Galerideki Avrupa sanatı koleksiyonu, erken dönem İtalyan Rönesans resim gruplarından birini ve Hans Holbein, Frans Hals ve Peter Paul Rubens gibi Kuzey ustaları tarafından dikkate değer eserler de dahil olmak üzere, 9. ila 19. yüzyıldan resimler, heykel, tekstil ve dekoratif sanatlardan oluşmaktadır.

3.6.5.2.8. Hint Pasifiği Sanatı

Galerinin Hint-Pasifik sanat koleksiyonu, Güneydoğu Asya denizcilik sanatını temsil etmektedir ve etnografik heykeller, tarih öncesi dönemden geç orta çağ dönemine kadar Cava altını ve Endonezya tekstillerinin temsili bakımından kuvvetlidir.

3.6.5.2.9. Modern ve Çağdaş Sanat

Galerinin modern ve çağdaş sanat koleksiyonu, 20. yüzyıl ve 21. yüzyılın başlarından örnek eserler açısından dikkat çekicidir. Özellikle güçlü yönleri, Société

¹²³ George A. Kubler, E.W. Faller, **Pre-columbian Art of Mexico and Central America**. New Haven, Conn: Yale Univ. Art Gallery, 1986.

Anonyme Koleksiyonunda temsil edilen 1920-1940 dönemine ait bir avangard sanat eseri grubunun yanı sıra 20. yüzyıl ortası Amerikan resimlerinden oluşan bir koleksiyondur.¹²⁴

3.6.5.2.10. Nümismatik

Galerinin 120.000'den fazla nesneden oluşan nümismatik koleksiyonu, Amerikan üniversiteleri arasında en büyük ve en çeşitli nümismatik koleksiyonlarından biridir. Kısmen özel bir sergi galerisinde ve Bela Lyon Pratt Nümizmatik Çalışma Odası'nda yer almaktadır.

3.6.5.2.11. Fotoğraf

Galerinin fotoğraf koleksiyonu, fotoğraf tarihini temsil etmekle birlikte 20. Yüzyıl Amerikan fotoğrafçılığında önemli örnekler barındırmaktadır. Öne çıkan eser grupları arasında Robert Adams, Donald Blumberg ve Lee Friedlander'ın eksiksiz baskı setleri bulunmaktadır.¹²⁵

3.6.5.2.12. Baskı ve Çizim

Galerinin baskı ve çizim koleksiyonu 15. yüzyıldan günümüze yaklaşık 29.000 baskı, 11.000'den fazla çizim ve suluboyadan oluşmaktadır. Koleksiyon içerisinde 19. yüzyıl Fransız baskıları, 19. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar Amerikan eserleri ve son yıllarda satın alınmış 800 savaş sonrası sanat eseri bulunmaktadır.¹²⁶

Yale Üniversitesi Sanat Galerisi, dünyanın dört bir yanından sanat eserlerine ev sahipliği yaparak öğrencilerini ve ziyaretçilerini farklı kültürlerle tanıştırmak eğitlimlerine katkıda bulunmaktadır.

¹²⁴ Cathleen Chaffee, **Eye on a Century: Modern and Contemporary Art from the Charles B. Benenson Collection at the Yale University Art Gallery**. New Haven, Conn: Yale University Press, 2013.

¹²⁵ Jock Reynolds, "Photography at the Yale University Art Gallery: A Brief Overview", **Yale University Art Gallery Bulletin**, New Haven, Connecticut, Yale University Art Gallery, 2006, s.29-35.

¹²⁶ Suzanne Boorsch, John Marciari, **Master Drawings from the Yale University Art Gallery**. New Haven, Connecticut, Yale University Art Gallery, 2006.

3.7. Johns Hopkins Üniversitesi Müzeleri

Johns Hopkins Üniversitesi Müzeleri, dünyaca ünlü bir üniversitenin müzeleri olarak bilimin ve müzecilik uygulamalarının gelişimine, geleceğin sanat tarihçileri, tarih uzmanları ve müze profesyonellerinin yetiştirilmesine katkıda bulunarak yardım etmektedir. Koleksiyonları, sergileri ve programları ile fakülteye müfredat desteği sağlamakta ve üniversitenin akademik misyonunu yerine getirmeye yardımcı olmak için öğrencilere kredi sağlayan kurslar ve stajlar sunmaktadır. Üniversite bünyesinde Sheridan Kütüphanesi ve Üniversite Müzeleri bölümüne bağlı olan üç adet müze bulunmaktadır.

3.7.1. Evergreen Müze ve Kütüphanesi

Hayırsever Garrett ailesinin iki kuşağının bir dönem evi olan İtalyan tarzı bahçelerle çevrili eski bir konakta yer alan Evergreen Müze ve Kütüphanesi, aile tarafından bir araya getirilen güzel ve dekoratif sanatlar, nadir kitaplar ve el yazmalarını barındırmakta ve çağdaş sanatçılar için canlı, ilham verici bir mekân olarak kullanılmaktadır. Koleksiyonda post-empresyonist resimler (Edgar Degas (1834–1917), Amedeo Modigliani (1884-1920) ve Ignacio Zuloaga (1870-1945)), Çin porselenleri, Japon lakeleri, netsuke'ler (minyatür oyma fildişi) Léon-Bakst tarafından tasarlanmış özel tiyatro salonu ve Louis Comfort Tiffany (1848-1933) cam sanatının en büyük özel koleksiyonlarından biri bulunmaktadır.¹²⁷

Müzede, 20. yüzyılın ilk yarısında Evergreen mülklerinde sanatçıları ve müzisyenleri ağırlamış ve sanatçıları desteklemiş koleksiyoner Garrett ailesinin tarihini kutlamak için bir konuk sanatçı ve sergi programı gerçekleştirilmektedir. Evergreen her yıl bir sanatçıya kapılarını açmakta ve koleksiyonları, mimariyi ve araziye yerinde incelemeye davet etmektedir. Ev Misafirleri programı, çağdaş sanatçıların çalışmaları ile halka bu tarihi yeri görmek ve anlamak için yeni yollar sunmaktadır.¹²⁸

¹²⁷ J.A. Abbott, vd., **Evergreen: The Garrett Family, Collectors and Connoisseurs**, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 2007

¹²⁸ Çevrimiçi: <http://www.museums.jhu.edu/evergreen.php?section=collections> (10.02.2020)

Resim 3.30: Evergreen Müze ve Kütüphanesi



Kaynak: museums.jhu.edu, 10.02.2020

Evergreen koleksiyonları, ülkenin İç Savaş sonrası sanayi devriminden modern jet çağına kadar Amerikan zevki ve uzmanlığının evrimi ile ilgili bir perspektif sunmaktadır.

3.7.1.1. Garrett Ailesi

Eski bir İtalyan konağı olan Evergreen Müzesi ve Kütüphanesi, 1857 yılında Baltimore'un Broadbent ailesi tarafından inşa edildi. 1878'de B&O Demiryolu Şirketi Başkanı John W. Garrett tarafından oğlu T. Harrison Garrett için satın alınan Evergreen, Garrett ailesinin iki nesline ev sahipliği yapmıştır.

48 odalı konak, yükselen revakları, ayrıntılı pervazları, 26 dönümlük bahçe ve çayırıları çevreleyen Tiffany tasarımlı cam gölgelik ve iç mekanının ayrıntılı işçiliğiyle, Yıldızlı Çağ mimarisinin mükemmel bir örneğidir.

1880'lerde T. Harrison ve karısı Alice Whitridge Garrett, mülkte iddialı bir yenileme ve inşaat programı yürütmüştür. En büyük oğulları John Work Garrett'in 1920'de evi miras alması ile Evergreen'i değiştirme ve genişletme geleneği eşi Alice Warder Garrett ile devam etmiştir. Ailenin sanat, tiyatro, nadir kitap ve seyahate olan özel ilgisi Evergreen'in gelişiminde önemli etkiye sahiptir.

Günümüzde evde aileye ait 50.000'den fazla eşya bulunmakta ve ziyaretçilere ailenin sanata olan desteği hakkında bilgi sunmaktadır.

Lawrence Hall Fowler tarafından tasarlanan Evergreen Nadir Kitap Kütüphanesi, Shakespeare'in dört folyosu, Audubon, Catesby ve Gould'un doğal tarih eserlerinden oluşan geniş bir koleksiyon ve Bağımsızlık Bildirgesi'nin her imza sahibinin imzalarını içeren 8.000'den fazla cilt içermektedir.

Garrett ailesinin sahne sanatlarına olan sevgisi, Diaghilev ve Ballet Russes ile yaptığı çalışmalarla bilinen ünlü Rus göçmen tasarımcısı Léon Bakst'ın setleriyle mevcut olan tek tiyatro olan, evin özenle dekore edilmiş Bakst Tiyatrosu'nda açıkça görülmektedir.

1942'de Evergreen ve koleksiyonları Johns Hopkins Üniversitesi ve Evergreen House Vakfı'nın bir parçası olmuştur.

3.7.1.2. Koleksiyon

3.7.1.2.1. Kuzey Girişi

Evergreen Müzesi ve Kütüphanesi 1857 yılında Charles Caddesi'ne bakan 2-1/2 katlı bir blok olarak inşa edilmiştir. Garrett ailesinin Evergreen'deki ikametinin 60 yıl ve iki neslinde, ev büyük ölçüde genişletilmiş ve değiştirilmiştir. Orijinal giriş, doğuya bakan revakın altındaki merdivenlerin üstünde yer alırken, bugün ziyaretçiler tarafından kullanılan giriş 1896 yılında New York'lu mimar Lawrence Aspinwall (1854–1936) tarafından tasarlanmıştır. Alice Whitridge Garrett (1851– 1920)'in daha erişilebilir bir giriş isteğine göre Aspinwall, ana evin İtalyan mimarisini geliştirmek için iki katlı bir ek tasarlamıştır. Kapı üzerindeki cam ve ferforje gölgelik Louis Comfort Tiffany (1848-1933) tarafından oluşturulmuştur.

3.7.1.2.2. Birinci Kat Salonu

T. Harrison Garrett (1849-1888) Evergreen'e taşındıktan kısa bir süre sonra, kır evini değiştirmeye başlamış ve ilk olarak dikkatini ilk izlenimlerin gerçekleştiği giriş salonunun yeniden dekore edilmesine çevirmiştir. Garrett, şık ve heybetli bir iç mekân yaratmak için Baltimore'daki en eski ve en prestijli iç tasarım firması P. Hanson Hiss & Co ile anlaşmıştır. Kemerlerdeki Mağribi kafes işi ve tüy, kurdele ve kalkan motifli mozaikler yapılan değişikliklerden bazılarıdır.

3.7.1.2.3. Çizim Odası

Baltimore'lı mimar Laurence Hall Fowler (1876–1971), 1941'de John Work Garrett (1872–1942) için bu odayı yenilemiştir. Fowler, zemin döşemesini yerinde bırakmış ve odadaki diğer her şeyi yeniden tasarlamıştır. Bunlar arasında perdeler, yükseltilmiş tavan, akceviz panelin kurulumu ve gümüş yaldızlı süslemeler bulunmaktadır. Hem Fowler hem de Bayan Garrett (1877–1952) yeni çizim odasının “bir sanat galerisi değil, etrafınızdaki resimlerle oturmak için hoş bir oda” olduğunu belirtmiştir. Bahsedilen resimler, Bayan Garrett'ın Modigliani (1884-1920), Picasso (1881-1973), Utrillo (1883-1955), Vuillard (1868-1940), Bonnard (1867– 1947), Degas (1834–1917), Forain (1852–193) ve Derain (1880-1954) içeren post-empresyonist resim koleksiyonudur. Beyaz İspanyol elbisesiyle Alice Warder Garrett'in büyük bir portresi 1929'da İspanyol sanatçı Ignacio Zuloaga (1870-1945) tarafından çizilmiş ve piyano tarafında asılmıştır. T. Harrison Garrett'in koleksiyonundan Çin mavisi ve beyaz renkli porseleni şöminede sergilenmektedir.

3.7.1.2.4. Ana Kütüphane

Bu ceviz panelli oda mimar Laurence Hall Fowler (1876–1971) tarafından tasarlanmış ve ailenin kitaplarını barındırmak için 1927-1928'de inşa edilmiştir. Garrett kütüphanesinde bulunan nadir ciltler hem John Work Garrett (1872–1942) hem de babası T. Harrison Garrett'in (1849-1888) ilgi alanlarını yansıtmakta ve Audubon'un Kuzey Amerika Kuşları kitabının iki baskısını içermektedir. Diğer ünlü doğal tarih kitapları arasında Gould, Catesby, Eliot ve Redoute'a ait kitaplar bulunmaktadır. Kütüphanede ayrıca incunabula (1501'den önce basılmış kitaplar) ve

Bağımsızlık Bildirgesi'nin tüm imzalayıcılarının imzaları bulunmaktadır. Şömine üzerinde John Work Garrett İtalya Büyükelçisi olarak Roma'da yaşıyorken Ignacio Zuloaga (1870-1945) tarafından çizilmiş portresi asılıdır.

3.7.1.2.5. Viktorya Dönemi Odası

Alice Whitridge Garrett (1851–1920) tarafından müzik odası olarak kullanılan Viktorya Odası, Alice Warder Garrett (1877–1952) tarafından ebeveynlerinden devraldığı meşe imitasyonu bambu mobilyalar kullanılarak konuk odası olarak yeniden dekore edilmiştir.

3.7.1.2.6. Altın Banyo

T. Harrison Garrett (1849–1888) bu banyoyu 1886'da ev ekletmiştir. Baltimorelu mimar Charles Carson'dan (1847-1891) banyoyu tasarlaması istenmiş ve duvarlar, tavan ve zemin yüzeyleri için New York Herter Brothers'dan cilasız mermer mozaik karo siparişi verilmiştir. Banyonun metal boruları ve armatürleri pirinçten yapılmıştır ve pencere çerçevesi, panjurlar, ayaklı dolap ve su deposu da dahil olmak üzere tüm ahşap yüzeyler altın varakla yaldızlıdır.

3.7.1.2.7. John Work Garrett'in Çocukluk Odası, Çalışma Odası ve Kütüphanesi

Bir çocukluk kazasından sonra John Work Garrett (1872-1942) bir bacağının büyümesini engelleyen bir semptom gelişmiştir. Bu olay gerçekleştiğinde, John'un babası onun için bir asansör kurdurmuş, onu üçüncü kattan ikinci kata taşımış ve yeni odasına bir kütüphane ekletmiştir. Odada, John'un erken yaşamıyla ilişkili nesneler, Princeton'dan bir poster, kuş yumurtaları, madeni paraları, sihir numaraları ile doğal tarih ve koleksiyonculuğa ilk ilgisini gösteren diğer nesneler yer almaktadır.

3.7.1.2.8. Bakst Tiyatrosu

Günümüzde Evergreen'in Bakst Tiyatrosu'na ev sahipliği yapan alan aslında bir spor salonudur. Alice Whitridge ve T. Harrison Garrett'ın evde eğitim gören üç oğlu için inşa edilen salon 1886'da Charles Carson (1847-1891) tarafından tasarlanmıştır. Mekân Alice Warder ve John Work Garrett tarafından bir tiyatroya

dönüştürülmüş ve Garretlerin I. Dünya Savaşı'ndan hemen önce Paris'te tanıştığı, Ballets Russes'ın ünlü Rus set ve kostüm tasarımcısı Léon Bakst (1866-1924) tarafından dekore edilmiştir. Bayan Garrett, birçok yönden bir 'polymath' olarak tanıyabileceğimiz bir kimse olup görsel ve performans sanatlarına hayatında önemli bir yer vermiştir. Bu yönünü yıllara sonra da bize görünür kılan birçok hareketinden biri evin bu bölümünü tiyatroya çevirmiş olmasıdır. Bayan Garret tiyatroya hayat getirmesi adına Bakst'ı 1922'de Evergreen köşküne davet etmiş ve tiyatro olarak Mayıs 1923'te açmıştır. Bakst salonun tavan ve duvarlarını Rus kırsal yaşam motifleri ile süslemiştir. Ayrıca Bayan Garrett için sahnede kullanması üzere 3 adet sahne seti ve kostüm tasarlamıştır. Evergreen Müze ve Kütüphanesi, günümüzde Bakst'ın sahne setlerini ve sulu boya çizimlerini içeren tek koleksiyondur.

Resim 3.31: Bakst Tiyatrosu



The Bakst Theater at the Evergreen Museum

Kaynak: decoration-ancientandmodern.com, 20.04.2020

3.7.1.3. John Work Garret Kütüphanesi

Garrett Kütüphanesi, T. Harrison Garrett ve oğlu John Work Garrett tarafından iki nesil boyunca bir araya getirilen nadir kitaplar ve el yazmalarından oluşmaktadır. 1942 yılında John Work Garrett tarafından Johns Hopkins Üniversitesine

başılanmıştır. Günümüzde üniversitenin Sheridan Kütüphanelerinin özel koleksiyonlar bölümünün bir parçasıdır. Koleksiyon Evergreen’de 4 ayrı bölümde bulunmakta yaklaşık 30.000 kadarlık bir kısmı çevrimiçi olarak Sheridan kütüphanesi kataloglarında bulunmaktadır.

Koleksiyonda göze çarpan kategoriler arasında incunabula (1501'den önce basılmış kitaplar), 16. ve 17. yüzyıl İngiliz Rönesans edebiyatı ve tarihi, doğa tarihi ve ornitoloji, uluslararası kabul görmüş Laurence Hall Fowler mimarlık tarihi koleksiyonu, seyahatler ve yolculuklar, tarihi haritalar ve atlaslar, 18.-19. yüzyıl plaka kitapları, İç savaş broşürleri ve 19. yüzyıl çocuk edebiyatı bulunmaktadır. Diğer küçük ama seçkin koleksiyonlar arasında orta çağ el yazmaları, tarihi kostüm ve şölen kitapları ve Fowler'ın kendi makaleleri ve mimari çizimleri bulunmaktadır.

3.7.1.3.1. Ana Kütüphane

Evergreen'deki özellikle iyi ve nadir kitapların ve el yazmalarının büyük çoğunluğu Laurence Hall Fowler (1876-1971) tarafından tasarlanan Ana Kütüphane'de bulunmaktadır. Bunlar çoğunlukla T. Harrison Garrett (1849-1888) ve oğlu John Work Garrett (1872-1942) tarafından toplanmıştır. T. Harrison, çoğunlukla nadir kitaplar, madeni paralar, baskı ve oryantal halılar toplamışken; Bay Garrett'in büyük ölçüde nadir kitaplar, el yazmaları ve nümismatiklerle ilgilendiği görülmektedir.

3.7.1.3.2. Incunabula

Evergreen’de Amerika Birleşik Devletleri’ndeki en büyük incunabula koleksiyonlarından biri bulunmaktadır. 1501’den önce, baskı teknolojisi emekleme aşamasındayken basılan 140 adet kitap bulunmaktadır. Bunlar arasında İtalya’da ilk basılan kitaplardan üçüncüsü olan “Subiaco Lactantius” (1465), İngiltere’de basılmış ilk kitaplardan biri olan William Caxton’un “Chronical of England” kitabı (1480) ve “Nuremberg Chronicle” (1490)’ın latince edisyonu bulunmaktadır.

Resim 3.32: John Work Garrett Kütüphanesi



Kaynak: museums.jhu.edu, 10.02.2020

3.7.1.3.3. Mimarlık Tarihi: Fowler Koleksiyonu

15. yüzyılın sonundan 19. yüzyıla kadar uzanan Laurence Hall Fowler Koleksiyonu, Rönesans ve Barok İtalyan Okulu'ndan başlayan ve 18. Ve 19. Yüzyıl Fransız ve Britanya tasarımlarından Beaux-Arts stiline kadar mimari gelenekleri yansıtmaktadır. Koleksiyonda ayrıca Vitruvius'un 1495 kadar uzanan 40 adet baskısı; Alberti, Serlio, Scamozzi, Vignola, Palladio ve diğerlerine ait İtalyan Okulu'nun en geniş örneklerinden biri; Fransız ustalardan Androuet du Cerceau, Bosse ve De Lorme ile İngiliz klasisistlerden Inigo Jones ve Robert Adams'dan örnekler yer almaktadır.

3.7.1.3.4. Sanat ve Müze Gravür Kitapları

John Work Garrett, diplomatik görevlerinde Avrupa'nın bazı büyük özel koleksiyonlarını ve kamu müzelerini keşfetme fırsatını iyi değerlendirmiştir. Koleksiyonun öne çıkan örnekleri arasında Avrupa'nın en iyi müzelerinin koleksiyonlarının birden fazla resimli kataloğu; Michelangelo, Raphael, Piranesi ve

İtalyan Okulu'nun diğer liderlerinin eserlerinin resimli katalogları; İngiliz sanatçı George Vertue, Hogarth, Gillray ve diğerlerinin büyük ölçekli reproduksiyonları ve Giovanni Battista Piranesi'nin (yaklaşık 1748-1792) 16 ciltlik tüm gravür eserlerinin büyük bir baskısı bulunmaktadır.

3.7.2. Homewood

Ulusal bir kent simgesi olan Homewood, ülkenin Federal dönem Palladian mimarisinin hayatta kalan en iyi örneklerinden biridir. 1801'deki asıl kullanımından bu yana, ev özel bir konut, bir erkek okulu, bir üniversite fakülte kulübü, bir yönetim binası ve bir kamu müzesi olarak kullanılmıştır.¹²⁹ Homewood, zaman içindeki kullanımlarıyla birlikte Amerikan cumhuriyeti, Baltimore şehri ve Johns Hopkins Üniversitesi'nin gelişiminin bir parçası olmuştur.

Homewood, Bağımsızlık Bildirgesi'ni imzalayan Charles Carroll of Carrollton'ın tek oğlu Charles Carroll, Jr. için 1801-06 yılları arasında inşa edilmiştir. Baba Carroll, Philadelphia'lı Harriet Chew ile evliliği üzerine konutu oğluna bir düğün hediyesi olarak hediye etmiştir. Genç çift ve beş çocuğu, 19. yüzyılın ilk çeyreğinde evi kır evi olarak kullanmışlardır. Aynı dönemde, William ve Becky Ross ile iki çocuğu, Izadod ve Cis Conner ve 13 çocuğunun altısı da dahil olmak üzere Homewood'da en az 25 köleleştirilmiş kişi yaşamış ve çalışmıştır.¹³⁰

Ev, 1838 yılında zengin bir Baltimore tüccarı olan William Wyman'a satılana kadar Carroll ailesinde kalmıştır. Wyman evi bir dizi kiracıya verdikten sonra son olarak binayı günümüz Gilmanları'nın öncülü olan bir erkek okulu olarak kullanılması için kiraya vermiştir.

¹²⁹ W.H. Buckler, **Assembling Homewood Site**, Baltimore, The Johns Hopkins University, 1941

¹³⁰ Çevrimiçi: <http://www.museums.jhu.edu/homewood.php?section=main> (10.02.2020)

Resim 3.33: Gilman yatılı okulunun 1809 sınıfı öğrencilerinin resmi



Kaynak: Arthur, C.R., Kelly, C., 2004

20. yüzyılın başında, Johns Hopkins Üniversitesinin mütevelli heyeti geliştirmekte olan üniversiteyi Baltimore şehir merkezinden eski Homewood arazisine taşımışlardır. Üniversite, yeni kampüsünün adı olarak evin lakabını almış ve tarihi yapıyı, sonradan yapılacak binalar için mimari ilham kaynağı olarak kullanmıştır. Yıllar içerisinde üniversite Homewood evini öğretim görevlileri için bir fakülte kulübü, yüksek lisans öğrencisi yurdu ve idari ofis olmak üzere farklı amaçlar için kullanmıştır. Homewood, 1987 yılında kalıcı olarak bir müzeye dönüştürülmüştür.¹³¹

¹³¹ C.R. Arthur, C. Kelly, **Homewood House**, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 2004

Resim 3.34: Homewood Müzesi



Kaynak: doorsopenbaltimore.org, 20.04.2020

3.7.2.1. Koleksiyon

Homewood Müzesi'nin koleksiyonu, Carroll ailesinin kullanımı sırasında (1801-1832) Homewood'daki mobilyaları temsil eden ince ve dekoratif sanat objelerinden oluşmaktadır ve bazı parçalar Carroll ailesiyle doğrudan ilişkilidir. Koleksiyonun büyük bir kısmı Amerikan ve İngiliz yapımı olmakla birlikte dönemin yüksek kaliteli Baltimore mobilyalarını yansıtmaktadır. İngiliz seramikleri, gümüş ve mobilyaların yanı sıra koleksiyondaki Çin ve Fransız üretimi ürünler, 19. yüzyılın başlarında Baltimore'da bulunabilen ithal ürünleri yansıtmaktadır.

3.7.2.2. Misyon

Johns Hopkins Üniversitesi'ndeki Homewood Müzesi, dersler, turlar, sergiler, eğitim ve programlar aracılığıyla tarihi, günümüzün öğrencilerin ile halkın ile ilgisine sunmaktadır. Müze, yeni ulusun, Homewood'un ve Baltimore'a tarihine katkıda bulunan tüm insanların hayatlarına dair bilgi ve ipuçları veren aydınlatıcı, mimari

olarak çekici bir yer olup, güzel ve dekoratif sanat eserlerini toplamayı korumayı ve yorumlamayı amaçlar.

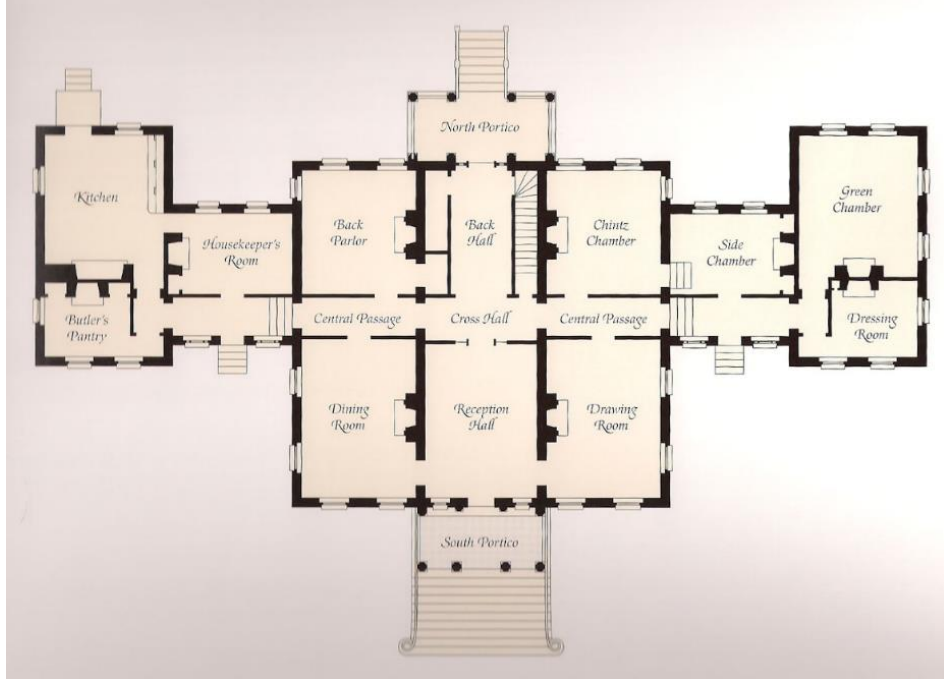
3.7.2.3. Binalar ve Arazi

Orijinal Homewood arazisi 130 dönümden oluşuyordu ve çok sayıda yardımcı yapıya ve gösterişli arazilere sahipti. Mülkte aslında ayrıca bir hamam, mandıra, tütüleme evi, soğutma evi, çitlerle çevrili kuyu, buz evi, ahır ve tuvalet binası bulunmaktaydı. Bu ek binalardan sadece ahır ve tuvalet günümüze ulaşmış durumdadır. Ahır binası artık Merrick Ahır olarak bilinmekte ve üniversite tiyatro prodüksiyonlarına ev sahipliği yapmaktadır.

3.7.2.4. Ev

Homewood, 743 metrekarelik, Palladian tarzı, Federalizm dönemi bir konaktır. Zarif boyutları, ince işçiliği ile özgün ve çok sayıda karmaşık alçı kalıpları ve tavan süsleri, şık sahte kaplamaları ve süslü şömine çevreleri de dahil olmak üzere abartılı detayları ile ünlüdür. Birinci katta üç ayrı alan vardır: bir servis kanadı, bir eğlence bloğu ve özel aile konutu. Buna ek olarak, bir mahzende şarap ve yiyecek depolama, çalışma odaları ve büyük olasılıkla köleleştirilmiş işçiler için geçici yaşam alanları bulunmaktadır. Bu yaşam alanları yorumlandığında, hane halkları, aile ilişkileri ve Baltimore'un erken dönemlerindeki sosyal hiyerarşik yapıların temsilini ortaya çıkarmaktadır.

Resim 3.35: Zemin kat yerleşim planı



Kaynak: museums.jhu.edu, 10.02.2020

3.7.2.5. Carroll Ailesi

Homewood'un Maryland'in önde gelen Carroll ailesinin en az üç kuşağı ile doğrudan bağları bulunmaktadır. Charles Carroll of Carrollton'ın oğlu Charles Carroll, Jr. (d. 1775), 1800 yılında Philadelphia'dan Harriet Chew Carroll (d. 1775) ile evlenmiş ve çift 1801 yılında Philadelphia'dan Baltimore'a taşınmıştır. Yaz aylarını kır evleri olan Homewood'da, kış aylarını ise Baltimore şehrinde geçirmişlerdir. Çiftin yedi çocuğu olmuş fakat iki oğlu bebeklik döneminde hayatlarını kaybetmişlerdir. En büyük çocukları Charles Carroll of Doughoregan'dur (d. 1801). Dört kızı Elizabeth Henrietta (d. 1802), Mary Sophia (d. 1804), Harriet Juliana (d. 1808) ve Louisa Catherine (d. 1809) idi. Charles ve Harriet 1816'da ayrıldı. Kayınpederinin yardımıyla, oğulları bir dizi prestijli okulda eğitim görürken Harriet ve dört kızı Philadelphia'ya yerleşmiştir. Charles Carroll of Doughoregan, babasının 1825'te ölümünden sonra is yaşamak için Homewood'a döner. Büyükbabasının 1832'de ölümünden sonra Charles, karısı Mary Diggs Lee (d. 1799) ve çocukları, Maryland'in 37. valisi olan oğulları Charles Lee Carroll (d. 1830) ile Howard County'deki Carroll aile konağı olan

Doughoregan konağına taşınmıştır. Charles Carroll of Doughoregan, 1838'de Homewood'u ise bir sonraki sahibi William Wyman'a satmıştır.

Resim 3.36: Müzik odası



Kaynak: museums.jhu.edu, 10.02.2020

3.7.2.6. Ross Ailesi

William ve Rebecca Ross, Carroll hanesinin köleleştirilmiş ev hizmetkârları olan evli bir çifttir. 1785 yılında esaret altında dünyaya gelen William, Carroll ailesinin Annapolis şehrindeki evinde köleleştirilmiş annesi Bridget tarafından büyütölüp Homewood'da Charles Carroll'a hizmet etmek için eğitilmiştir. Yaklaşık 16 yaşındayken William Homewood'a uşak ve arabacılık yapmak üzere gönderilmiştir. Rebecca'nın ataları bilinmemektedir ve Carroll evindeki rolü ise Harriet Chew Carroll'un kişisel görevlisi olarak hizmet etmek olmuştur. Evlenmeden önce William kaçmaya çalışmış ancak bilinmeyen koşullar altında Homewood'a geri dönmüştür. Homewood'dayken Ross ailesinin bir kızı ve bir oğlu olmuştur. Carroll ailesinin 1816'da evliliğinin çöküşü üzerine Harriet Carroll, Ross ailesini kendisiyle birlikte Philadelphia'ya götürmüştür. Orada Harriet Carroll; William ve Rebecca'yla yedi yıl, küçük çocuklarıyla ise 28. doğum gününe kadar hizmet sözleşmesi yapmıştır. 1850

ABD Nüfus Sayımı William, Rebecca ve oğulları Richard'ın (d. 1812) (o zamanlar evli ve iki kızı ile yaşamakta olup) hepsinin özgür ve Philadelphia'da yaşadığını göstermiştir.

3.7.2.7. Conner Ailesi

Izadod Conner (d. yaklaşık 1779), Ellicott şehrindeki Carroll ailesine ait Doughoregan köşkünde köleliğe doğmuş ve yetenekli bir bahçıvan olarak büyümüştür. 1805'ten itibaren Izadod Homewood'da bahçıvan olarak çalıştırılmıştır. Izadod'un karısı Cis Conner da kısa bir süre sonra Harriet Chew Carroll'a köleleştirilmiş ev hizmetçisi olarak hizmet etmek için Homewood'a gönderilmiştir. Çift ailelerini Homewood'da kurmaya başlamış ve 13 çocukları olmuştur. Charles ve Harriet'in 1816'daki ayrılığı Conners ailesini de etkilemiştir. Ailenin çoğu Maryland'de Carroll ailesinin mülkiyeti altında kalırken, ailenin en büyük çocukları Mary ve Joseph, Harriet ile nihayetinde sözleşmeye bağlandıkları ve sonunda özgürleştirildikleri Philadelphia'ya gönderilmiştir. 1836'da Izadod ve Cis şeker plantasyonunda çalışmak üzere Louisiana'ya gönderilmiştir. Cis ve çocukları 1838'de, Doughoregan Köşkü'ne geri dönmüşler ve özgürlüklerine kavuşana kadar orada yaşamışlardır. Izadod ile ilgili kayıtlar Louisiana'ya gönderilmesinin ardından kaybolmaktadır.

Resim 3.37: Hizmetkar kostümü



(Kaynak: museums.jhu.edu, 10.02.2020)

3.7.2.8. Bugünkü Kullanım

Günümüzde, Homewood müzesi kampusun içerisinde lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin özellikle ılıman mevsimlerde çokça zaman geçirdikleri ve öğrenciler arasında ‘beach’ olarak bilinen açıklığa bakmaktadır ve gerek müfredatlar aracılığı ile gerekse de yurtlardan derslere giderken yolun üzerinde olmasıyla öğrencilerin hayatlarında bir yer taşımaktadır.

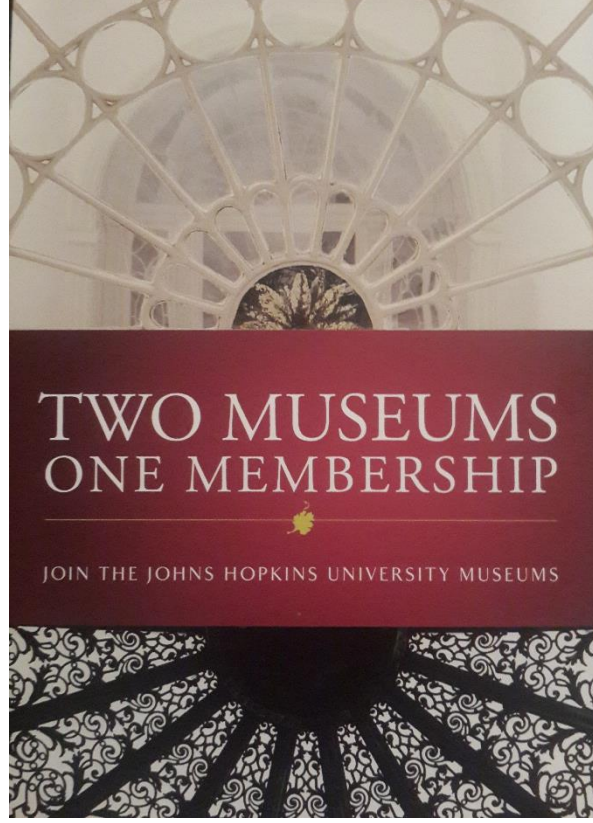
Resim 3.38: ‘Beach’ üzerinde öğrenciler ve Homewood Muzesi arka planı



Kaynak: museums.jhu.edu, 10.02.2020

Müze yönetimi öğrencilere ve halka müze üyeliği programları sağlamakta, şehrin tarihsel dokusunu daha hissedilir kılmaktadır.

Resim 3.39: 2015 yılından müze üyeliği broşürü



Kaynak: Cem Onat Yılmaz, 2020

Halkın tarihi bilincin gelişmesi, özellikle antropoloji, tarih ve sosyoloji öğrencilerinin müfredatlarının desteklenmesi için dönemsel olarak kurate edilmiş sergiler düzenlemektedir.

Tarihsel olarak halkın ve öğrencilerin bilinçlenmesinin yanı sıra yöreye ait bilgisel ve kültürel unsurların deneyimlenerek öğrenilmesine destek vermektedir.

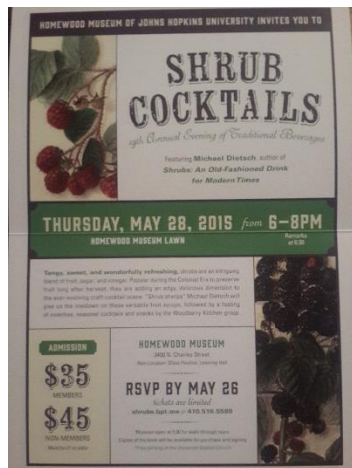
Resim 3.40: Güncellenen müze içeriğine bir örnek



Kaynak: Cem Onat Yılmaz, 2020

Resim 3.41: (Sol)Yöresel meyvelerin geleneksel kokteylleri- etkinlik kâğıt broşürü (2015)

Resim 3.42: (Sağ) Aynı etkinliğin web sitesindeki yayım ve daveti



Kaynak: Cem Onat Yılmaz, 2020

3.7.3. Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi

3.7.3.1. Müzenin Tarihi

Müze Johns Hopkins Üniversitesi'nin kuruluşundan altı yıl sonra, 1882'de kurulmuştur. Müzenin misyonu, eserlerin yakından incelenmesiyle antik dünya araştırmalarını teşvik etmek ve canlandırmaktır. Geçmişteki ders listeleri, müze koleksiyonunun arkeoloji, klasikler ve sanat öğretimi ile araştırmalarındaki merkeziliğini göstermektedir. Müze koleksiyonu 1916'ya kadar, o zamana kadar Hopkins kampüsünün bulunduğu Baltimore şehir merkezindeki McCoy Hall'da yer almaktaydı.¹³²

2006 yılında, Gilman Hall'da yapılacak yenilemelerin ardından, müze koleksiyonunun sergilenerek görünür ve erişilebilir hale getirilmesine karar verilmiştir. Arkeoloji Müzesi, dört yıllık bir beklemenin ardından 2010'da yenilenmiş Gilman Hall'da yeniden açılmış ve tekrar çalışma, öğretim ve araştırma yeri olarak hizmet vermektedir.

Geçmişten bugüne arkeoloji koleksiyonuyla çalışan ve koleksiyondaki nesnelerle eğitime devam eden bölümler arasında Yakın Doğu Araştırmaları, Klasikler ve Sanat Tarihi, Müzeler ve Toplum Programı ve Arkeoloji Lisans Bölümü bulunmaktadır. Bunlardan başka malzeme bilimi ve mühendisliği bölümü ve açıklayıcı yazarlık dersleri de müze eserleri üzerinde yapılan çalışmaları içermektedir.

3.7.3.2. Misyon

Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi'nin misyonu, Johns Hopkins Üniversitesi üyelerini, akademik araştırmacıları ve hem Baltimore'u hem de dünya çapında kamuoyunu arkeolojik nesnelerin incelenmesi, araştırılması, sergilenmesi ve korunması yoluyla antik dünyanın interaktif, disiplinler arası iş birliğine dayalı araştırılmasına dahil etmektir.¹³³

¹³² Çevrimiçi: <http://archaeologicalmuseum.jhu.edu/> (10.02.2020)

¹³³ Çevrimiçi: <http://archaeologicalmuseum.jhu.edu/about-us/museum-mission/> (10.02.2020)

Müzenin amaçları:

- Koleksiyonun korunması
- Müze kalitesinde sergiler ve sergiler
- Koleksiyonun öğretim üyeleri ve öğrenciler tarafından öğretim, çalışma ve araştırma için erişilebilir olması
- Disiplinler arası ve işbirlikçi araştırma

Resim 3.43: Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi eski kampüs



Kaynak: archeologicalmuseum.jhu.edu, 10.02.2020

Resim 3.44: Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi Araştırma



Kaynak: archeologicalmuseum.jhu.edu, 10.02.2020

3.7.3.3. Koleksiyon

Son 132 yılda, Johns Hopkins Üniversitesi tarafından önemli obje koleksiyonları satın alınmış veya çalışma, öğretim ve araştırmada kullanılmak üzere arkeolojik koleksiyona hediye edilmiştir. 1884 yılında, koleksiyoner Albay Mendes İsrail Cohen tarafından toplanan önemli Mısır nesneleri üniversiteye gelmiştir. Ayrıca 1884'te, Arthur L. Frothingham, Jr. koleksiyona ilk klasik objeleri bağışlamıştır. Aynı yıl Frothingham ve meslektaşı Alfred Emerson, Amerika Arkeoloji Enstitüsü Baltimore Derneği'ni kurarak çok sayıda eski nesne toplamaya devam etmişlerdir. Roma arkeolojisi ve epigrafisi profesörü Harry Langford Wilson eserler toplamış ve 1906 ile 1909 yılları arasında koleksiyon için binden fazla Etrüsk ve Roma eseri satın almıştır. 1905 ve 1918 yılları arasında Mısır Keşif Fonu ile çalışan Baltimore yerlisi James Teackle Dennis çalışmalarıyla çok sayıda Mısır eseri Johns Hopkins'e gelmiştir.

Yunan ve Roma eserlerinin diğer koleksiyonları Brooklyn Müzesi'nden (1942) ve Johns Hopkins mezunu Kemper Simpson'dan (1964) gelmiştir.¹³⁴

Resim 3.45: Johns Hopkins Arkeoloji Müzesi



Kaynak: archeologicalmuseum.jhu.edu, 10.02.2020

Son yıllarda müzenin bütün koleksiyonunun öğrenciler, akademisyenler ve araştırmacıların erişimine açılabilmesi için kataloglanması üzerinde çalışılmakta ve bu katalog çevrimiçi olarak ulaşılabilir hale getirilmektedir.

¹³⁴ Çevrimiçi: <http://archaeologicalmuseum.jhu.edu/the-collection/> (10.02.2020)

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yirmi birinci yüzyılın başında her türden üniversite müzesi, çoğu ekonomik koşulların neden olduğu yaygın değişiklikler geçirmiştir. ABD’de birçok yerel, eyalet ve federal hükümet yüksek öğrenime olan desteklerini azaltmaya başlamış ve maliyetler arttıkça özel katkıları artırmak daha da zorlaşmıştır. Sonuç olarak, birçok müzenin ve ilgili tesisin bütçeleri kesilmiş veya artırılmamış, bu da birçok durumda kesintilere veya kapanmalara zorlamıştır. Sınırlı bütçeler genellikle daha az personel, sergi, program, yenileme ve iyileştirme getirmiştir. Fon ihtiyacı da bazı kamu çalışma saatleri kısılmasına ve giriş ücretlerinin getirilmesine veya artırılmasına neden olmuştur.

Üniversite müzeleri ve ilgili tesisler 1700 ve 1800’lerden beri çok yol kat etmiştir. Eğitim ve / veya araştırma koleksiyonu olarak başlamışlardır ve birçoğu hala böyle bir amaca sahiptir. Sadece araştırma odaklı birkaç müze ziyaretçilere bile kapalıdır. Ancak günümüzde bu müzelerin çoğu kampüse ve genel halka hizmet etmeye çalışmakta ve bazen koleksiyonlarının kalitesi ve büyüklüğü ile eğitim ve araştırmadaki rolleri yerine sergilerinin kalitesi ve katılımların büyüklükleri ile yargılanmaktadırlar.

İlk üniversite müzeleri temelde nispeten az yorumlanmış ya da detaylandırılmamış bir sergiye sahip koleksiyonlardır; üniversite bölümlerinde sıklıkla depolama veya çalışma alanlarında bulunur; ziyaretçilere sınırlı saatlerde ve ücretsiz olarak açıktır. Bu müzeler evrimleştikçe ve halka daha açık hale geldikçe, kampüs müzeleri genellikle genişletilmiş personel ve alanlar, daha ayrıntılı sergiler, ek programlama ve daha yüksek maliyetlerle daha büyük tesislere dönüşmüştür. Bu faktörler daha büyük bütçelere, bağışçıların bulunmasına daha fazla önem verilmesine ve bilet satışları, mağaza satışları vb. diğer kaynaklardan elde edilen gelirlere daha fazla güvenilmesine neden olmuştur. Bir diğer sonuç, üniversiteler ve kolejler zorlu ekonomik dönemlerde mali sıkıntılar yaşadıkça kapanan veya kısıtlamaya giden müze sayısındaki artıştır.

Finansal sorunlara rağmen üniversite müzeleri müze dünyasının daha önemli bir parçası haline gelmiştir. Sayıca artmaya ek olarak, en büyük ve en iyi koleksiyon,

sergi ve eğitim programlarından bazılarına sahiptirler ve halkın sanat, bilim ve diğer alanları anlamasını ve takdir etmesini öğretme, araştırma ve ilerletme hizmetlerini geliştirmeye devam ederler. Sanatsal, bilimsel ve diğer disiplinlerde önde gelen araştırmalar yapar ve akademi ile halk toplulukları için çok çeşitli konularda çok değerli kalıcı ve süreli sergiler sunarlar.

Tez çalışmasında incelenmiş yedi üniversitenin dördü ABD'nin en seçkin üniversitelerinden kabul edilmektedir. Diğer üniversiteler de köklü akademik geleneklere sahiptirler. Bazı koleksiyon ve müzeler diğerlerine göre nispeten daha genç olsalar da sahip oldukları akademik geleneklerden yararlanmakta ve koleksiyonlarını hızla geliştirmektedirler.

Tez kapsamında incelenen müzelerin birçoğunda koleksiyonların başlangıç tarihi ile müzeye dönüşme tarihleri arasında fark bulunmaktadır. Bu durum üniversite müzeleri tarihi incelemesindeki örüntü ile uyumlu görünmektedir.

Tablo 1. Koleksiyon ve Kuruluş Yıllarına Göre Müzeler

Üniversite	Müze	Koleksiyon Yılı	Kuruluş Yılı
Cornell	Herbert F. Johnson Sanat Müzesi	1973	1973
Dartmouth	Hood Müzesi	1722	1985
Miami	Lowe Sanat Müzesi	1950	1972
Pennsylvania	Penn Müzesi	1887	1887
Wellesley	Davis Müzesi	1889	1993
Yale	Marsh Botanik Bahçesi	1900	1900
Yale	Müzik Enstrümanları Koleksiyonu	1900	1900
Yale	Peabody Doğa Tarihi Müzesi	1802	1866
Yale	İngiliz Sanatı Merkezi	1977	1977
Yale	Yale Üniversitesi Sanat Galerisi	1832	1832
Johns Hopkins	Evergreen Müzesi	1857	1942
Johns Hopkins	Homewood Müzesi	1801	1987
Johns Hopkins	Arkeoloji Müzesi	1882	1882

Müzeler koleksiyon türlerine göre incelendiğinde üniversitelerin çok çeşitli türlerde koleksiyonları oluşturmaya gayret ettikleri görülmektedir. Koleksiyon türlerine göre müzeler tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2: Koleksiyon Türlerine Göre Müzeler

Üniversite	Müze	Koleksiyon Türü
Cornell	Herbert F. Johnson Sanat Müzesi	Sanat
Dartmouth	Hood Müzesi	Sanat, Arkeoloji, Doğa Tarihi
Miami	Lowe Sanat Müzesi	Sanat
Pennsylvania	Penn Müzesi	Arkeoloji, Antropoloji
Wellesley	Davis Müzesi	Sanat, Etnografi
Yale	Marsh Botanik Bahçesi	Botanik
Yale	Müzik Enstrümanları Koleksiyonu	Müzik Aletleri
Yale	Peabody Doğa Tarihi Müzesi	Doğa Tarihi
Yale	İngiliz Sanatı Merkezi	Sanat
Yale	Yale Üniversitesi Sanat Galerisi	Sanat
Johns Hopkins	Evergreen Müzesi	Tarihi ev
Johns Hopkins	Homewood Müzesi	Tarihi ev
Johns Hopkins	Arkeoloji Müzesi	Arkeoloji

Üniversite müzelerinin koleksiyonlarını sürekli güncel ve kullanışlı tutmaya çalıştıkları, araştırma projelerine, burslara aktif olarak eğitim programlarında yer verdikleri görülmüştür. Akademik misyonlarının yanı sıra tek görevlerinin bu olmadığının bilincinde olarak halka halkın istekleri doğrultusunda hizmet vermeye gayret etmektedirler. Bazı zorluklara rağmen üniversite müzeleri, galeriler ve benzeri tesisler yıllar içinde muazzam bir ilerleme kaydetmiştir. Sayıları ve kaliteleri büyük ölçüde artmış ve eğitim ile araştırma yardımcılarında daha fazlası haline gelmiştir. Kampüs içinde ve dışında, ülkenin eğitim ve kültürel kaynaklarının önemli bir parçası haline gelmişlerdir. Diğer birçok müze ve kâr amacı gütmeyen kuruluş gibi, finansal

engeller ve zaman zaman eleştirilerle karşı karşıyadırlar fakat kampüste ve genel olarak toplum içinde paha biçilmez bir hizmet sunarlar.

Üniversite müzeleri bağlı oldukları üniversitelere değerli katkılar sunarlar. Üniversite müzeleri eğitime aktif olarak destek olur, öğrencilere doğrudan öğrenme, akademisyenlere eşsiz araştırma fırsatları sunarlar ve üniversitelerin itibarlarını yükseltirler. Üniversite ve müze dünyalarının birleştiği yerde üniversite müzeleri, her iki dünyanın da en iyilerine sahip olma şansına sahiptir.



KAYNAKÇA

- Abbott, J.A.; vd.: **Evergreen: The Garrett Family, Collectors and Connoisseurs**, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 2007.
- Ackerman, H.C.: “The Basle Cabinets of Art and Curiosities in the sixteenth and seventeenth centuries”, **The Origins of Museums: The cabinet of curiosities in sixteenth- and seventeenth-century Europe**, ed. O. Impey, A. MacGregor, Londra, House of Stratus, 2. Bs, 2001.
- Alexander, E.P.: **Museums in Motion**, Nashville, American Association for State and Local History, 1979.
- Ambrose, T.; Paine, C.: **Museum Basics**, Londra, Routledge, 2. bs, 2008.
- Arthur, C.R.; Kelly, C.: **Homewood House**, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 2004.
- Baskett, John: **Paul Mellon's Legacy: A Passion for British Art: Masterpieces from the Yale Center for British Art**. New Haven, Conn: Yale Center for British Art, Royal Academy of Arts, 2007.
- Bateman, J.A.: “The functions of museums in Biology”, **Museums Journal**, 74, 1975.
- Belk, R.W.: **Collecting in a Consumer Society**, Londra, Routledge, 1995.

- Black, C.C.: “Dilemma for campus museums: open door or ivory tower?”, **Museum Studies Journal**, 1 (4), 1984.
- Blackwood, B.: **The origin and development of the Pitt Rivers Museum**, Pitt Rivers Museum, 1991.
- Boorsch, Suzanne; Marciari, John: **Master Drawings from the Yale University Art Gallery**. New Haven, Connecticut, Yale University Art Gallery, 2006.
- Boylan, P.J.: “Universities and museums: past, present and future”, **Museum Management and Curatorship**, 18, 1999.
- Bremer, T.: “Foreword”, **Alligators and astrolabes: treasures of university collections in Europe**, Halle, Druckwerk, 2001.
- Bryant, Edward: “The Boom in U.S. University Museums.” **Artnews**, Eylül, 1967.
- Buckler, W.H.: **Assembling Homewood Site**, Baltimore, The Johns Hopkins University, 1941.
- Butler, D.: “French museum ‘in decay’ fights for its life”, **Nature**, 385, 1997.
- Canfora, L.: **The vanished library: A wonder of the ancient world**, Berkeley, University of California Press, 1990.
- Capture, George P. Horse: **Native American Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art**. Hanover, N.H: Hood Museum of Art, Dartmouth College, 2011.

- Chaffee, Cathleen: **Eye on a Century: Modern and Contemporary Art from the Charles B. Benenson Collection at the Yale University Art Gallery.** New Haven, Conn: Yale University Press, 2013.
- Danien, Elin C.: **Guide to the Mesoamerican Gallery at the University of Pennsylvania Museum of Archaeology and Anthropology.** Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2002.
- Danilov, V.J.: **America's college museums: handbook & directory,** New York, Grey House Publishing, 2011.
- Desvallées, A.; Mairesse, F.: **Key Concepts of Museology,** Armand Colin, 2010.
- Diamond, Judy: "University Natural History Museums and Public Service." **Curator**, 35, (2), 1992.
- Erbay, Fethiye: **Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası (1984-2009),** İstanbul, Mimarlık Vakfı Enstitüsü, 2009.
- Erbay, Mutlu: **Müzelerde Sergileme ve Sunum Tekniklerinin Planlanması,** İstanbul, Beta Yayınevi, 2011.
- Erbay, Fethiye; Erbay, Mutlu: **Üniversite Müzeleri, Uluslararası Üniversite Müzeleri Platformu/1,** İstanbul, Mimarlık Vakfı Yayını, 2015.
- Erbay, Fethiye; Erbay, Mutlu: **Değişen Üniversite Müzeleri, Uluslararası Üniversite Müzeleri Platformu/3,** Edirne, Trakya Üniversitesi, 2016.

Erbay, Fethiye; Erbay, Mutlu:

Büyük Değişimler Çağında Üniversite Müzeleri, No.3701. Çağdaş Sanat Müzesi Yayını. 3.ISBN.978-975-06-2302-8. Uluslararası Üniversite Müzeleri Platform/4, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, 2018.

Erbay, Fethiye; Erbay, Mutlu:

New Generation University Museums, International University Museums Platform /5, ISBN. 978-975-374-233-7 Edirne, Trakya University, 2019.

Erbay, Fethiye; Erbay, Mutlu; Erbay, Nuri Özer:

University Museums In The Period of Transformation. **International University Museums Platform /6**, ISBN. 978-605-89782-0-1 Mart Mat ba. Aralık 2019

Foster, K.P.:

“The earliest zoos and gardens”, **Scientific American**, 281 (1), 1999.

Gordon, John S; Orgeman, Keely:

A Modern World: American Design from the Yale University Art Gallery, 1920-1950. New Haven, Conn: Yale University Press, 2012.

Hamilton, J:

“The Role of the University Curator in the 1990s”, **Museum Management and Curatorship**, 14, 1995.

Heads, Michael:

“The history and philosophy of panbiogeography”, **Regionalizacion biogeografica en Iberiamerica y topicos afines**, ed. J.L. Bousquets, J.J. Morrone, Meksika, 2005.

Herbert F. Johnson Museum:

A Handbook of the Collections, Ithaca, New York, Cornell University, 1998

Hood Museum of Art:

American Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art, Hanover, NH, Dartmouth College Press, 2007.

Humphrey, Philip S.:

“The Nature of University Natural History Museums.” **Natural History Museums: Directions for Growth**, ed. Paisley S. Cato, Clyde Jones, Lubbock, Texas Tech University Press, 1991.

Hunter, M.:

“The cabinet institutionalized: the Royal Society’s ‘Repository’ and its background”, **The Origins of Museums: The cabinet of curiosities in sixteenth- and seventeenth-century Europe**, ed. O. Impey, A. MacGregor, Londra, House of Stratus, 2. Bs, 2001.

Kelly, Melanie:

“Introduction”, **Managing University Museums**. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 2001.

Kennedy, Brian P.; Burke, Emily:

Modern and Contemporary Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art. Hanover, N.H: Hood Museum of Art, Dartmouth College, 2008.

King, Lyndel:

“University Museums in the 21st Century”, **Managing University Museums**. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 2001.

Kubler, George A.; Faller, E.W.:

Pre-columbian Art of Mexico and Central America. New Haven, Conn: Yale Univ. Art Gallery, 1986.

Lamp, Frederick J.; vd.:

Accumulating Histories: African Art from the Charles B. Benenson Collection at the Yale University Art Gallery. New Haven: Yale University Art Gallery, 2012.

Laurencich-Minelli, L.:

“Museography and ethnographic collections in Bologna during the sixteenth and seventeenth centuries”, **The Origins of Museums: The cabinet of curiosities in sixteenth- and seventeenth-century Europe**, ed. O. Impey, A. MacGregor, Londra, House of Stratus, 2. Bs, 2001.

Lewis, G.D.:

“Collections, collectors and museums: a brief world survey”, **Manual of Curatorship**, ed. J.M.A Thompson, Londra, Butterworths & Museum Association, 1984.

Lord, M.:

“Editorial”, **Museum International**, 52 (2), 2000.

Lourenço, Marta C.:

“Between two worlds: The distinct nature and contemporary significance of university museums and collections in Europe”, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Conservatoire National des Arts et Métiers, Paris, 2005

Lowe Art Museum:

Lowe Art Museum, University of Miami: Catalyst: 50 Years of

- MagGregor, A.: **Collecting at the Lowe Art Museum, 1952-2002.** Coral Gables, Fla: Lowe Art Museum, Univesrity of Miami, 2002.
- Matheson, Susan B.; Cooper, Helen A.: **The Ashmolean Museum. A brief history of the museum and its collections,** Londra, Ashmolean Museum & Jonathan Home Publications, 2001.
- McCullough, David. G., vd.: **Art for Yale: A History of the Yale University Art Gallery,** New Haven, Conn, 2001.
- Merriman, N.: **Life, Liberty, and the Pursuit of Happiness: American Art from the Yale University Art Gallery.** New Haven, Connnecticut, Yale University Press, 2007.
- Petch, A.: “The Current State of Higher Education Museums, Galleries and Collections in the UK”, **Museologica**, 2, 2002.
- Prown, Jules David: “Man as he was and man as he is’. General Pitt Rivers’s Collections”, **Journal of the History of Collections**, 10, 1998.
- Reynolds, Jock: **The Architecture of the Yale Center for British Art.** New Haven, Conn: Yale Center for British Art, 2009.
- Reynolds, Jock: “Photography at the Yale University Art Gallery: A Brief Overview”, **Yale University Art Gallery Bulletin**, New Haven, Connecticut, Yale University Art Gallery, 2006.

- Rodeck, H.G.: “Present Situation Among College and University Museums”, **Museum News**, 30 (1), 1952.
- Roseboom, M.: “The history of science and the Dutch collections”, **Museums Journal**, 58, 1958.
- Scaravelli, D.; Bonfitto, A.: “Imateriali della Collezione Altobello del Museo di Zoologia delle Università di Bologna. 1. Mammiferi.”, **Hysterix**, 5, 1994.
- Schmidt, K.P.: “The Function of the University Museum.” **Museum News**, 30, (5), 1987.
- Schwarzer, M.: **Riches, Rivals and Radicals: 100 Years of Museums in America**. Washington, American Association of Museums, 2006.
- Skelly, David K.; Near, Thomas J.; Lorenz, Robert: **Exploration & Discovery: Treasures of the Yale Peabody Museum of Natural History**, New Haven, The Yale Peabody Museum, 2016.
- Sloan, B.C.; Swinburne, B.R.: **Campus Art Museums and Galleries**. Carbondale, Southern Illinois University Press, 1981.
- Stanbury, P.: “Adding value to university collections”, **Museologica**, 3, 2003.
- Such, M.M.: “Asociación de Museos y Colecciones Universitarios Españoles”, **ICOM Study Series**, 11, 2003.
- Taub, L.: “Introduction: universities in Europe-the circulation of ideas”, **Alligators and**

- Theologi-Gouti, P.:
astrolabes: treasures of university collections in Europe, ed. T. Bremer, P. Wegener, Halle, Druckwerk, 2001.
- Thurber, T. Barton:
“Meeting of the Greek University Museums and Collections”, **UMAC Newsletter**, Ocak, 2005.
- Tinney, Steve; Sonik, Karen:
European Art at Dartmouth: Highlights from the Hood Museum of Art: [exhibition, Hood Museum of Art, Dartmouth College, 30 Aug.-8 March 2009]. Hanover, N.H: Hood Museum of Art, Dartmouth College, 2008.
- Toulmin, S.; Goodfield, J.:
Journey to the City: A Companion to the Middle East Galleries at the Penn Museum, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2019.
- Van-Praët, M.:
The Discovery of Time, London: Hutchinson, 1965.
- Warner, M., vd.:
“Heritage and scientific culture: The intangible in science museums in France”, **Museum International**, 56 (1-2), 2004.
- Weber, C.; Lourenço, M.C.:
Great British Paintings from American Collections: Holbein to Hockney. New Haven: Yale University Press, 2001.
- “UMAC Worldwide Database”,
Proceedings of the third conference of the International Committee for University Museums and Collections

- (UMAC), ed. P.B. Tirrell, Oklahoma, Sam Noble Museum of Natural History, 2005
- Wegner, Josef W.; Wegner, Jennifer H.: **The Sphinx That Traveled to Philadelphia: The Story of the Colossal Sphinx in the Penn Museum**, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 2015.
- Whitehead, P.J.P.: “Museums in the history of zoology, part 1”, **Museums Journal**, 70, 1970.
- Wittkower, R.: “The Significance of the University Museum in the Second Half of the Twentieth Century”, **Art Journal**, 27 (2), 1967.
- Woolley, L.; Moorey, P.R.S.: **Ur ‘of the Chaldees’**, Ithaca New York, Cornell University Press, 1982.
- Yale University Art Gallery: **Handbook of the Collections – Yale University Art Gallery**, New Haven, Connecticut, Yale University Art Gallery, 1992.

Web Kaynakları

<https://sozluk.gov.tr>

11.01.2020

https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/	23.11.2019
http://mmkd.org.tr/icom-alternatif-muze-tanimini-acikladi/	29.05.2020
https://museumsassociation.org/ethics/code-of-ethics	20.07.2019
https://www.imls.gov/news/government-doubles-official-estimate-there-are-35000-active-museums-us	27.05.2020
http://museum.cornell.edu/about	10.05.2020
https://www.pcf-p.com/projects/herbert-f-johnson-museum-of-art-cornell-university/	04.03.2020
https://www.pcf-p.com/projects/johnson-museum-of-art-addition-cornell-university/	04.03.2020
http://emuseum.cornell.edu/	10.11.2019
http://museum.cornell.edu/collections	10.02.2020
https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/museum	10.05.2020
https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/museum/building-expansion	11.05.2020
https://hoodmuseum.dartmouth.edu/explore/collection	11.05.2020
https://www.lowe.miami.edu/visit-about/history/index.html	16.04.2020
https://www.lowe.miami.edu/collections/permanent-collections/index.html	11.05.2020
https://beauxartsmiami.org	16.05.2020
https://penn.museum/about/our-story	01.03.2020
https://penn.museum/about-collections/curatorial-sections	02.03.2020
https://www.wellesley.edu/davismuseum/about-davis/	18.04.2020
http://rafaelmoneo.com	23.05.2020
https://www.wellesley.edu/davismuseum/explore-the-collections	19.04.2020
https://marshbotanicalgarden.yale.edu	10.04.2020
https://music.yale.edu	19.04.2020
https://peabody.yale.edu	18.03.2020
https://britishart.yale.edu	10.05.2020

https://artgallery.yale.edu	10.05.2020
http://museums.jhu.edu/	10.02.2020
http://museums.jhu.edu/evergreen.php?section=collections	10.02.2020
http://decoration-ancientandmodern.com	20.04.2020
http://museums.jhu.edu/homewood.php?section=main	10.02.2020
http://doorsopenbaltimore.org	20.04.2020
http://archaeologicalmuseum.jhu.edu/	10.02.2020
https://www.aia.org/awards/7141-twenty-five-year-award	20.04.2020

